

CIRIPIT de PĂSĂRELE
teatru, poezie, umor, opinii

Nr. 10-11/noiembrie-decembrie 2016

CIRIPIT de PĂSĂRELE

teatru, poezie, umor, opinii

CHIRPING BIRDS/GAZOUILIS DES OISEAUX

Mentor: **BILETE DE PAPAGAL**, director – Tudor Arghezi

Editori: **FUNDAȚIA SPIRIT ROMÂNESC PRO-ARTE ȘI CARITATE** – București •
fundatiaspiritromanescproarte@gmail.com

Director fondator și executiv: **Dinu GRIGORESCU**

Redactor-șef: **Vlad LUNGU**

În cuibul redacțional: Semnatarii articolelor

Adresa redacției: Bd. Libertății, nr. 22, sect. 5, București

Telefon: 0755 200 001/0745 044 746

E-mail: redactiaciripitdepasarele@gmail.com

DTP, cap limpede și corectură: Vlad LUNGU

Copertă: **Karina LAZĂR**, după o idee de Vlad LUNGU

Sponsor: **S.C. ECO CLEAN SRL** • www.ecoclean.ro

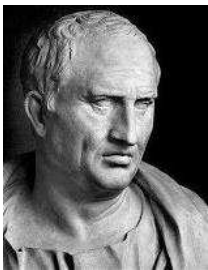
Publicație asociată *Clubului Dramaturgilor* al Uniunii Scriitorilor din România

ISSN: 2501-2355

ISSN-L: 2501-2355

CIRIPIT de PĂSĂRELE
teatru, poezie, umor, opinii

Nr. 10-11/noiembrie-decembrie 2016

Ciripitul înțeleptului:

O cameră fără cărți e ca un trup fără suflet.

Marcus Tullius CICERO (106-43 î.Hr.) –
filosof, politician, jurist, orator, teoretician
politic, consul și constituționalist roman

PRINTRE COMEDIOGRAFI:

Cronici valoroase și amintiri haioase din

***REZERVAȚIA
DRAMATURGILOR***

DRAMATURGIE, POEZIE ȘI PRIETENIE:

Mesaje de la ISPIRESCU la GRIGORESCU și viceversa

Răspuns la o felicitare

Frate,
Îți doresc și ție
Multă bucurie,
Ani buni să-ți fie
Mândra și frumoasa soție.
Cât privește banii,
Ei s-au dus ca anii,
N-au cum să revină
La noi în grădină.
D-aia se vrea din toate
S-avem sănătate
Și un vin bun pe prici
Să ne facă bici,
Ca să cravașăm ai noștri cai,
Pe dumul spre rai,
Dinu și Mihai.

SMS

Dragă Mihai,/ Dor frățeste am de tine/ Și mă bucur de SMS: ești bine/ Pe caii tăi putere,/ Lângă Ada, soția de miere./ E bine să se știe/ Că suntem unici în comedie,/ Din anii optzeci,/ Ai doilea din douăzeci,/ Urmașii lui Nenea Iancu din Ploiești/ Deocamdată jucați rar la București./ Frate Mihai,/ Noi – pe ai noștri mândrii cai,/ În al nostru iad-rai!/ Tu cu *trăsura boierescă la scară*,/ Eu cu *jaguarul* pe autostradă./ Tu la Mogoșoaia brâncovenească de vis,/ Eu în al meu forestier paradis./ Să fii zglobiu cu toate cele,/ Eu – *ciripit de păsărele*.

Doi ploieșteni
(Dinu Grigorescu și
Mihai Ispirescu) care
văd enorm și simt
monstruos

Vineri, 11 noiembrie 2016

UN EVENIMENT LA TVR 2 CU O PIESĂ A DRAMATURGULUI MIHAI ISPIRESCU

Timpul trece, dar nu roade creațiile valoroase, dramaturgice și regizorale, și acest lucru l-am reobservat într-o seară, vizionând satira *Într-o dimineață*.

Deschiderea spre Teatru (și Film românesc) a TVR 1 și mai ales a TVR 2 este mai mult decât bine-venită, e salutară. Arhiva culturii e plină de bogății, aur curat și reprezintă o adevărată, magnifică și neperisabilă comoară.

Horia Lovinescu l-a descoperit și l-a lansat pe ploieșteanul *Mihai Ispirescu* ca dramaturg insolit și important pe scena Teatrului Nottara, în urmă cu un sfert de veac. Boem și baroc, incisiv și romantic, Ispirescu a inventat o formulă dramaturgică prin care grotescul devine poetic, iar personajele, deși abstracte, ușor fantomatice, au carne și sânge uman, cu prisosință. Trebuie să cunoști mai întâi omul stilat și aparte, ca să înțelegi mai repede stilul scrierilor lui. Harul comediei este unul rar și se transmite genetic. Fiu de avocat, el apară cu îndârjire teritoriul nobil al comediei și face parte din pușinii contemporani care calcă pe urmele marilor noștri comedioграфи. Nu doar urbea prahoveană îl leagă de Caragiale, deși orașul care-l respectă nu a făcut din acest fiu al lui un idol ca pe Nichita. E dezavantajul genului literar ce-l servește, dar poezia este prezentă în satiră. Dramaturgul de excepție se vede imediat, după cum dă replica. Și după cum refuză el tentația de a face bine ce-au făcut înaintașii lui foarte bine.

Trăsura la scară, reprezentată la Nottara, e piesa care i-a adus laurii, premiile scriitorilor și mult râvnitul trofeu al Academiei Române. Are trofee cu care pușini confrăți se pot mândri, dar teatrele l-au jucat sporadic. Are sarcasm, ludic, forță. A fost codirector al Teatrului Național, în tandem cu Fănuș Neagu, la sfârșitul anilor '90, și-au rămas împreună în alveola academică. Conviv, degustător de arome rare, decameronic, dramaturgul își etalează secretele lirice într-un roman excepțional *Coasta lui Adam*.

Opera dramatică conține numai satire pătrunse de spiritul *Moftului român*. I-au fost modificate și titlurile: *Lecția de zbor* a intrigat forurile comuniste – „Ce zbor și către unde?” și *Aprilie, dimineața* nu a convenit cenzorilor, căci taman în luna a patra a anului avusese loc o plenară care ejectionase „Tezele ideologice”. Două ore durează spectacolul afront la adresa celor care astăzi clamează amputarea pieselor și scurtarea reprezentațiilor. Publicul acelor ani savura și aplauda comedia încărcată de simboluri și atacuri la regimul de exterminare a firescului uman.

Am vorbit imediat cu autorul. Era fericit. Și avea și motive de ce să fie așa, după 25 de ani. Ceea ce părea la data premierei, spre apusul dictaturii cenzurii, numai o satiră antibirocratică, ni se dovedește astăzi că a fost, de fapt, un atac distrugător al Sistemului care năștea „oameni noi”, pe o bandă rulantă ce livra la comandă capete de dobitoci cocoțați în funcții înalte, deserviți de intelectuali subalterni mizerabili și de o faună feminină care se lăuda cu performanța de a fi amante ale șefilor în timpul a două căsnicii. Mă întrebam cum de s-a dat unda verde. Șapte ani a zăcut piesa lui Ispirescu în așteptarea aprobării. Numai el știe cât a suferit, câte i s-au imputat! Câte emoții, atâtea decepții! Până la urmă, Fortuna a ajutat Thalia.

Spectacolul e magistral. **Viorel Comănici** face portretul unui om pus de Partidul Comunist la timona unei instituții (nu e menționată niciuna, dar se regăsesc în ea absolut toate). Deasupra tovarășului Berzea, cuibărit în scaunul Puterii, tronează alt specimen cu semnătură de viață și de moarte, un oarecare Bunescu, personaj care nu pare, dar la care se raportează toată spaima administrativilor și politrucilor din subordine. Ce mi-e Bunescu, ce mi-s clonele lui Ceaușescu! Domnul Comănici stoarce umorul din impasibilitatea figurii, ea exprimă puterea discreționară și prostia funciară ale unui fost om, ajuns robot de partid și de stat. Limbajul e articulat când din sloganuri, când din banalități ridicate la rang de filosofie existențială. Stroescu, subalternul, personifică un șef de rangul 2, cum ar veni, în organigrama epocii, Secretarul cu problemele de cultură. Tipul are fantezii, aduce un arbore lângă scaun, nu se duce el spre natură, spre natura umană. Totul e osificat în percepție. Imoral cât cuprinde și versatil cât poate. Personajul creat la tinerețe de marele **Horațiu Mălăele** strălucește prin expresivitatea logoreică și vizuală, naște repulsie. E un umor negru ce provine din steagurile roșii. Există și un dorit, așteptat, impus de canoanele epocii, erou pozitiv, care se opune negativilor, un miel din generația post Baranga, cumsecade, omenos, firesc în vorbire și în simțire. **Mircea Diaconu** creează un personaj fabulos, misterios, când micios, când agresiv, tocmai prin opoziția lui clară față de un sistem ce creează altfel de monștri.

Ispirescu nu se lasă sedus de simplitatea opoziției dintre alb și negru, întoarce spatele demagogiei dramaturgice care a născut o droaie de personaje imaculate în 45 ani de dramaturgie, ocolește abil și subtil clișeul, născând o idee extraordinară. Omul poartă în sine un prunc: o abstracțiune pe care o și concretizează. Viitorul, care înainte de a se naște, analizează oportunitatea ivirii sale într-o astfel de lume jalnică.

O creație deosebită face în rolul Aspasiei **Camelia Zorlescu**, sclava politrucului, o femeie senzuală până la sacrificiu, pe altarul meschinului interes de serviciu, golită și de veșminte, și de sentimente. La polul opus, în rolul

Cristinei, delicată făptură contrapunctică, care cochetează cu omul viitorului, sugerându-ne în prag de primăvară mugurii unei alte umanități îmbobocite, se află actrița **Anca Bejenaru**, care ne transmite optimismul cu măsură și decență. Convenția ancorează absurdul și, odată acceptată, este jucată admirabil de toți actorii. Spectatorii aplaudă frenetic, deoarece se regăsesc spontan în acel prezent-trecut comunist. Dar marea promisiune e „viitorul luminos”, născător din acel prezent alunecos. Ispirescu aduce la rampă viziuni comice aprige.

Retransmiterea spectacolului la Televiziunea Națională confirmă actualitatea prelungită a piesei nealterată prin datarea ei calendaristică. Deși se vorbește cu apelativul „tovarășe”, legăturile cu perenitatea sunt asigurate la fel ca și în comediile lui Mazilu, Băieșu sau Tudor Popescu. „Bau-baul” politic vizionase în 1989 spectacolul pentru a-i decide definitiv soarta, îngrozit fiind de coada de la bilete, coadă care o întrecea pe cea de la zahăr, ulei și carne, El nemaiajungând să-și vadă autoportretul.

Regretatul **Dan Micu**, regizor fantast și agresiv intelectual, a lăsat o colecție de portrete grotești. Tovarășii trăncănesc, dar nu comunică, acceptă întrebări care au deja cunoscute răspunsurile prefabricate, construiesc „petece de cer”, se declară admiratori de constelații.

Ispirescu și Micu sfarmă clișee, satirizează pe față ideologia comunist-oportunistă, oferind delicii spirituale publicului și multă comedie. Se zice că Mircea Diaconu ar fi plecat glonț la Revoluție din acea dimineață teatrală. Reluat în stagiunea 2014, cu o nouă generație de vedete, spectacolul face săli pline.

Mircea Diaconu, Horațiu Mălăele și Viorel Comănici
Într-o dimineață

PE SCENA DE TEATRU DE LA BUȘTENI:

STRĂINI ÎN NOAPTE

Comedie romantică, de **Éric ASSOUS**

Traducerea: **Radu BELIGAN** și **Liviu DORNEANU**

Regia: **Radu BELIGAN**

Spectacol independent găzduit de Centrul Cultural „Aurel Stroe” din Bușteni (18 septembrie 2016)

Dramaturg și scenarist prolific, om de teatru, film, radio și televiziune, născut la Tunis în 1956 și consacrat la Paris, laureat al trei premii acordate de Asociația „Les Molières” (patronată de Ministerul Culturii din Franța), considerat autor francofon, **Éric Assous** este descoperit, tradus și promovat în România de **Radu BELIGAN** cu o piesă de mare succes, intitulată *Les Montagnes russes*, titlu mult mai sugestiv decât ce a adoptat pe scena bucureșteană. În primul rând, pentru faptul că el conține ideea centrală a

piesei, adică acel joc nebun cu urcări și coborâri, încărcate de emoții paroxistice, nu doar în parcurile de distracții, dar și în viața de toate zilele. Titlul adoptat preia o melodie celebră din repertoriul marilor cântăreți americani, dând senzația unei producții romantice, când, de fapt, piesa este, în esență, altceva. Este vorba despre un tată bogat care își descoperă într-un bar de noapte propria fiică din flori, rod al unei iubiri din tinerețea lui frivolă și agitată. Fata, dorind să-i cunoască preferințele, se deghizează mai întâi în prostituată, apoi într-o jurnalistă dornică de interviuri. Bineînțeles, adevărul iese la lumină dimineata, în locuința lui Pierre, după o noapte fără sex, în caz contrar am fi avut parte de un incest involuntar.

Multe sunt calitățile textului, care se joacă frenetic, la înalte cote artistice, de doi mari actori ai scenei românești: **Florin Piersic** – octogenar viril și făt-

frumos și ultrasensibila **Medeea Marinescu**. Cei doi realizează un cuplu senzațional, demn de toată stima artistică, meritul fiind datorat și talentului actoresc, pasiunii devoratoare a profesorilor, evident și șanseii de a prinde trenuri cu roluri care nu se opresc în foarte multe gări. Piesa, la premiera absolută din 2004, a fost jucată de celebrul Alain Delon (n. 1935), mai mult acomodat cu filmul, care a făcut din el un supererou, decât cu teatrul, și de actrița Astrid Veillon (n. 1971).

Textul, foarte bine construit dramaturgic și de o economicitate exemplară, este un adevărat model de cum ar trebui scrisă o piesă de teatru cu numai două personaje, care să capteze integral atenția spectatorului. *Assous* nu urcă cu *montagne russes*-ul la înălțimile abstracte ale lui Eugen Ionescu, de pildă, și nici ale lui Vișniec, ci alege drumul direct spre înțelegerea spectatorilor de pretutindeni, elaborând o poveste simplă, profund umană, contemporană, relația dintre bărbat și femeie, dintre un Don Juan tomnatec și o tânără aspirantă la un trai mai bun, cu banii partenerului, cu discuții nefilosofice despre fidelitate, despre dublul limbaj al soțului, care își iubește familia, soția și copiii, dar și aventura extraconjugală. Replicile sunt de un naturalism extrem, provoacă reacții, sentimente de bucurie, tristețe, empatie. E stilul dramaturgic cu adresabilitate perfectă către marele public nesofisticat.

Piesa, prezentată în sala de teatru a Centrului Cultural „Aurel Stroe” din Bușteni, nu a fost cu nimic mai prejos decât în alte locuri mai simandicoase; s-a jucat chiar și la un mall din Capitală, cu aflux enorm de spectatori.

Florin Piersic, cu verva inegalabilă a omului care are ce să povestească, interacționează în prolog cu publicul, îi spune câte în lună și în stele. Îl capturează, se catapultează spre inima lui, iese din convenție, aruncă și săgeți autoironice. Din fericire, pe scenă, actorul este de o sobrietate artistică absolută, de o mobilitate senzațională a expresiei, păstrând silueta, candoarea, farmecul unic ce-l definesc ca fiind unul dintre uriașii noștri actori din toate timpurile. Impresionează prestația *Medeei Marinescu*, înzestrată cu o puternică capacitate de a fi ceea ce nu este în realitate, dar care excelează în teatralitate, sensibilitate și sugestie. *Medeea* este purtarea unui stil direct, profund emoțional, rolul Juliette fiind încă o perlă pe coroana ei de regină.

Să joci de peste 9 ani un text pe nenumărate scene din Capitală, dar și din restul țării, cu atât de mult bun gust, și să transformi ceea ce este comercial în bijuterie artistică, este fără îndoială o mare fericire atât pentru realizatori, cât și pentru spectatori.

O PREMIERĂ ABSOLUTĂ DE SUCCES:

LUMINIȚA, DE LA CAPĂȚUL TUNELULUI,

de Radu F. Alexandru, la TNB, Sala Atelier (11 octombrie 2016)

Radu F. Alexandru surprinde portretistic abjecția morală a VIP-urilor, fecundată în uterul capitalismului demnitarial. Prin dânsul, satira abjecțiilor lui Mazilu merge mai departe, și tot necruțător. Numai patru personaje compun o lume – lumea noastră de azi. Miss Bikini din Tulcea triumfă social și material prin capturarea unui bivol ministerial care îi oferă palat, colecții de artă, vacanțe exotice, poziție socială, gipan ultimul răcnet... **Monica Davidescu**, în spectacolul vizionat, o interpretează nuanțat, copy-paste, pe femeia care ajunge unde vrea ea, fără scrupule, fiind frumoasă,

simpatică, duală și deschisă oricărui compromis. Ea se complăce în reluarea concubinajului cu un fost iubit, un ratat, întreținut chiar de soțul ei, patron de firme multiple, într-o spirală a abjecției sentimentale și patrimoniale, surprinsă și amendată cu ferocitate de dramaturg. Un triumvirat al mizeriei morale. Spre deosebire de abjecții din epoca Mazilu, care erau în defensivă, atacați de inspectorii financiari, la Radu F. Alexandru abjecția e la putere și la miere. N-o amenință decât denunțul. Satira atacă și „partidul” văzut ca o larvă microbiană, o pepinieră de jigodii care se dezvoltă aproape nestingherite în climatul actual.

Construcția piesei este domestică, cu intruziunea în universul casnic, ministerial, al familiei Virgil și Delia Neacșu, dis-de-dimineța (ca la Mazilu), al specimenului Doru Maxim, venit de niciunde și neștiind cum, amețit ca un fluture de noapte, labil și versatil, jucat cameleonice de **Dragoș Stemate**, cu

unduirii de șarpe, clovnerii, tentative trucate de suicid, revendicativ absurd al soției monstrului politic.

Dramaturgul aruncă în dezbatere teme aflate pe agenda zilei până la identificare cu ea, de unde și caracterul jurnalistic al faptelor diverse coagulate în fluviul acțiunii, impecabil construită și condusă minuțios de acest bijutier al regiei contemporane, **Mircea Cornișteanu**. Fiecare gest actoricesc, moment dramatic, dinamizat cu mișcări neașteptate, perfect cizelate, contribuie la autoportretul acestei lumi de canalii.

Vedeta spectacolului este **Constantin Cotimanis**, care deține toate datele VIP-ului întruchipat de el cu maximă dezinvoltură artistică, jucând cu percuție multiplele ipostaze, de parcă ar fi venit chiar din lumea demnitărească, familiară dramaturgului.

Luminița, cea *de la capătul tunelului*, este de fapt tot în tunel, nu știm la ce distanță de ieșire, dacă o fi existând vreuna. Luminița, persoană fizică, e venită dintr-o lume polițistă, fiind fiică și nepoată de foști milițieni și părând a fi justițiară prin refuzul ei tineresc, exuberant de a respinge trocul propus de ministru, șpăgile oferite de acesta în diferite variante – bani, tablouri, obiecte de artă, concubinaj triumfiular – doar-doar făcând-o pe tinerica zglobie să-și retragă denunțul înregistrat. Naivitatea fetei ne amintește oarecum de Magda din *Ultima oră* a lui Mihail Sebastian, fiind jucată excelent de **Alexandra Poiană**, tână actriță, blondă, suplă, inteligentă, care manifestă o candoare vicleană ce este considerată de „rechinul ministerial” – vocație politică de excepție. Finalul piesei, echivoc, provocator, gravitează între un posibil bine, refuzul mârșăviei, și un alt rău mai mare, constând în acceptarea avantajelor oferite de corupție și de către cei tineri.

Decorul lui **Puiu Antemir** e fără cusur pe scena dreptunghiulară și fără cortină a *Sălii Amfiteatru*, în care spectatorii sunt așezați față-n față la parter, vizavi, și la balcon, vizibilitatea fiind excelentă. Interiorul e de palat adus din Pipera, pe roțile: un living room uriaș, garnisit cu tablouri de patrimoniu, statuete – Domnișoara Pogany, bar, o canapea cu 8 perne, fotolii de anticariat, o plasmă uriașă, senzori de securitate și lumini de plafonieră care joacă efectiv. Domină bunul gust și luxul de astăzi. Costumele sunt, de asemenea, expresive. Rochiile Monicăi Davidescu sunt superbe. Costumația Luminiței este reprezentată de pantaloni cu imprimeuri, probabil folclorice, și bluze moderniste; lipsesc blugii rupți în genunchi și tatuajele. Halatul de mătase al boierului e înlocuit în actul doi de costumul cu dublu șliț la spate al ministrului. Derbedeul e îmbrăcat golănește. Proiecțiile și montajul video sunt asigurate spectaculos de **Dimitris Palade**. Întreaga montare și atmosferă poartă marca **TNB**.

O premieră absolută de succes!

Drama este a personajelor, comedia este a confruntărilor și a situațiilor, tragedia este cea a tunelului din care nu mai ieșim de un sfert de veac și pare a fi nesfârșit.

Radu F. Alexandru, după ce a înmănat Premiul „Opera Omnia”
dramaturgului Dinu Grigorescu (noiembrie 2015)

ZBOR DEASUPRA UNUI CUIB DE REGI

Concurs pentru un post de rege, de Constantin TURTURICĂ

Parabolă-pamflet în 80 de pagini A4

Regia: **Candid STOICA**

Distribuția:

Secretar: **Doina GHÎTESCU**

Valery: **Florentina TĂNASE**

Pretendent Ahmet: **Eugen RACOȚI**

Pretendent Academician: **Petre MORARU**

Pretendent Spaniol: **Mircea CONSTANTINESCU**

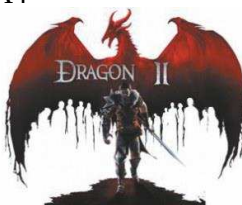
Pretendent Rus: **Cornel CIUPERCESCU**

Pretendent Doctor: **Mihai NICULESCU**

Pretendent Prozator: **Constantin TURTURICĂ**

Pretendent Om din Popor: **George GRIGORE**

Pretendent Polonez: **Romeo TUDOR**

O nouă întâlnire a *Cenaculului Dramaturgilor „Dragon II”* – dramaturgi goniți, mai exact, neprimiți pe scenă, ținuti departe de ea – a avut loc la *Centrul Socio-Cultural „Jean-Louis Calderon”*, în data de 24 octombrie 2016.

Eroului serii, domnului **Constantin Turturică**, i s-a jucat în 2006, la Teatrul Național din București, piesa anticomunistă **Comedie roșie**, cu Ion Lucian în rolul dizidentului Mihai Cârceanu de la Congresul al XIII-lea al defunctului PCR (mort fizic și viu mintal).

Piesa, cu titlul polemic, incitant, original și comic **Concurs pentru un post de rege**, izbutește performanța de a fi un pamflet antimonarhic absolut, care i-ar convinge și pe unii monarhiști să-și schimbe optica, cum declara celebrul regizor de radio **Dan Puican**, prezent la fabulosul spectacol-lectură, susținut de actori excepționali de la mai multe teatre celebre. Spectacolul a durat 180 de minute, neexistând nici măcar o pauză de cafea, în ciuda bufetului asortat anunțat cu trâmbițe de afișul cu pricina. Printre cei 15 spectatori însetați de teatru s-au numărat, în afară de subsemnatul, și alți doi dramaturgi contemporani de mare valoare: domnul **Denis Dinulescu** – jucat în 2005 la Teatrul Mic, cu piesa anticeaușistă *O zi din viața lui Nicolae Ceaușescu* (cu Florin Călinescu în rolul

Dictatorului și Coca Bloos în rolul Reginei proletare) și doamna *Marilena Dumitrescu* – proaspăt membru al Filialei București – Dramaturgie a Uniunii Scriitorilor din România, autoare a unor piese substanțiale, comedii inedite care așteaptă să fie jucate.

În timpul trăirii extraordinare, am reflectat la Caragiale, la Eugen Ionescu și la Tudor Popescu. Niciodată, în opera sa dramatică, antimonarhicul Caragiale, care a fost ajutat de Regină să fie numit directorul Teatrului Național, trecând peste rezerva lui Titu Maiorescu, nu se afișează partinic, de o parte sau de alta a baricadelor. Și, în schițe, monarhia e tratată politicos. Sunt menajate susceptibilitățile; nu te pui rău decât cu mitocanii. La Eugen Ionescu, Regele este regele faunei, adică Omul planetar, oprit în procesul de extincție fără a-l supune unei monarhii decrepite europene. Comediograful Tudor Popescu este autorul comediei antitotalitare *Concurs de frumusețe*, jucată cu enorm succes la Teatrul de Comedie din București, în anul 1980, și beneficiară a 30 de serii de aplauze la finalul premierei.

În piesa domnului Turturică, instituția e pulverizată încă de la început printr-o sarabandă de personaje candidate la un concurs ipotetic, imaginar și fantastic, desfășurat în fața unei comisii foarte exigente, dar obosită și înfometată la propriu de durata acestuia. Bomboana de pe colivă este faptul că acest concurs fantasmagoric vizează, din prima replică, nu un trib american, ci România. Prin ricoșeu, volens nolens, se pun la zidul infamiei Instituția, Curtea, curtenii. Ni se vorbește despre camarilă, care apare anacronică, desuetă, cu atribuții executive, dictatoriale, cu care, oricât de critici am fi, cel puțin în Europa nu avem de-a face. Candiđații la concursul de rege sunt pensionari, foști academicieni, generali, impostori, o cucoană, un turc, un polonez, un derbedeu-coate goale – o faună dominată de orgolii, stupidă paroxistic, cu programe de guvernare realisto-fantomatice. Hazul este enorm prin dilatarea caricaturală a personalităților respective, autorul având un apetit portretistic de cea mai bună calitate literară. Dar enormul inundă albia comediei care se îngustează, se prelungește într-o deltă a cuvintelor nesfârșite, ce acoperă subiectul, ajungând din România în Anglia, de la atacul la persoane fictive la santinelele monarhice, încât mecanismul interesului slăbește pe măsură ce timpul trece.

Piesa, de fapt, se termină înainte de final, atunci când Comisia para-regală îi respinge pe toți candidații, considerându-i inepti, și urmează un alt concurs, de parcă am fi la concursurile de director de teatru în România. Numai la acestea, toți candidații, pregătiți cât de cât, nu primesc note de trecere, creându-se situații dramatico-hilare care culminează cu interzicerea dramaturgilor de a participa, ei neavând studii manageriale.

Culmea paradoxului serii a fost dezvăluirea intimă a dramaturgului că este... monarhist! Și, după ce am zburat peste acest cuib de regi immortalizați, am plecat cu gândul că nu trebuie să fii nici regalist, nici antimonarhist, nici carlist, nici comunist, nici anticomunist în materie de literatură, ci numai un scriitor lucid, asta dacă poți și ești capabil de a vedea cu exactitate și obiectivitate lumea în care te afli, suferi, te bucuri și scrii.

PREMIERĂ LA TEATRUL NAȚIONAL RADIOFONIC:

ALEGerea

REGELE MIHAI ȘI REGINA ANA, AUTORI DRAMATICI

În largul evantai stilistic al dramaturgiei se înscriu și piesele unicat ale unor autori inspirați de anumite subiecte la un moment dat, piese de tinerețe, de maturitate, de senectute, care poate trec puțin observate la data scrierii lor ca, după aceea, cele valoroase și norocoase să se impună opiniei publice.

Majestatea Sa Regina Ana mărturisea: „În seara aceea am început să ne scriem viețile: viața lui sub comunism, a mea în mijlocul unei lumi frivole. Și apoi, împreună, am descoperit un personaj comun, prietenul, care venea cu o a treia lume, cu o a treia voce. Cea a curățeniei, a purității. Am continuat să scriem și replicile veneau, se înșirau în mod firesc pe hârtie. Toată povestea a fost, așadar, scrisă împreună; ne-am împletit gândurile, ideile, fantezia. Așa cum o făcusem până atunci în viața reală, așa cum am făcut și de atunci încolo. Vorbeam, scriam, ne arătam unul altuia ce scrisesem singuri... E curios, scriam amândoi fără să ne putem opri. Am fost inspirați! Am numit piesa **Alegerea**. Am scris-o întâi în englezește, apoi în franțuzește și, peste ani, în românește.”

Piesa, scrisă în anul 1960, este o expunere a aceleiași stări de spirit, axată pe o dezbateră de idei care nu cuprinde lamentații, ci doar meditații despre condiția omului contemporan, lacom de bani, despre conflictul dintre bine și rău, ideal și real, greu și ușor. Textul se constituie dintr-o alegorie vivace, cu personaje esențializate, acțiunea petrecându-se în lumea occidentală aflată la răspântie. Ne captivează dialogul dramatic savuros, de înalt nivel intelectual, filosofic, dar și citadin, care ne amintește întrucâtva de Platon, dar și de Diderot (cu neuitatul spectacol de la Teatrul Bulandra – *Nepotul lui Rameau*). Ideile se ciocnesc revelator, inteligența scânteiază la rampă, sunt dezbătute dilemele omului prins în cleștele nehotărârii, atras de ban, de confort mai mult decât de modestie și de cumpătare, într-o lume tot mai acidulată, tot mai financiarizată. Omul, pus dintotdeauna și pentru veșnicie să aleagă atitudini, drumuri, țeluri, este mereu obiectul ispitelor.

Personajele alegorice rostesc replici filosofice, încărcate de semnificații, astfel încât textul devine la un moment dat o confesiune, redactată cu luciditate, sensibilitate și fină capacitate de sesizare a slăbiciunilor firii omenești, dar semnalizează și o zonă de lumină care există în fiecare dintre noi. Ușurință și Amar sunt două personaje ce caută să-l ispitească pe Om și să-i canalizeze faptele și năzuințele, astfel încât să-i impună acestuia o *alegere*.

Pentru ascultătorul profan, piesa poate părea o meditație filosofică exclusivistă, adresată elitelor, ceea ce și este în mare măsură. Semnificativ este și faptul că *Majestatele Lor*, aflându-se în exil la Versoix, în 1960, nu abordează tema exilului, drama personală a unei familii regale cu adânci ramificații în istoria europeană, ci se cantonează dramaturgic pe o temă generalist umană. *Alegerea* nu are o structură canonică și nici un subiect palpitant. Palpitante sunt însă dezbaterile ideilor și luciditatea viziunii despre omul contemporan tot mai acaparat de ușurătate, de frivolitate, de magia banului, de fanatismul finaciar, de lux, pervertire morală și decadență spirituală. Impresionează textul și contextul scrierii acestei lucrări în anii comunismului agresiv, ai poststalinismului din era hrușcioviană, când nimic nu prevestea căderea Zidului Berlinului, ba dimpotrivă, răul părea externizat, iar puterea dictatorială de neclintit.

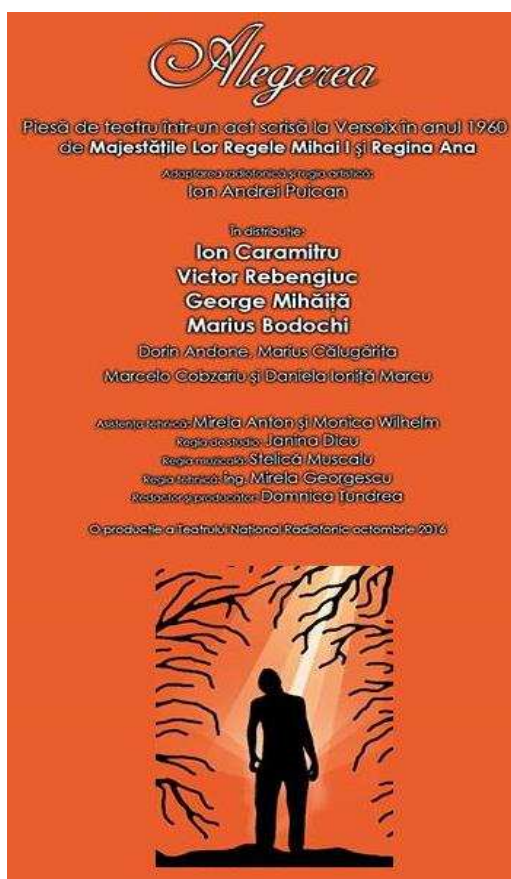
Adaptarea radiofonică a fost realizată pertinent și exigent, colorat și inspirat, de **Ion Andrei Puican**, fiul regizorului *Dan Puican* (iată o dinastie culturală!), amplificând ideile piesei într-un context sonor atractiv și reflexiv, susținut de vocile marilor actori **Ion Caramitru**, **Victor Rebengiuc**, **George Mihăiță**, **Marius Bodochi**, **Dorin Andone**, **Marius Călugărița**, **Marcelo Cobzariu** și **Daniela Ioniță Marcu**. Redactorul proiectului: **Domnica Țundrea**.

Piesa, aleasă și într-un moment aniversar – de Ziua Regelui (25 octombrie), face parte din categoria pieselor unicat, scrise de personalități; ne amintim și de

dramaturgia *Sfântului Ioan Paul al II-lea*, fostul papă, cardinal al Poloniei, aprig luptător anticomunist, învingător al Ultimei Cruciade cu bolșevismul, în viața privată – un om normal, iubitor de munte, schior, autor dramatic (prezent și pe scenele teatrelor noastre cândva), ale cărui lucrări laice merită tot interesul și respectul.

La prima audiție de la *Clubul Majestic* au participat regaliști și neregaliști, iubitori de teatru, de istorie și adevăr și, bineînțeles, nu a lipsit Președintele marelui Radio, domnul Ovidiu Miculescu, iar din partea Casei Regale a onorat cu prezența Principesa Margareta.

Tragedia autorilor regali este a exilului prelungit, urmare a abdicării forțate, cu tot cortegiul de nedreptăți și dificultăți, dar aceasta este deja o altă piesă...

O Alegere Regală
Redactor: Domnica Țundrea

Evenimente Culturale

BUCUREȘTI–SLATINA, 20-27 NOIEMBRIE 2016

În săptămâna 21-27 noiembrie 2016, în București și în Slatina, a avut loc cea de-a **XXVI-a** ediție a Festivalului „Zilele Eugen Ionescu”. Acest maraton cultural de excepție a cuprins următoarele evenimente:

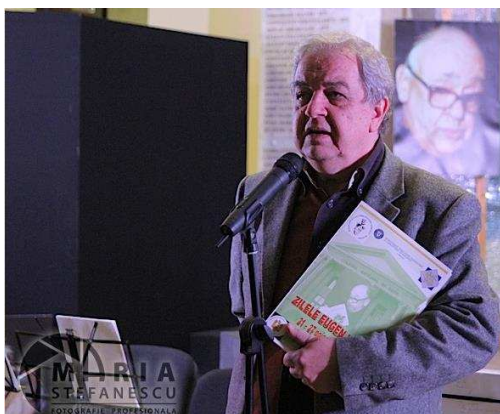
LUNI-JOI, 21-24 noiembrie:

În holul *Colegiului Național „Sfântul Sava”* din București, la ora 11.00, s-a prezentat vernisajul ***Instantanee ionesciene***.

Între orele 11.30-13.00 a avut loc atelierul teatral bilingv ***Cine este acest Ionescu?!*** – spectacol-lectură de Richard Letendre, susținut în limba franceză și română de actori ai *Teatrului Portabil*, alături de elevi ai *Colegiului Național „Sfântul Sava”*, în regia lui Mihai Lungeanu (pentru publicul claselor a IX-a, a X-a, a XI-a și a XII-a), iar la ora 13.00 – fabulosul spectacol-dezbateri **100% DADA**, de Matei Vișniec, interpretat de studenți ai Universității Hyperion (pentru elevii claselor a IX-a, a X-a, a XI-a și a XII-a).

Actorii Teatrului Portabil și liceenii CNSS în *Cine este acest Ionescu?!*

Regizorul Mihai Lungeanu

Dramaturgul Matei Vișniec

VINERI, 25 noiembrie:

La *Biblioteca Colegiului Național „Sfântul Sava”*, la ora 10.00, s-a desfășurat ***Colocviul Național Eugen Ionescu***.

La *Teatrul Nottara*, la ora 18.30, ne-am bucurat de lansarea volumelor: ***Qui est ce Eugène Ionesco?*** – al dramaturgului canadian Richard Letendre și ***Personajul virtual*** – al regizorului Mihai Lungeanu (în prezența autorilor). Lansarea a fost urmată, la ora 19.00, de spectacolul ***Trei nopți cu Madox*** de Matei Vișniec.

Victoria Cociaș, Ion Haiduc, Ion Grosu, Alexandru Jitea, Paul Chiribuță în *Trei nopți cu Madox*

La *Centrul Intercultural Victoria* din Slatina, la ora 10.00, s-a prezentat expoziția de fotografii tematice ***Spectacole ionesciene***, realizată de Sorin Radu și de Maria Ștefănescu, iar între orele 11.00-14.00 a avut loc **Atelierul Creativ Teatral *Absurdul în firimituri***, în cadrul căruia elevii slătineni și pasionații de teatru au descoperit secretele artei rostirii, fiind fotografiați și înregistrați în timp ce rosteau replici din dramaturgia ionesciană.

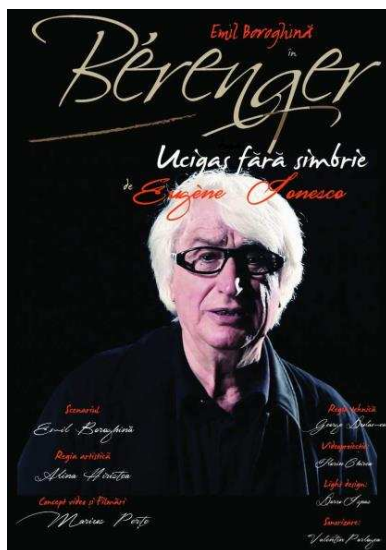

Expoziția de fotografii tematice *Spectacole ionesciene*

SÂMBĂTĂ, 26 noiembrie

În holul *Colegiului Național „Sfântul Sava”*, la ora 10.00, a avut loc lansarea volumului ***Dicționarul personalităților de la Sf. Sava***, autor – prof. Ioan Grosu, iar la ora 11.00 s-a prezentat spectacolul-dezbateri ***DADA 100 sau 100% D@D@***, de Matei Vișniec – interpretat de studenți ai Universității Hyperion și urmat de discuții cu publicul.

La *Teatrul Nottara*, la ora 19.30, am asistat la **Bérenger** – recitalul eminentului actor Emil Boroghină, care a interpretat monologuri condensate din piesa *Ucișas fără simbric*, text ce ne-a relevat genialitatea dramaturgului vizionar Eugen Ionescu și ne-a reamintit și de interpretarea inegalabilului Radu Beligan în acest rol de dificultate maximă.

Emil Boroghină în *Bérenger*

DUMINICĂ, 27 noiembrie

La *Centrul Intercultural Victoria* din Slatina s-a desfășurat **Colocviul Absurdul contemporan** și s-au reluat spectacolele **Cine este acest Ionescu?! și DADA 100 sau 100% D@D@**.

La ora 19.00, **Festivalul ZEI** s-a încheiat cu un cocktail.

*

În perioada 20-27 noiembrie, la *Teatrul Evreiesc de Stat din București* s-a desfășurat **Festivalul Internațional de Teatru Idiș**, organizat impecabil și cu o multitudine de spectacole ale unor trupe din SUA, Israel, Franța, Polonia și România, care au fost axate pe inepuizabila canavă a tragediilor Holocaustului, într-o viziune postmodernă, posttragică. În aceste spectacole au apărut supraviețuitorii infernului nazist, personaje de un pitoresc abisal, alături de un text liric al lui *Shalom Alechem*, clasicul autor al umorului evreiesc și al super show-ului *Maiei Morgenstern* – **Astă seară: Lola Blau**.

S-au prezentat și recitaluri muzicale de excepție susținute de: **Zalmen Mlotek** (SUA), **The Klezmatics** (SUA), **Yiddish Art Trio** (SUA), **Yiddishpiel** (Israel), **A.G. Weinberger** (România) și **Maia Morgenstern și Bucharest Klezmer Band: Stand-up Lechaim!** (România).

Pieseile vizionate în formula cu un singur actor, care vorbește pentru toți, pun în valoare interpreți de forță și o adevărată artă a utilizării monologului, cu contribuția accesoriilor scenice, și transmit mesaje umane ce tulbură adânc spectatorii. În aceste tipuri de spectacole au strălucit talentații interpreți ai textelor **Unchiul Arthur** și **Nuntă în Fernvald**.

Festivalul a cuprins și o serie de workshopuri susținute de celebrități: **Zalmen Mlotek** – Yiddish Singing Actors, **David Esrig** – Laborator de teatru existențial. *Punctul de pornire și metodele de lucru*, **Rafael Goldwaser și Daniel Galay** – Yiddish Language in Theater Performances și **Schmuel Atzmon** – Yiddish Culture: Past, Present and Future și *Shalom Alehem, reper al culturii idiș*.

Un maraton artistic de înaltă calitate ce a coagulat un public entuziast, care i-a aplaudat îndelung pe maeștrii teatrului idiș!

Workshop David Esrig

Zalmen Mlotek la pian

Stand-up Lechaim! – Maia Morgenstern și Bucharest Klezmer Band

Nuntă în Fernvald, de H. Leyvik

DEBUT ESEISTIC:

EUGEN IONESCU ȘI TEATRUL ABSURD

Eugen Ionescu se remarcă drept publicist, colaborând, în special cu articole de critică literară, la numeroase reviste ale vremii. Este recunoscut ca dramaturg, în speță pentru teatrul absurd, scris în limba franceză. Avangardist, nonconformist hotărât, dramaturgul francez (Eugène Ionesco), născut în România, a formulat o poetică a noului teatru și a pus bazele teatrului absurdului. A început prin a modifica toate normele și toate valorile teatrului tradițional și a continuat cu desprinderea din realitate, dezarticularea limbajului și accentuarea sentimentelor.

Prima lui piesă de teatru, *La Cantatrice Chauve* (*Cântăreața cheală*), a fost reprezentată la 11 mai 1950 la Théâtre de la Huchette, în regia lui Nicholas Bataille, fiind primită cu răceală de public și de critică. Aceasta este o traducere a piesei *Englezește fără profesor* și se va afirma gradual după ce o serie de mari oameni de cultură francezi scrie articole onorabile despre ea, devenind piesa jucată cel mai mult timp la acest mic teatru parizian. Urmează o perioadă foarte propice, în care autorul prezintă, an de an, câte o nouă piesă. Cu toate că nici acestea nu îi vor aduce foarte mulți spectatori, Ionescu începe să își formeze un cerc de admiratori care salută acest comic născut din absurd.

Temele predominante întâlnite în opera ionesciană sunt: singurătatea, izolarea, falsitatea. Se remarcă obsesia pentru moarte, de la cea inacceptabilă a individului la cea a gândirii și a limbajului.

Atât Caragiale, cât și Ionescu și-au criticat aprig societatea vremii lor, atrăgându-și dezaprobară opiniei publice. Ionescu se lasă influențat de Caragiale: „*Prin valoarea scrierilor sale de moravuri și de caractere, scrise, din nefericire, într-o limbă fără circulație universală, I.L. Caragiale este, probabil, cel mai mare dintre eroii dramatici necunoscuți*”. Asemănările dintre cei doi dramaturgi sunt, în multe privințe, evidente, fără a se rezuma doar la trăsăturile operelor. Printre ele putem include: preferința pentru caricatură și grotesc, dorința de reformare a teatrului, neconformismul, deci efortul de a ieși din tipare, de a răsturna regulile. Putem aduce în discuție replicile personajelor:

în *Căldură mare* conversația amintește de dialogul soților Smith din *Cântăreța cheală*.

Însă la Caragiale există un comic clasic: de nume, de situație și de caracter, ceea ce nu putem spune despre comicul ionescian. În literatura română, Caragiale este primul care introduce în schițele sale dialogul absurd. Bineînțeles, absurdul său nu este identic celui ionescian, ci este un absurd comic, ivit din dorința oamenilor de a șoca și din imbecilitate, pentru care se remarcă într-o oarecare măsură majoritatea eroilor caragialieni. Absurditățile spuse de Cațavencu, nonsensurile lui Farfuridi, aberațiile conului Leonida nu fac cititorul să se îndoiască de veridicitatea lor; astfel, personajele, deși caricaturale, pot fi regăsite în realitate. Eugen Ionescu nu are eroi cu o identitate bine definită, deci actanții nu au nici caractere bine structurate, așa cum putem observa în *Povești* 1, 2, 3, 4. În schimb, fiecare replică, fiecare situație în care se regăsesc personajele le pune în valoare irealitatea, absurditatea: „*Cu picioarele poți merge, dar te încălzești mai bine cu electricitate și cărbuni*”, „*Eu pot să cumpăr un briceag pentru fratele meu, dar dumneata nu poți cumpăra orașul Londra pentru tatăl dumitale*”, „*Nu te uita la curci, mai bine pupă-l pe primar*”. De asemenea, automatismul verbal și limbajul format din clișee și din formule stereotipice susțin depersonalizarea și chiar dezumanizarea personajelor lui Ionescu; elemente de denaturare întâlnim, totuși, și în lumea eroilor lui Caragiale – dialogul conține elemente de repetabilitate, ce împovărează funcția de comunicare a limbajului: cetățeanul turmentat se întreabă constant „*Eu cu cine votez?*”, Dandanache e dispus să reia mereu povestea cu omul neînșurat, catindatul se adresează lui Iordache: „*Știi s-o scoți? Scoate-o!*”.

Opera lui E. Ionescu poate fi considerată ca o încercare de a desprinde din banalitate sensul tragic și absurd al existenței, fatalitatea morții, frumusețea condiției umane, fiind astfel încadrată în mișcarea avangardistă. În expunerea sa despre teatrul de avangardă, Eugen Ionescu încerca, chiar de la primele cuvinte, să-și găsească locul în acest curent artistic, prezentându-se cu o uimire improvizată: „*Sunt, se pare, un autor dramatic de avangardă. Lucrul mi se pare chiar evident de vreme ce mă aflu aici, la convorbirile despre teatrul de avangardă. Acest fapt e cu totul oficial*.”. Autorul își formulează discursul sub forma unei deducții logice, contrastând cu scrierile sale. Totuși, el are o atitudine îndoielnică și totodată uimită prin sintagma „se pare”. Se observă și o notă ușoară de ironie spre finalul expunerii. Astfel, dramaturgul se arată surprins de încadrarea sa în curentul avangardei, spunând că el este „*abia ceea ce se numește un om de teatru*”.

De asemenea, Eugen Ionescu afirma: „*Prefer să definesc avangarda în termeni de opoziție și de ruptură. În timp ce majoritatea scriitorilor, a artiștilor,*

a gânditorilor își închipuie că sunt ai vremii lor, autorul rebel e conștient că este împotriva timpului său". Această afirmație poate fi interpretată în mai multe moduri. Pe de o parte, putem spune că dramaturgul ilustrează felul în care literatura trebuie să supraviețuiască timpului pentru a putea intra în canonul critic, iar mai apoi în cel didactic. Pe de altă parte, prin sintagma „autorul rebel” s-ar putea face referire la scriitorul de avangardă, întrucât chiar autorul îl definește ca fiind „*opozantul față de un sistem actual*”. Deci, în viziunea sa, „omul de avangardă” trebuie să critice literatura vremii lui, să își dorească să o reformeze, să se opună normelor contemporane.

Din punct de vedere estetic, avangarda este un curent cultural-artistic, de la începutul secolului al XX-lea, care își propune să impună noi structuri artistice, reformându-le pe cele tradiționale, considerate depășite. Avangardismul este caracterizat prin negarea violentă a formelor de artă consacrate, căutând instaurarea noului. Artiștii avangardei dau dovada unui activism susținut și se concentrează asupra creației ca proces, neinteresându-se de rezultatul ei. Mișcare insolită, avangarda are o funcție regeneratoare și deschizătoare de drum în arte. Acest curent produce o ruptură intensă pe toate planurile: formele și manifestele estetice sunt renegate, tradiția este dărâmată și reconsiderată. Astfel, se vor pierde obiceiurile și legile nescrise ale scrierii în favoarea actualului. Arta va fi iarăși modernizată, schimbările radicale formând, eventual, un nou curent literar.

Dacă studiem personajele lui Eugen Ionescu, vom observa un comportament mecanic; acestea încetează să mai acționeze asemenea unor ființe vii și încep să se miște automatic, precum niște mecanisme, ceea ce stârnește râsul. Cu toate acestea, comediiile lui sunt, așa cum le numea și autorul lor, „drame comice”. Citindu-i opera, începi să te regăsești în acele personaje mecanizate și îți dai seama că, de fapt, odată cu înaintarea în viață, ne pierdem cu toții naturalețea, devenim mecanici, ne îndepărtăm de esența umană. Putem observa acest comportament nenatural în *Cântăreața cheală*, de exemplu, în dialogul celor doi soți:

„DOMNUL MARTIN (care a reflectat, se ridică încet în picioare și cu aceeași voce foarte lentă, monotonă și vag cântată, se îndreaptă spre doamna Martin, care, surprinsă de solemnitatea domnului Martin, s-a ridicat în picioare și ea, încet): Atunci, doamnă, eu cred că ne-am mai văzut și că dumneavoastră sunteți propria mea soție... Elisabeth, te regăsesc!

DOAMNA MARTIN (se apropie de el fără grabă. Se îmbrățișează fără expresie. Pendula bate o dată.): Donald, tu ești, darling!”.

Acțiunile și atitudinea celor doi sunt bizare, întrucât căsătoria înseamnă dragoste, iar conduita soților nu reflectă acest sentiment. Doi oameni îndrăgostiți nu ar reacționa astfel în momentul regăsirii: monoton, solemn, „fără grabă”,

„fără expresie”, ci dimpotrivă, ar fi pasionali, exaltați, îmbrățișarea lor emanând căldură și fericire. Se poate lua în discuție, așadar, și valoarea de conturare a relației dintre personaje pe care o are scena: soții Martin au pierdut legătura, sunt depersonalizați, intrați într-o rutină, înconjurați de plictiseală, cufundați într-o singurătate anostă.

Eugen Ionescu își numește scrierile dramatice „anti-piese”, „drame comice”, „pseudo-drame” sau „farse tragice”, afirmând: „*Comicul este tragic, iar tragedia omului e vrednică de luat în râs.*”. Autorul nu mai descoperă haz în comedie, iar tragedia individului i se pare derizorie: „*Nu am înțeles niciodată, în ce mă privește, deosebirea care se face între comic și tragic. Comicul fiind intuiția absurdului, mi se pare mai nădăjditor decât tragicul. Comicul nu oferă vreo ieșire. Spun «deznădăjditor», dar, în realitate, el este dincolo sau dincoace de disperare ori de speranță.*”.

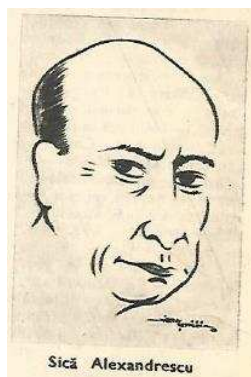
Într-adevăr, în piesele lui Eugen Ionescu nu există o delimitare frapantă între comic și tragic. În general, scenele care stârnesc râsul sunt amuzante prin absurditatea lor. De exemplu, în *Lecția*, un moment comic este cel în care elevei, care nu știa nici măcar adunarea și scăderea, i se predau elemente ale lingvisticii și ale filosofiei. Anormalitatea scenei produce haz, dar este un moment ce ar trebui să fie considerat dezolant, deoarece oricine se poate regăsi în acea ipostază, când chiar dacă, elevi fiind, nu înțelegeam lecția, nu ceream explicații, astfel, pierzând șirul informațiilor și fiindu-ne greu să aprofundăm materia ulterior. Piesa este la limita dintre tragic și comic, începând cu replici hazlii, dar finalul fiind unul macabru. Profesorul își ucide eleva cu ajutorul unui cuțit, spunând că fata și-a meritat soarta. Ulterior, aflăm că era cea de-a patruzecoa victimă din ziua respectivă. Drama se termină cu venirea unei noi eleve, de unde deducem că scena se va repeta. Prin urmare, putem folosi termenul de „dramă comică” pentru a descrie această piesă de teatru.

Pentru a conchide, pot spune că Eugen Ionescu este un avangardist, un creator de „teatru nou”, ce se va impune prin originalitate. Avangarda, în viziunea lui Ionescu, este, în fond, un teatru care pregătește un alt teatru, întrucât arta se află într-o permanentă schimbare.

Iulia-Andreea ȘTEFAN, elevă în clasa a XII-a C la
Colegiul Național „Sfântul Sava” din București,
profesor: Irina Georgescu

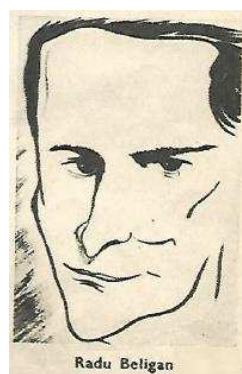
MONȘTRI SACRI DE ALTĂDATĂ VĂZUȚI DE MIRCEA ȘEPTILICI (1964)

Sică Alexandrescu

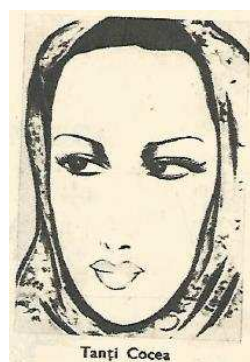
George Vrăca

Radu Beligan

Lucia Sturza Bulandra

Tanți Cocea

Dina Cocea

Ion Sava

G. Timică

Tudor Mușatescu

JOCUL MĂȘTILOR

PARTITURĂ COMICĂ

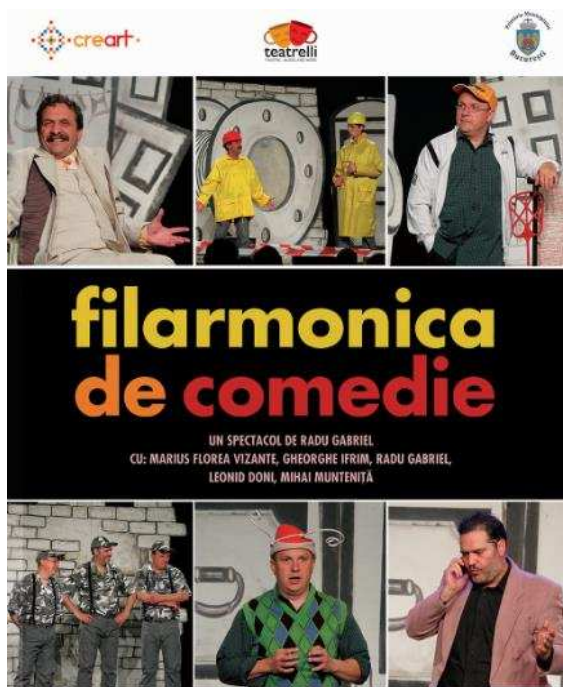
PENTRU UN CVINTET TALENTAT

În primitorul sediu *Creart-Teatrelli*, într-o sală cu fotolii și cu măsuțe rotunde elegante, într-o atmosferă de cafenea artistică pariziană, în data de 20 iunie 2016, publicul din toate categoriile de vârstă s-a amuzat copios, deconectându-se cu spectacolul de miniaturi umoristice *Filarmonica de comedie*.

Spectacolul este scris și montat scenic de actorul, regizorul și profesorul de actorie de la UNATC **Radu Gabriel** (n. 1957) și a avut premiera în anul 2011 la *Teatrul de Comedie*, din 2014

fiind preluat de Teatrelli. Conform autorului: „Comedia este ca o muzică, are o adevărată partitură. Noi, actorii [...], suntem instrumentiști care nu fac muzică, ci comedie. Doar un tempo bun dă naștere râsului sănătos. Vrem să ne întoarcem la acele lucruri uitate în timpul iureșului post-revoluționar [...] și să oferim comedie în esență absolută”.

Radu Gabriel s-a dedicat comediei încă de la începutul anilor '80 când avea propria echipă de teatru de amatori, în orașul natal Buzău. Ulterior a fost cooptat de Adrian Fetecău în grupul „Vouă”, fiind și scenaristul a 600 de pastile umoristice televizate. În *Filarmonica de comedie*, satirizează realitatea românească prin dialogul dinamic al personajelor create, prin replicile scurte, acide și prin gagurile ce stârnesc hohote de râs, completând cvintetul comic alături de valoroșii săi colegi – actorii: **Marius Florea Vizante** (n. 1972) – îndrăgit pentru cele nouă spectacole jucate la cinci teatre bucureștene, **Gheorghe Ifrim** (n. 1971) – cunoscut pentru cele 14 spectacole jucate la șapte teatre din

Capitală și pentru rolul necinstitului primar Vasile din serialul TV *Las Fierbinți*, **Leonid Doni** – simpatizat pentru cele trei spectacole jucate, dar și pentru rolul naivului polițist Robi din serialul TV *Las Fierbinți* și **Mihai Munteniță** (n. 1985) – cu șapte spectacole jucate pe importante scene bucureștene.

Spectacolul este alcătuit din cinci scheciuri, fiecare cu durata cuprinsă între 15 și 30 de minute, în care sunt surprinse situații și personaje din socialul românesc postdecembrist, umorul inteligent fiind dozat în crescendo. În *primul scheci*, un investitor privat, incult, cumpără o filarmonică, impunându-i directorului instituției măsuri radicale: atașarea siglei de la Mercedes pianului din sală, introducerea manelei „Răpirea din serai” în repertoriu, schimbarea poziției dirijorului cu fața spre public pentru a nu sfida oamenii politici care vor fi prezenți la concert, includerea dansatoarelor și a unei luni confecționate din staniol ca decor pentru „Sonata lunii”. *A doua pastilă umoristică* ne prezintă cinci vecini dintr-un bloc bucureștean, revoltați de cheltuielile de întreținere, de consumul ridicat de apă caldă și de inutilitatea plătirii fondului de rulment, crezând că acesta face trimitere la... rulmenți. În fantezia lor, rulmenții vor fi atașați blocului împotriva cutremurelor, ceea ce ar face ca acesta să se deplaseze din Dealul Spirii până în Ploiești sau chiar să ajungă în Dunăre, în Bulgaria. În *a treia miniatură comică*, un actor de succes, care trebuie să plece în America, este vizitat de unchiul său din provincie și de fiul acestuia, un școlar netalentat, cu un singur rol jucat în „Hamlet”, însă dorind să devină vedetă. În *al patrulea scheci*, structurat în două părți, o echipă formată din cinci muncitori trebuie să repare o țevă. După minute bune în care stabilesc cum să ridice capacul unui canal, realizează că au uitat târnăcopul la sediu. *Ultima scenetă*, serializată în trei episoade, cuprinde instrucția în armată a patru viitori agenți, total nepregătiți, coordonată de un sergent ce amintește de Cruchot, „Jandarmul” genialului actor francez Louis de Funès.

Textele satirice evidențiază o realitate dominată de absurd, dar distanțată de obscenitate și de vulgaritate. Ele sunt puse în valoare prin regia și interpretarea scenică ale unor profesioniști în arta comediei. *Radu Gabriel* recrează atmosfera din scenetele grupului „Vouă”, jucând cu naturalețe, umor fin, mimică și gestică adecvate tipologiei de personaje atent creionate, potrivitându-i-se mănășă rolurile de superiori (investitorul privat, șeful echipei de muncitori, sergentul). *Gheorghe Ifrim* și *Marius Florea Vizante* trec cu ușurință de la seriozitate la ironie, de la calm absolut la nervozitate constructivă, schimbul de replici valorificând sinergismul relației dintre personajele interpretate. *Leonid Doni* și *Mihai Munteniță* întregesc cu talent tabloul satirei prin rolurile de compoziție avute.

Decorul propus de scenograful *Ștefan Caragiu* este minimalist, dar sugestiv, prin cele cinci panouri albe pe care sunt pictate cu negru elemente-cheie din fiecare scheci.

Publicul numeros s-a amuzat copios la acest spectacol savuros, într-o seară minunată de actori talentați luminată!

(IN)*FIDELITATE* ÎN TREI

Cea de-a XXII-a ediție a Festivalului „Sinaia Forever” s-a încheiat duminică, 4 septembrie 2016, la ora 20.45, cu spectacolul de teatru *Fidelitate* (*Faithful*), o comedie polițistă scrisă în anul 1991, de actorul, regizorul, scenaristul, producătorul de film și dramaturgul american de origine siciliană *Chazz Palminteri* (n. 1952). Acesta este și autorul scenariului filmului omonim (1996), bazat pe piesa sa și regizat de Paul Mazursky (1930-2014), dar și unul din cei trei protagoniști ai ecranizării, alături de Cher (n. 1946) și de Ryan O’Neal (n. 1941).

Spectacolul, prezentat de *Teatrul Act* și de *Fundația Carta* și având premiera românească în anul 2012, a fost găzduit de *Casino Sinaia*, în maiestuoasa Sală de Teatru, unde, în perioada 27 iulie-23 august 2016, s-a desfășurat cea de-a XVII-a ediție a Festivalului Internațional „Enescu și muzica lumii”.

Acțiunea piesei, structurată în două acte, se derulează pe parcursul unei singure zile, într-un living cu mobilier minimalist, dar luxos (o canapea, două măsuțe – una tip bar, cealaltă cu un seif încorporat, un scaun, un tablou triptic și un telefon-personaj care devine sursă de umor), dintr-un apartament american, scenografia fiind realizată de *Maria Dore* (n. 1981).

Dramaturgul *Chazz Palminteri*, având experiență în genul polițist – a scris în anul 1989 piesa *Poveste din Bronx* (*A Bronx Tale*), ecranizată de Robert De Niro (n. 1943) în 1993 –, știe să dozeze și să îmbine inteligent elementele comice (replicile și mișcările scenice care stârnesc râsul), cu cele de suspans (răsturnările de situație care creează o stare de tensiune), dar și de romantism (relația asasin-victimă, soț-soție).

Intriga polițistă îl urmărește pe Tony (*Gheorghe Ifrim*), un asasin angajat (și plătit cu 25.000 \$) de Jack (*Florin Busuioc*), directorul unei companii de transport, pentru a o ucide pe soția acestuia, casnica depresivă Margaret (*Adelaida Zamfira*), pe care o bănuiește că îl înșală, prin moartea ei obținând o poliță de asigurare în valoare de un milion de dolari. Deși căsătorită de 20 de ani

cu Jack, Margareth știe că acesta îi este infidel, înșelând-o cu Debbie, asistenta lui personală (care nu apare pe scenă). Nemaissuportând situația, hotărăște să se sinucidă cu o supradoză de medicamente, dar viața îi este salvată, pentru ca apoi să afle că îi va fi curmată („*M-ai salvat ca să mă ucizi!*”). În timp ce Tony o leagă de un scaun și o amenință cu pistolul, așteptând semnalul telefonic de la Jack pentru a-și îndeplini misiunea (Jack fiind plecat din oraș, pentru a-și asigura alibiul trebuie să sune de două ori, fără să i se răspundă la apel), Margareth încearcă să întoarcă situația în favoarea ei, convingându-l să îi ucidă soțul pentru 100.000 \$. În actul doi, Jack se întoarce acasă și are un șoc în momentul în care o vede pe Margareth vie, așteptându-l cu șampanie și într-o ținută sumară. Pe parcursul confruntării celor trei personaje și al răsturnărilor de situație, misterul comandării asasinatului este încă nerezolvat: Tony putea fi angajat atât de Jack, cât și de Debbie pentru a o ucide pe Margareth, dar și de Margareth pentru a-l elimina pe Jack. Finalul, totuși predictibil pentru spectatorii pasionați de genul polițist, oferă cheia misterului, punându-și amprenta pe viitorul protagoniștilor.

Regizorul **Dragoș Câmpian** (n. 1969), cunoscut pentru punerea în scenă a spectacolelor *True West* (2009, Teatrul „Toma Caragiu” – Ploiești), *Marfă vie* (2011, ArCuB), *Hide & Seek* (2015, ArCuB), rămâne fidel textului original și reușește să alcătuiască o distribuție valoroasă, datorită căreia piesa are un real succes la public.

Gheorghe Ifrim (n. 1971), talentat actor de comedie și dramă, angajat/colaborator al teatrelor bucureștene Act, Bulandra, Godot Café-Teatru, Metropolis, Nottara, Teatrelli, TNB, îl interpretează pe Tony, un asasin plătit, dator vândut mafiei. Acesta trece printr-o criză existențială apărută în urma morții recente a surorii sale și, în timpul sechestrării lui Margareth, primește câteva apeluri telefonice de la psihoterapeutul său, Jojo, care și el, paradoxal, are probleme cu... jocurile de noroc; în cheie comică, rolurile se inversează, psihologul devenind pacient și având nevoie de consiliere terapeutică. Inflexiunile vocale, mișcările scenice, statura impunătoare, dar și prezentabilul costum negru pe care îl poartă sunt atuurile unui rol interpretat desăvârșit, cu mult umor negru.

Adelaida Zamfira (n. 1968), actriță și asistent universitar la Facultatea de Arte a Universității „Dunărea de Jos” din Galați, o portretizează cu sensibilitate și șarm pe Margareth, o soție înșelată, care, la rândul ei, este infidelă, având o aventură cu psihologul său. În confruntarea verbală cu Tony, agresorul ei, își negociază viața și dezbate argumentele pro și contra fidelitate, trecând de la dramă la comedie. Treptat, începe să manifeste sindromul Stockholm, atașându-se de agresorul său, pentru care, în finalul primului act, dezvoltă o atracție erotică.

Vedeta serii a fost **Florin Busuioc** (n. 1962), simpaticul prezentator TV al rubricilor „Meteo” și „Problema (de logică a) lui Busu”, din cadrul Știrilor ProTV, primit de public cu ropote de aplauze (apariția sa pe scenă, ca actor, a fost o surpriză pentru unii spectatori!). Charismatic, natural, dinamic, cu o voce pătrunzătoare, Busu îl interpretează pe infidelul soț Jack, care pune la cale uciderea soției sale, negând orice fel de implicare în acest plan diabolic.

Pentru obținerea unui efect scenic surprinzător, suspansul, deși dozat gradat, ar fi trebuit să fie însoțit și de o coloană sonoră pe măsură.

În decurs de o oră și jumătate, piesa a captat atenția celor 400 de spectatori din Sala de Teatru a Casinoului Sinaia, care au apreciat interpretarea celor trei actori, empatizând cu aceștia și răsplătindu-le talentul artistic cu aplauze furtunoase.

Gheorghe Ifrim, Adelaida Zamfira și Florin Busuioc, fideli artei teatrale

DOUĂ PREMIERE POLIȚISTE (2):

MAGNOLII ȘI CIANURĂ

Piesa Luciei Verona, *Moștenirea*, a dat startul dramaturgiei polițiste la *Teatrul Coquette*. La aproape o săptămână de la premieră, în data de 24 septembrie 2016, un nou spectacol a fost reprezentat scenic, tot în regia lui *Ingrid Bonta* (n. 1984). Este vorba despre comedia polițistă *Magnolii și cianură* a dramaturgului, scriitoarei, actriței de teatru și film și profesorului universitar *Olga Delia Mateescu* (n. 1949). Activitatea dramaturgică a distinsei autoare a fost recompensată cu Premiul UNITER pentru „Cea mai

bună piesă a anului” – *Capricii* (1997), Premiul „I.C. Brătianu” al Concursului Național de Literatură „Nihil Sine Deo” din Brașov – pentru piesa *Fantoma de la Coventry* (1997) și Premiul Uniunii Scriitorilor din România pentru Dramaturgie – pentru volumul *Ferma de struți* (2003).

Premiera spectacolului a fost precedată de lansarea a două volume de *Teatru* ale dramaturgilor Olga Delia Mateescu (5 piese) și *Lucia Verona* (3 piese). Cărțile au fost publicate și prezentate de către editorul, scriitorul și directorul Editurii Tritonic – *Bogdan Hrib*, în cadrul lansării luând cuvântul și scriitorul, dramaturgul și președintele Filialei București – Poezie a Uniunii Scriitorilor din România – *Horia Gârbea*, dar și cele două autoare. Din expunerea acestora, publicul a putut afla geneza piesei: în iunie 2015, Teatrul Coquette, Editura Tritonic și Clubul Dramaturgilor au organizat concursul de dramaturgie polițistă „Mistere și enigme, fiori de groază”, la care s-au înscris 12 texte. Cele trei piese câștigătoare au fost: *Magnolii și cianură* (comedie polițistă în patru tablouri de Olga Delia Mateescu) – locul I, *Crimă cu pistol și bile* (scenariu teatral comico-polițist în 23 de părți de Horia Gârbea) – locul al II-lea și *Asasinul avea scarlatină* (comedie polițistă-SF de Denis Dinulescu) – locul al

III-lea, Editura Tritonic publicându-le în volumul *Scena crimei*. Piese de pe locurile al II-lea și al III-lea au fost reprezentate ca spectacole-lectură la Clubul Dramaturgilor de la ICR.

În ceea ce privește spectacolul din seara premierei, regizoarea **Ingrid Bonța** s-a descurcat admirabil, prin alegerea unei distribuții relevante pentru interpretarea celor cinci personaje: trei suspecti – psihologul Vivian Vreju (**Alexandra Gabriela Niță**), asistenta Gina Colovraci (**Monica Petcu**) și senatorul Octavian Vreju (**Orodel Olaru**), un detectiv poreclit „Rechinu” (**Alexandru Mandu**) și o victimă – Alex (**Mihai Căpățînă**, care nu apare pe scenă, ci doar în proiecțiile foto/video din timpul anchetei polițistului). Colaborarea cu artistul vizual **Daniel Divrician**, care semnează scenografia, costumele și proiecțiile foto/video, este fructuoasă. Textul piesei este pus în valoare prin inserarea unor elemente care captivează publicul: hard rock-ul asurzitor ascultat de polițist în timpul vizualizării indiciilor proiectate (foto/video) la începutul fiecărui tablou; piste false din timpul anchetei; comicul de limbaj și de situație evidențiat cu mult talent de către actrița Monica Petcu; finalul surprinzător prin dezvăluirea criminalului și existența încă a unui care comite o crimă perfectă.

Textul distinsei doamne **Olga Delia Mateescu**, pasionată de genul polițist, după cum mărturisea la premieră, este vizibil influențat de romanele și piesele cu mistere detectiviste ale Agatei Christie. Cu abilitate, urmărind elementele-cheie ale scrierii acestui gen deloc facil, autoarea le propune spectatorilor un mister clasic: aflarea identității criminalului a cărui victimă, un agent de pază la un cabinet de psihologie, a fost descoperită cu un măr roșu în gură de către asistenta psihologului. În momentul sosirii polițistului desemnat cu investigarea cazului, acesta constată dispariția cadavrului, crezând că totul a fost o farsă. Cadavrul re apare într-un dulap, cu un măr verde otrăvit în gură, și, în urma anchetei, se stabilește identitatea acestuia: Alex, fostul soț al tinerei Vivian, proprietara cabinetului de psihologie, care devine astfel suspectul principal. Pe baza informațiilor furnizate de asistenta Gina, polițistul află că Vivian achiziționează mereu mere verzi și că este divorțată de un an de Alex, care i-a ucis copilul într-un accident de mașină. Alex s-a predat și a luat un an cu suspendare, fiind ajutat de tatăl lui Vivian, influentul senator Vreju, care a mușamalizat cazul. Polițistul îl arestează însă pe senator, care invocă imunitatea parlamentară; în viziunea lui, este sigur că asistenta vrea să se răzbune. La reconstituirea crimei, polițistul le anunță pe cele două femei că, de fapt, victima nu e moartă, că otrava nu se afla în măr, ci într-un pahar găsit la fața locului, și că Alex nu era adevărata țintă a criminalului. În final se descoperă identitatea asasinului, însă, din păcate, justiția

nu triumfează: mai există încă un criminal care comite o crimă ce nu va fi soluționată niciodată.

Toate aceste personaje, atent creionate de autoare, dar și de actorii dedicați actului artistic profesionist, se ascund în spatele unor măști ale unui trecut care ne este dezvăluit: un tată senator avid de putere și o fiică psiholog cu probleme existențiale, cei doi având o relație disfuncțională; un polițist orgolios care dorește să se afirme prin rezolvarea unui caz interesant; o asistentă ingenioasă care își capătă independența feminină.

Textul calitativ al piesei, jocul actoricesc impresionant, regia și scenografia ireproșabile fac din *Magnolii și cianură* un spectacol remarcant pentru dramaturgia polițistă românească, ce merită văzut negreșit!

Aplauze binemeritate pentru Daniel Divrician, Orodel Olaru, Monica Petcu, Olga Delia Mateescu, Alexandru Mandu, Alexandra Gabriela Niță

LA BUCUREȘTI SE JOACĂ

VARȘOVIA: GHID TURISTIC

Varșovia: Ghid turistic (A Visitor's Guide to Warsaw) reprezintă principala provocare în noua stagiune a *Teatrului Evreiesc de Stat* (în clădirea care, timp de doi ani, a suferit reparații), având premiera miercuri și joi, 2-3 noiembrie 2016.

Piesa dramaturgului, scenaristului, regizorului, actorului și profesorului de teatru israelian contemporan **Hillel Mittelpunkt** (n. 1949) a fost scrisă în anul 1995 și montată scenic chiar de autor, cunoscut și pentru spectacolele: *Micul Shraga*, *Păpușa*, *Mami*, *Casa mamă*, *Gorodish*, *Șoferul*,

pictorița, *Orașul petrolului*, *Actorul*, *Băcănia*, *Prietenii prietenilor*, *Drumul Damascului*. Textul oferă deopotrivă actorilor și spectatorilor o generoasă și complexă trecere în revistă a unor insolite stări de spirit, mentalități individuale și colective, ale unui trecut ce nu se lasă închis în scrinul cu amintiri, capitulând doar după intens-obositoare autoanalize și polemici, generatoare de clare și definitive asumări, acceptări și, într-un final, împăcări.

Acțiunea piesei se petrece în trei camere dintr-un hotel de patru stele din Varșovia, în care vin să se cazeze, tocmai din Tel Aviv, Marga Weisberg (*Maia Morgenstern*) – o mamă supraviețuitoare a Holocaustului și refugiată din Polonia natală în Israel, unde deține o fabrică de hârtie igienică, împreună cu fiul ei, Joseph (*Claudiu Istodor*) – un pictor divorțat, realizator de nuduri, dar fără succes. Scopul călătoriei celor doi în capitala Poloniei este de a intra în posesia unei clădiri cu cinci etaje din centru, care a aparținut familiei lor înainte de cel de-Al Doilea Război Mondial. Avocatul Margăi, Lazerovitch (*Rudi Rosenfeld*),

este cel care îi ajută să obțină retrocedarea prin stabilirea unei întâlniri cu un martor care a cunoscut familia lor, dar și prin aplicarea trucurilor meseriei. În ziua cazării la hotel, Joseph o cunoaște pe bibliotecara Bina (*Natalie Ester*), care dorește să facă schimb de camere cu el; și ea a venit la Varșovia tot cu o misiune, aceea de a recupera munca tatălui ei mort cu trei luni în urmă. Între timp, Marga o angajează pe Vera (*Viorica Bantaș*), o „studentă în anul doi la Medicină Veterinară” – ce se dovedește a fi o prostituată rusoaică –, pe post de model pentru a-i retrezi lui Joseph pasiunea pentru pictură, însă acesta are o aventură cu ea. După momentele conflictuale, comico-dramatice, dintre Marga și Joseph, Marga și Vera, Marga și Lazerovitch, finalul stabilit de autor este unul fericit: mama și fiul își prelungesc excursia în Varșovia, îmbunătățindu-și relația.

Maia Morgenstern (n. 1962) conturează inconfundabil, într-un registru dramatico-ironic vast-complex, prin polarizările extreme, personajul Marga Weisberg, aflându-se într-o permanentă introspecție, aspru contrabalansată de opiniile celor care-i însoțesc eforturile depuse pentru conștientizări și clarificări: **Claudiu Istodor** (n. 1960) – alături de care are o fericită reîntâlnire, remarcându-se pitoreasca înțelegere din priviri, *Natalie Ester* (n. 1977) și *Viorica Bantaș* – ambele la fel de convingătoare în exprimarea echilibrelor individ-sistem, respectiv siguranță-libertate, plus **Rudi Rosenfeld** (n. 1941) – transformând raportarea la sine și la ceilalți drept laitmotiv pentru obiectivitate și durabilitate.

Pe parcursul celor două ore de spectacol, autorul îi propune publicului următoarele teme de reflecție: definirea identității, restricționată la limită de absurditățile unui război; modul în care trecutul poate ajuta în luarea unei decizii de a stabili cine/ce să fii/să devii; pendularea între responsabilitățile față de rudele mai în vârstă și obsesia formării/educării celor mai tineri; ce să-i dai vieții și ce să-i ceri într-o cursă contracronometru; ce să pretinzi de la tine și ce să soliciți celorlalți; ce mai pot salva memoria și instruirea dintr-o lume dezumanizată; umorul, cultura, iertarea, iubirea și credința care pot stimula necesarele ieșiri din restriște.

Tandemul feminin scenografic **Bianca Veșteman – Sabina Veșteman**, dar și cel masculin de light design **Alexandru Macrinici – Alexandru Mihăilă** extind viziunea regizorală total expresivă a lui **Eugen Gyemant** (n. 1985), trasând subtil, dar ferm și precis, coordonatele fiecărui cadru, prin tiradele încrâncenărilor personajelor, prin reprezentative mișcări scenice, cu rari și șovăielnici pași dominați de mersul îndesat-cazon, ori stop cadre cu șoapte și tăceri care destupă ceea ce replicile nu pot cuprinde...

Un spectacol care te ține concentrat asupra acelor probleme ce nu pot fi ignorate, asupra adevărilor ce trebuie spuse. Un spectacol care te face să acorzi egal interes trecutului, prezentului și viitorului, între valorificarea moștenirilor

familiale și imperativul de a lăsa ceva peren și celor ce vin după tine. Un spectacol marcat de constant-permanentă sincronizare cu propriile convingeri, mentalitatea epocii, nevoia autodepășirii, istoria până la urmă, într-o definitivă așternere a păcii cu trecutul din noi și din afara noastră.

Vlad LUNGU

NAȘTEREA UNUI TEATRU PE VALEA PRAHOVEI PREMIERĂ – 19 noiembrie 2016

**Parteneriat public-privat: Fundația Spirit Românesc Pro-Arte și
Caritate – București și Consiliul Local al orașului Bușteni**

BUNICA LA ISTANBUL
Travel comedy

Text și Regie: Dinu GRIGORESCU
Asistență de regie: Despina GRIGORESCU
Regia tehnică: Horia BĂRLEANU

Trupa de Teatru „ZAMORA”

DISTRIBUȚIA

Valentin Șerban ȘONTA (Bunica)	Florin RADULESCU (Cămin)
Virgil NICOLAE (Nenea)	Gavrilă NICOLAE (Pădure)
Ramona MANCIULEA (Pădure)	Marius BRATONIN (Dr. Gălbene)
Horia BĂRLEANU (Cămin)	Alina COJOCARU (Cămin)
Ecaterina ȘIANU (Săgea Vână)	Gavrilă ACHIM (Tăbăcă)
Andrei BOARȚĂ (Pădure)	Ana EARCĂ (Săgea Vână)
Ana Maria COJOCARU (Pădure)	Anamaria BOROȘ (Pădure)

Centrul Cultural „AUREL STROIE” – Bușteni
Sâmbătă, 19 noiembrie 2016, ora 18.00
PREMIERĂ – Spectacol inaugural

Bunica la Istanbul se integrează, deopotrivă incitant și pitoresc, în triumghiul liniilor artistice de forță al dramaturgului **Dinu Grigorescu**: *Ciripit de păsărele*, *Ultima cafea cu Iuliu Maniu* și *Girofarul*.

Frapează total și constant, pe toată durata spectacolului, un alt trident – acela al jocurilor de cuvinte, care, pe dinamica accelerării schimbului de replici, capătă o savoare aparte. Lexismul și letrismul se văd concurate substanțial de argoul local postdecembrist, un fel de „picarescă-n jargon”. Ritmul „pe repede înainte” (*fast forward*) face

din epic/narațiune un tren Intercity Express (contrapondere la *Aspacardin Blues*), locomotiva comicalului de situații trăgând nemilos după ea personajele, care traversează vagoanele, fără a-și găsi locul... Sunt tipologii conturate minimal (caracterizate exclusiv prin ceea ce rostesc, mimează și gesticulează), specifice unor pasageri clandestini în cursa vieții, navet(r)işti consecvenți pe ruta

Scăpătat-Parvenit. Cât privește statutul social oficial, distribuția indică doi pensionari și trei prestatori de servicii, restul fiind descurcăreți de tranziție, uniți de spectrul îmbogățirii imediate: aflatori în treabă, băgători de seamă, dătători cu părerea, ce mai, lume de strânsură. Un statut insolit, neoficial, îl are Cosmin, care-și arogă, nefondat, un ascendent moral reieșit din clasica livadă genealogică, de parc-ar fi „nepot după un văr din prima căsătorie și cumnat de verișoară după nașicul lui cumătra”...

La fel ca în mai toate creațiile, personajele lui Dinu Grigorescu nu comunică normal, ci sunt preponderent sentențioase, premeditat-concluzive. Deloc interesate de opiniile interlocutorilor, îndeosebi dacă nu li se spune ceea ce vor să audă/vadă, ele decretează, trădând astfel fragilitatea celor ce nu suportă o realitate diferită de cea visată/închipuită. Aici, întâlnim cinica supra-compensare a acelor care pun „a avea” înainte de „a fi”, vajnici căuzași (*true believers*) ai acumulării (*The Must Have Obsession*): „Dragă, umple casa cu acareturi, să fie acolo, cine știe când avem nevoie”... Veritabil exces de zel care i-ar coroda de invidie pe Harpagon, Hagi Tudose, Costache Giurgiuveanu ori Stănică Rațiu.

Protagoniștii trăiesc fiecare clipă/zi cu sentimentul că e ultima: „Decât să trăiești murind,/ mai bine să mori trăind./ Mila de la străini/ e ca umbra de la spini.”... Forfota e străveziu-aluzivă pentru cei care consideră că „*Ars longa, vita brevis*” („Arta-i lungă, viața-i scurtă”). Privitorii acestui exercițiu dramaturgic atipic tind să redescopere, astfel, chiar și gagurile lui Mel Brooks (vezi *Comedie mută – Silent Movie*, 1977), în care Leul MGM nu rage, ci puflăie trabuc, iar pe nimbul său nu mai scrie *Ars Gratia Artis* (Arta de dragul artei), ci *Ars Pecunia Est* (Arta pentru bani). Încă o coardă sensibilă atinsă de D.G.!

Prezentul este definitoriu pentru reglarea conturilor și redistribuirea vechii plusvalori, context în care autorul satirizează cu frenezie consum(er)ismul. E atât de mult *retro*, încât se poate ajunge lesne la sofisme/nonsensuri, gen gradul de retrocedare te poate face retrograd... Mai mult, despărțirea de trecut se face scrâșnind din dinți, spre nedisimulata bucurie a stomatologilor...

Viitorul este privit doar cu ochiul soacrei, cel mult pentru a continua „chemarea la întrecere”: cine se îmbogățește mai mult, mai repede și mai bine (indiferent de mijloace), altfel spus cine ajunge mai bine în viață, fără nicio legătură cu realele posibilități ori necesități.

„Răsucind fusele orare” la București, Istanbul ori prin Caraibe, potențialii căpătuiți ascund, totuși, teama implacabilei depozedări. De aici și meandrele conduitelor, respectiv traiectoriilor existențiale. Urmăriți-le parcursul pentru a înțelege sensul mersului spre niciunde (*go to nowhere*), adulmecând (tot mai amenințător) crivățul ce șterge de praf mătura, fărășul și pubela istoriei, spre

care, implacabil, toți acești indivizi se îndreaptă. Disperarea cu care-și reprimă remușcărilor și zguduirile conștiinței ar putea fi, eventual, întrecută doar de vreun FM (intenționat lăsat/uitat deschis) care glăsuiește premonitoriu: „Am transmis buletinul meteo: vremea notei de plată. Urmează hitul «Jefuiesc, jefuiesc/ Bunuri, bani agonisesc,/ Dar îi roade-un singur gând/ Până unde? Până când?».”.

Crunta ironie a sorții – aduni, aduni, aduni și, când să tragi linie, în loc de sumă, apare scadența. Și asta după aproape trei decenii, nu de aspirații nobile, ci de aspirare materialistă fără preget.

Per total, o foarte izbutită mini-frescă a unei devălmășii sociale, sintetizată într-o oră și douăzeci de minute, de penița ludică a comedografului Dinu Grigorescu! Audiție, vizionare și lectură plăcute!

Gabriel MIHAILOVICI,

realizator și moderator TV și radio, jurnalist, astrolog

Bunicile au multe secrete. Ele sunt un mister. Ne fac să zâmbim. Ridurile de pe fețele lor ne fac să zâmbim. Mișcările lente și reacțiile lor neașteptate ne fac să zâmbim, de asemenea.

Dinu Grigorescu, dramaturgul, ne lasă impresia că Bunica este, aparent, un personaj dintr-o ficțiune. După lectura piesei realizezi că Bunica poate fi vecina de alături, acea doamnă care merge plină de fricile ei pe stradă, acea doamnă în vârstă care se agață de viață cu fiecare respirație: neliniștită pentru faptul că ar putea să se îmbolnăvească, încremenită de frică, înspăimântată de faptul că ar putea să moară la cei o sută de ani ai ei.

Ceea ce mi-a atras atenția chiar de la început a fost decorul. Piesa începe într-un living cu intrări și ieșiri. Livingul reprezintă, așa cum l-am văzut eu, un simbol al vieții, viața în care intri, te miști, îți faci alegerile, o iei pe diferite căi și, într-un final, găsești Ușa pentru Ieșire. Nu vrei să te apropii de ușa aceea. Nu te poți opri în fața ei, pentru că nu vrei. Știi că este ușa către Plecarea din lumea aceasta. Și, totuși, alții deschid ușa aceea pentru tine. Te clatini. Te întorci. Camera devine un ring de box al cuvintelor. Cuvintele se întâlnesc. Cuvintele lovesc. Cuvintele aleargă peste tot. Cuvintele se confruntă unele cu altele. Cuvintele alcătuiesc propoziții. Propozițiile se ciocnesc. Cei din ring, Bunica centenară și moștenitorii ei, au transformat camera într-o platformă unde se luptă cu cuvintele cele de toate zilele până când tu, cititorul/spectatorul, reții acea ironie verbală care te ajută să percepi întreaga scenă.

Bunica este o rudă înstrăinată, inutilă acum, pentru că poartă povara vârstei ei înaintate. „Bătrânii incomodează tinerii”, spune Bunica. Cuvintele sunt pline

de tragism. Pline de durere. Și te întrebi cum de Bunica centenară ajunge să fie ironică și, în același timp, conștientă de faptul că este un „obstacol”. Firele care înconjoară platforma de cuvinte limitează spațiul în care Bunica se mișcă. Este prinsă. Nu există cale de scăpare. În ring, doar unul trebuie să învingă. Cine va câștiga lupta cu viața?

Piesa duce cititorul/spectatorul în călătorie cu Bunica la Istanbul. Trebuie să treacă prin șapte vămi pentru a ajunge la destinația finală. Este oare vreo asociere cu credința că ne plătim vămile spre a ajunge în cer? Bunica pune unele întrebări relevante, prin interlocutorii săi: „Ce vei lăsa în urmă?”. Dialogul se schimbă de la un personaj la altul, înainte și înapoi, doar spre a demonstra că vorbim cu noi înșine, replicile pe care le dăm sunt o reflecție a gândurilor noastre.

Va face oare Bunica marea Călătorie? Tot ce pot să spun este că piesa trebuie citită, jucată, văzută!

De curând, textul piesei a fost tradus în limba engleză de către traducătoarea Valeria Ioniță, care dovedește că toate cuvintele pot călători prin lume. Limba română este ea însăși o lume. Lumea noastră. Fiind tradusă în engleză, ea devine o parte a unei lumi mai mari.

Dramaturgul și traducătoarea unesc cele două limbi și leagă oamenii între ei prin arta cuvintelor, a obiceiurilor, a ideilor, a modului de a trăi. Toate acestea înseamnă Cultură!

Felicia MÎRZA, profesor și traducător de /din limba engleză

Când un grup de oameni se organizează și își pune fiecare pasiunea în comun, iese un proiect cu suflet. Au debutat la Sinaia și acum continuă. Cetățenia activă și organizarea societății civile sunt două dintre elementele de bază pentru o comunitate sănătoasă. Toți sunt voluntari, iar în viața de zi cu zi lucrează în medii diferite. Sunt elevi, funcționari, pensionari și oameni de cultură. De remarcat este și lucrul între generații și orașe!

În ceea ce privește spectacolul, ***Bunica la Istanbul*** este o piesă grea și complexă, cu itinerare între viață și moarte, cu trimiteri directe și obiective, sensibilă prin dialoguri și tablouri succesive, prin care este reprezentat tragismul comic, care, de altfel, definește existența noastră.

Le dorim în continuare actorilor spectacole cu săli pline și ne mândrim cu ei.

Paul MĂRGINEANU, spectator

Scenă din *Bunica la Istanbul*:

Dr. Gologan (Marius Bratosin), Ninel (Virgil Nicolae),
Cosmin (Florin Rădulescu), Bunica (Valeria Ioniță),
Puffy (Roxana Manciulea), Șapte Vămi (Luiza Bianu)

Autorul D.G. și distribuția piesei *Bunica la Istanbul* pe scena Centrului Cultural
„Aurel Stroe” din Bușteni, apreciați prin ropote de aplauze

Bunica la Istanbul – o comedie de succes:

Cristina Achim (Turban), Cristina Nicolae (Panda), Virgil Nicolae (Ninel),
Dinu Grigorescu (autorul și regizorul), Florin Rădulescu (Cosmin),
Despina Grigorescu (asistentul de regie), Luiza Bianu (Șapte Vămi),
Roxana Manciulea (Puffy), Cecilia Frâncu (sufleor), Analina Borz (Reporter)

HORIA GÂRBEA

**În postura de traducător al
operei shakespeariene**

SE DUCE ANUL 400 ȘI VINE AL 401-LEA AN DE LA NEMURIREA MARELUI MURITOR WILLIAM SHAKESPEARE

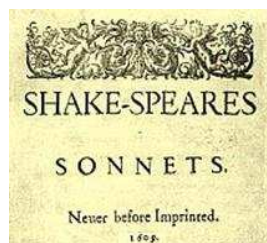
Sonetul CXXII

Caietul dăruit de tine-l țin
În creier, totu-i scris în amintire
Și va rămâne-n vremuri care vin
Spre veșnicie chiar și nemurire.
Măcar cât inima și mintea mea
Vor exista, te vei păstra și tu,
Nu te va șterge nimeni din acea
Filă înscrisă-n mine, sigur nu.

John Milton

Lui Shakespeare

Lui Shakespeare, peste oase slăvite,
Să-i punem stâlpi din pietrele
cioplite,
Ori sfinte rămășițele acele
Sub piramida ce atinge stele?
Drag fiu al amintirii, prinț faimos,
Ți-ar fi efigii moarte de folos?
Căci tu ne-ai minunat, ne-ai uluit

Bietul caiet nu poate consemna
Prea multe, iar iubirea conturi n-are.
Îl las nescris, căci e firesc așa:
Să țin eu scorul fără încetare.
Când te-aș nota pe foi să te țin
minte,
Amnezic m-aș numi, mult înainte.

Și monument mai trainic ți-ai clădit.
În mersul greu al artei, poticnit,
Ce curgătoare versuri! Negreșit
O inimă în carte va găsi
Rând sibilinic ce-o va zgudui.
Răpești din lume firea orișicui
Și ne prefaci în marmură, statui.
Acesta ți-e mormântul – orice rege
Ar vrea să moară ca să-l poată-
alege.

Traducere de **Horia GÂRBEA**

Despina și Dinu Grigorescu, în Londra, alături de Marele Will

Dramaturgul Horia Gârbea și scriitorul Gelu Negrea dau șah, dar sunt făcuți mat de Regele Anatoly Karpov, la cea de-a X-a ediție a Turneului Regilor ROMGAZ, 26.11-01.12.2016

GRID MODORCEA

E-mailuri din Manhattan

MINIPORTRET

Grid Modorcea e feroce la atac! Pulverizează adversarul, îl sfâșie din două cuvinte scrise. În oralitate e cu civilitate. Doi oameni într-unul singur.

Este un erudit și un rafinat în roman, în teatru, în eseistică și-n jurnalistică. Dar nu ziaristul a făcut scriitorul. Procesul a fost invers. Limba de viperă carpatină a satiricului, prin vocație, în pagina scrisă, e letală. Paradoxal, nu e ranchiunos, prietenos. Are și candori.

E respectat, dar nu e jucat. O piesă se validează numai pe scenă. Indiferența teatrelor l-a împins pe Modorcea spre lumea filmului, desene și artă, fiind realizator de filme documentare. Omul de cultură este cinefil, scenarist, regizor, istoric de cinematografie etc. Operă vastă! Unică! Scrisul e profund, nimic volatil. Enciclopedic. Latura patriotică vibrează în documentarele sale, închinată nu înaltei Porți, ci porților maramureșene, satului veșnic, tradițiilor de Crăciun și operei domnului Constantin Brâncuși.

Și cum fetele seamănă cu tații, gemenele lui Modorcea – actrițe și cântărețe – aprind flacăra interesului artistic prin muzică și dans. La preselecția pentru Concursul „Eurovision” din anul 2006 au interpretat o melodie scrisă special pentru ele de către celebrul compozitor german Dieter Bohlen. Acum se află în turneu dincolo de Atlantic, dar tata Grid preferă Babilonul dâmbovițean. Gena de artist s-a dus la gemenele sale așa cum gena mea de dramaturg s-a dus la fiica mea, Alexandra Ares.

Faptul că încă nu i se joacă nicio piesă este încă un act de nedreptate repertorială ce aparține instituțiilor egoiste și mioape. Supărat de tratament, scriitorul s-a mutat peste Ocean. Greu mi-l imaginez pe Modorcea emigrant. Dar am impresia că este și că se simte în apele lui atlantice...

D.G.

VIITOR IMPREVIZIBIL

Prin anii 1990, imediat după evenimentele din decembrie, m-a șocat o vitrină la Librăria „Sadoveanu” de pe Bulevardul Magheru: se făcea reclamă cărții *Cum să faci avere* de Donald Trump. Am cumpărat-o imediat. Iată, pe noi, niște sărăntoci, ne învață cineva bogat cum să facem avere, ne vinde secretele lui! Atunci am luat prima oară contact cu acest nume, cu acest om de afaceri american. Sfaturile sale despre cum să faci avere mă siderau, păreau din altă lume, de pe altă planetă. Cum să faci avere fără să furi, prin muncă cinstită? Asta nu înțelegeam, fiindcă, la noi, toți care au făcut avere s-au dovedit hoți și au ajuns după gratii. Însă nu cunoșteam America. Poate că acolo e altfel, mi-am zis, e altă planetă?! Și așa s-a dovedit că este. După ce am început să merg în America, m-am convins că este o țară a muncii, a unei dictaturi a legii, a sistemului capitalist. Și de la prima mea vizită în Statele Unite, am dorit să văd Atlantic City, fiindcă este un oraș făcut de Donald Trump, un oraș al cazinourilor, care concurează pe coasta de Est cu orașul Las Vegas. Apoi, în cel mai mare miracol arhitectonic al lumii, Manhattan, m-au uimit celebrele *Trump Towers*. În turnul de pe 725 Fifth Avenue, mă simt ca acasă, îl știu pe de rost, am fost de sute de ori în el. În acest turn am cunoscut-o pe Ivanka Trump, fiica miliardarului, care are acolo un shop de bijuterii. Iar prin holul acestui turn ajungi în Niketown, cel mai fantastic centru de materiale sportive. De ce din Trump Tower intri în Niketown? E întâmplător? Așa cum l-ați văzut la alegeri, dezlănțuit și acaparator, așa este Trump în America. Acaparator. I-am mai citit apoi o carte scoasă la începutul acestui an, în care își expune averea, în care face niște dezvăluiri de senzație. Apoi i-am urmărit o emisiune TV, care era superspectaculoasă, reușind să devină cel mai popular showman.

Când și-a anunțat candidatura la președinția SUA, am rămas oarecum descumpănit, fiindcă politica e un lucru grav, nu un show de televiziune. El e un om de afaceri, nu un politician. Eu devenisem cucerit de politica înțeleaptă, marcat culturală și pur rațională a lui Obama. Dar Trump m-a contrazis, a venit

să-mi demonstreze că mă înșel, că politica lui Obama e falsă și că America, pentru a deveni din nou mare, cum o vede Trump, trebuie să scape de Obama și de Hillary Clinton, contracandidata democrată la președinție, pe care mereu a sfidat-o și a jignit-o în toate felurile. Și iată că a scăpat! A ajuns să fie al 45-lea

președinte al Statelor Unite. Sigur, mi-ar fi plăcut să aflu că America va continua politica așezată a lui Obama, că va continua toate succesele democratice impuse de regimul Obama, mizam total pe Hillary Clinton, ca un prelungitor al acestei politici. Dar iată că m-am înșelat. Miliardarul a învins democrația. Ia mai terminați, domnilor, cu prostia asta, democrația, ce-i aia?! Toate previziunile au fost infirmate. De fapt, prin Trump președinte, s-a demonstrat că trăim într-o lume imprevizibilă, să nu spun periculoasă. La urma urmei, nu Trump a câștigat, ci America, imaginea pe care o avem despre America. Adică americanii s-au dovedit ce sunt: atipici, rebeli, nonconformiști. De fapt, voiam să văd cum trec americanii acest examen al alegerilor, acum, îmi ziceam, americanii sunt invitați să dea un mare examen, în ce direcție vor să se îndrepte, spre un viitor democrat, un fel de comunism fără comuniști, sau unul imperialist, bazat pe forță și pe sfidarea celorlalți? Într-un fel, când îl ascultam pe Trump, îmi plăcea acest elan șocant al lui de a fi împotriva curentului. Nu am fost și eu așa toată viața? Da, dar una este în plan estetic și cu totul alta în plan politic. America, pentru a fi mare, pentru a fi America, trebuie să fie imperialistă. Prin Trump, a învins imperialismul. Nu cred că mai există nicăieri în lume, la ora actuală, o asemenea situație evidentă, care să concureze America. Poate Anglia, cu brexit-ul, care parcă a anunțat ce aveau să aleagă și americanii. Ciudat cum s-au mobilizat toți rebelii să învingă mașina bine pusă la punct a sistemului democrat! Iată, avem acum un U.S.-exit, prin care America se desparte de toată lumea. Prin acest vot, americanii au ieșit din rândul lumii ordonate, civilizate, disciplinate, ca în U.E. a unui dialog consacrat. Noi suntem altfel, domnilor, nu ca voi, noi avem regulile noastre! Vom impune regulile noastre și veți juca așa cum vrem noi! Ceea ce era pace devine acum beligerant, periculos.

Această răsturnare de reguli este, indiscutabil, un mare șoc pentru civilizația americană, pentru toate libertățile și pentru tot ce s-a câștigat în regimul Obama, cum este fantasticul Obamacare. Toate marile vedete americane au dat-o ca învingătoare sigură pe Hillary. Cine nu a mers cu Hillary? Tot New Yorkul ziceam, toți oamenii pe care-i cunosc erau încântați de politica promisă

de Hillary. Dar iată că America nu este New York și în spatele normalității se află anormalitatea, disperata dorință de schimbare, se află șocul, ceea ce este atipic, radical. Prin Trump, America a dovedit că rămâne o țară imperialistă. Dacă Trump își aplică toate aberațiile din campania electorală, precum zidul pe care vrea să-l ridice la granița cu Mexicul, expulzarea imediată a zece milioane de imigranți sau raderea de pe fața pământului a Statului Islamic, fără îndoială, nu vom avea pace, ci război. Desigur, Trump are umor, și să sperăm că nu va lua în serios tot ce a spus, deși a fost votat tocmai pentru acest ton scandalos, beligerant. El a răscolit instinctele atavice ale oamenilor, a știut să atingă coarda sensibilă, orgoliul băștinașilor amenințați de instaurarea masivă a imigranților pe teritoriul lor, cucerit cu pușca. Poate Congresul american să stopeze excesele unui om, fie el și președinte? Fiindcă America nu poate fi condusă de un om, ci de un sistem, iar mecanismul democratic să sperăm că va funcționa. Dar dacă Trump continuă ca un buldozer, el va arunca totul în aer, orice regulă. Indiscutabil, va începe o nouă eră în America și în lume. Am ascultat discursurile lui Donald Trump. Sunt formidabile. Fulminante, incendiare, marcate de o dicție impecabilă, de prestanța unui star hollywoodian, focare clare de revoltă. Așa nu se mai poate! E nevoie de o schimbare radicală! Asta era ideea. Și era imposibil să rămâi pasiv, să nu te răscalească. El e primul imperialist american care vorbește despre sistemul corupt american, despre corupția din guvern, despre senatorii corupți. Sigur că am rămas uimit, fiindcă mă întrebam oare cum a ajuns să fie bilionar în dolari? În ce sistem? Nu în cel impus de oameni ca el, unde exploatarea se face la sânge? Sau doar prin muncă cinstită?! Dar atunci de ce De Niro l-a acuzat că nu-și plătește taxele?! Într-o prezență publică memorabilă, De Niro l-a numit porc și rușinea Americii!

Să fie Trump atât de antipatic oamenilor de cultură, artiștilor în general? În cartea pe care am scris-o despre trupa Indiggo Twins există o fotografie a fetelor mele cu Donald Trump. El le-a admirat cum cântă și le-a spus că le susține financiar cu o sumă amețitoare, să vină la el și să-i aducă un proiect. S-au speriat și nu s-au dus. Trump are o atitudine de Mecena, deși nu se cunosc cazuri de artiști pe care i-a ajutat. Pare bășcălios, aparent nereserios. Iubește el cu adevărat cultura? Atunci de unde opoziția aceasta masivă a cântăreților, a tuturor oamenilor de bine, cum se spune, împotriva lui? De ce Lady Gaga a declarat că e un „impotest politic”, de ce Madonna, Jay-Z, Beyoncé și alte zeci de straruri au cântat pentru a o susține pe Hillary? Toți vedeau în ea lumea rezonabilă în care trebuia să se desfășoare viața lor artistică. Și iată că a învins Satana, cred unii. Cred că vor călca pe praf de pușcă. America lui Trump va deveni o țară imprevizibilă, stipulează toți democrații. Oricum, dintr-o țară serioasă, unită, așezată pe cale democratică, pe linia Obama, va deveni o țară nesigură,

dezbinată, fiindcă Trump a aruncat în aer sistemul actual, a declarat că va restructura tot ce există, va reface din temelii politica internă și externă a Statelor Unite. Va face o Americă Mare, zice el, așa cum a fost?! Adică o Americă mccarthystă, rooseveltiană, American Dream? Nu a spus, așadar nu știm la ce fel de Americă Mare se referă. Oricum, a aruncat în aer toate conceptele tradiționale, tot cursul istoriei. El cere ca America să fie un singur popor, fără emigranți, sfidând astfel modelul evreiesc al Țării Făgăduinței, al Țării Imigranților. Distruge și politica celui mare mare ziar american, „The New York Times”, care i-a fost ostil în campanie. Toate forțele actuale erau împotriva lui. În frunte cu zonele culturale ale Americii, New York și California. Adică partea vizibilă a Aisbergului american. Dar iată că poporul american, partea nevăzută a Aisbergului, masa marginalizaților, masa tăcută, care de fapt fierbea, și-a spus cuvântul la vot. Le va da satisfacție Donald Trump acestor dezmoșteniți? Va dinamiza el structurile anchilozate? În problemele fierbinți lansate, va negocia sau va fi radical, așa, ca în campanie? Va fi împlânzit ursul polar de peștii democrați sau ursul îi va înghiți? Problema este cum va reuși mecanismul american, un sistem deja format, să stăpânească o realitate ieșită din țâțâni, respectiv excesele lui Donald Trump. Sau poate că excesele lui vor fi regula?! Acest moment istoric ieșit din comun merită studiat, analizat, este o lecție din care avem numai de învățat. America rămâne o țară dinamică. Dinamica curățirii, a înprospătării, este viața ei.

COȘMARUL AMERICAN:

Donald Trump a știut să trezească partea invizibilă a aisbergului american

Indiscutabil, America trăiește un coșmar. Și am imediat imaginea celebrei artiste și cântărețe Cher, de nerecunoscut, răvășită, care spunea că rezultatul alegerilor a șocat-o total, că nu-și revine: „Mă simt de parcă mi-ar fi murit cineva”. Milioanele de democrați nu înțeleg cum de au pierdut alegerile! Toată elita culturală, științifică și intelectuală a Americii a mers pe mâna lui Hillary Clinton. Afișat. La vedere. Însuși cel mai mare cotidian american, „The New York Times”, s-a declarat de partea candidatei democrate și a susținut-o acerb. Majoritatea ziarelor și posturilor de televiziune au fost de partea ei. Cel puțin la New York, unde am simțit direct pulsul, siguranța în victoria lui Hillary era totală. Însă s-a dovedit, așa cum am spus-o nu o dată, că New York nu este

America. New York este planeta, este lumea, sunt reprezentate toate popoarele ei acolo, este Pământul Făgăduinței, dar America e dincolo de acest simbol.

Primind mesaje și de la echipa lui Trump, mereu eram uluit, în contrast cu siguranța democrațiilor afișată public, de unde are atâta optimism, atâta putere de a crede în victoria lui?! Nicio clipă, în niciun mesaj, din zecile pe care le-am primit, nu se îndoiește de succesul său final. Mai ales în prezilele alegerilor, optimismul său era total, robust, incendiar. Nici nu se clintea, nici nu-i păsa că artiști ca De Niro, Madonna, Lady Gaga, Jay-Z și Beyoncé îl puneau la zid, îl taxau drept „impostor politic”. El continua să fie pe val, cum i-a plăcut să spună mereu: „We’re SURGING ahead”. Părea aproape la limita naivității, căci mașina democrată funcționa impecabil, toate motoarele ei erau pe rol, Hillary era deja calmă, nu se mai agita. Totul părea împlinit pentru ea. De aceea, pierderea alegerilor a venit ca un trăsnet. Ca un mare șoc. Toate pronosticurile și sondajele, care o dădeau constant pe Hillary ca favorită, au fost infirmate. Realitatea tăcută s-a dovedit mai imprevizibilă decât științificele sondaje de opinie.

Iată de ce, pentru unii, acest rezultat este un coșmar. Și nu numai pentru americani, ci și pentru europeni sau asiatici. Desigur că și republicanii sunt surprinși, mai ales cei care l-au părăsit pe Trump, căci s-au dezis de el public mulți politicieni republicani. Toți făceau ca balanța democrată să atârne foarte greu, să fie de neînvins. Și, totuși, America nevăzută, America surprizelor, America de dincolo de ecrane a învins. Iar coșmarul s-a declanșat. Unele străzi arată ca în filmele post-apocaliptice. Oamenii sunt răvășiți. Mi-a plăcut însă de Madonna, care nu și-a pierdut optimismul. Ea declară că nu se lasă, că lupta continuă. Dovadă revoltele spontane de stradă, accidente, incidentele din unele state, lăsate cu răniți și chiar morți. A crescut imens nervozitatea oamenilor, iar peste piețele financiare s-a abătut un adevărat uragan!

Este foarte, foarte greu să vezi că tot ceea ce ai construit de ani de zile, toată averea democrată, se duce de râpă. Schimbarea puterii, schimbarea regulilor este o dramă, uneori o tragedie. În America s-a petrecut o revoluție de proporții. Vă spune asta un om care cunoaște bine această țară, din 1998, de când am fost prima oară acolo, și mai ales de când soarta a făcut să mă stabilesc cu familia la New York. Am scris peste 20 de cărți despre America și sute, mii de articole. Am străbătut-o în lung și-n lat. Am filmat-o, am făcut pentru TVR un serial de 12 episoade mari despre ea. Și cunosc bine fenomenul american. Celor care nu-l cunosc, inclusiv newyorkeșilor, celor care cred că America înseamnă New York, le spun că există o Americă necunoscută, o Americă a resentimentelor, a frustrațiilor, a marginalizațiilor, a celor care încă mai trăiesc ca în filmul *12 Years a Slave*, adică a celor care nu au uitat încă sclavia. Și, ca în

Biblie, fiara adormită s-a trezit, Donald Trump a știut să trezească partea invizibilă a Aisbergului american. A avut știința asta, a cunoscut ca om de afaceri mai bine America decât un politician foarte versat și rafinat ca Hillary Clinton.

Acum marea problemă este aceea a schimbării ștafetei, a trecerii puterii de la un partid la altul, în condițiile în care republicanii au câștigat tot, și președinția, și Camera Reprezentanților, și Senatul. E un transfer lung și dureros. Dar eu sper ca Speranța să rămână întreagă, fiindcă o Americă nouă nu poate exista fără Smile-ul tradițional. Nemaivorbind de faptul că formidabila mașină a democraților, rodată ani de zile, nu se va lăsa ușor răsturnată. Regulile nu vor fi radicale, cum ne-a dat impresia Trump. El nu poate divide America. Nu poate aplica dictonul „Divide et impera”. Șansa lui de a conduce această țară este de a accepta valorile democratice, de a ține seama de ce s-a cucerit. Trump ori se va lăsa asimilat de sistem, ori va fi tocat și eliminat. Fiindcă nu poate duce un război infinit cu propria țară. Dovadă că în discursul prilejuit de câștigarea alegerilor, ca al 45-lea președinte al Statelor Unite, a spus cu totul altceva decât în campanie. Deodată diapazonul a avut un alt ton. De la răzmeriță, de la dezbinare și divergență, a făcut apel la unitate. Iată ce-a spus, în rezumat:

„Am fost sunat de Hillary Clinton. Ne-a felicitat. Iar eu am felicitat-o pentru lupta purtată în această campanie. Hillary a muncit foarte mulți ani și avem pentru ce să-i mulțumim. Acum America trebuie să pună punct diferențelor, iar republicanii și democrații să-și unească forțele. A venit timpul. Promit că voi fi președintele tuturor americanilor. (...) Vreau să spun întregii lumi că, chiar dacă vom pune în față interesele Americii, vom fi alături de oameni, alături de toate popoarele. Asta va fi o colaborare, un parteneriat, dar nu un conflict”.

Așa ceva nu a spus în toată campania lui electorală. Trump este totuși om de afaceri, știe să negocieze, iar la această vârstă frumoasă, de 70 de ani, are și diplomație. Evident, a câștigat cu această inteligență de a trezi fiara rănită și adormită, dar și cu banul. Și mă gândesc numai la ce sume a încasat de la viitorii alegători. Ne-a scris că numai în luna octombrie a colectat 100 de milioane de dolari! Iar Hillary, în toată campania ei, a colectat doar 3 milioane de dolari. Fiindcă ea le cerea susținătorilor un dolar, iar Trump o sută. Banul a învins democrația. Nu mă îndoiesc că acest eveniment electoral va genera zeci de cărți, filme, dezbateri, va fi o cursă lungă, o schimbare de ștafetă. Dar eu sper ca alergătorii să respecte culoarele cursei și mai ales să alerge în același sens.

ALEXANDRA ARES

**Teatrolog, doctor în teatru american,
romancieră de succes,
dramaturg și scenaristă**

UNUL DIN INTERVIURILE ALEXANDREI:

AMERICA A FOST CREATĂ CA UN ANTIDOT LA EUROPA

Alexandra Ares este o scriitoare americană născută în România, care se bucură de un mare succes în Statele Unite. Ca dovadă că așa stau lucrurile, cartea ei, *My Life on Craigslist*, a fost finalistă la USA Best Books 2011. În februarie 2012, această carte a fost tradusă (de Larisa Copăceanu) și publicată și în țara noastră, la Editura Polirom, cu titlul *Viața mea pe net*.

Despre romanul ei, dar și despre America privită prin ochii unui roman, am vorbit și noi cu Alexandra Ares.

Alexandra, ai reușit să devii un scriitor și un scenarist de succes în Statele Unite și nu oriunde, ci la New York. Poți spune, după ce ai trăit pe pielea ta, că faimosul „vis american” există?

Visul american înseamnă mai multe lucruri, pentru mai multă lume. Visul american înseamnă că orice om, care vine în SUA și muncește din greu, își poate cumpăra o casă și realiza o viață confortabilă, ceea ce e din ce în ce mai dificil după 9/11. Visul american înseamnă și că inovația și succesul sunt răsplătite cu sume enorme, ceea ce face ca cea mai mare parte a inovației mondiale din ultimele decenii – internetul, computerul, Apple, Microsoft, Facebook, Google și multe altele – să vină tot din SUA, în ciuda unui anume declin. Cred, așadar, că visul american există, după cum cred că și visul românesc există, în multe nuanțe.

Dacă există, din ce plămadă este făcut acest vis american?

Din foarte mult efort și tot la fel de multă ambiție, din optimism și deschidere către nou. Ceea ce cred că e interesant la New York este existența unui contract social tacit de care toată lumea e conștientă că trebuie să îl respecte pentru a avea succes. De la modul în care newyorkezii merg la sală cu religiozitate, pentru a fi în cea mai bună formă fizică posibilă, la perfecționismul în muncă și la amabilitate, modestie și spirit de echipă pe plan social.

Vorba cântecului „New York, New York”, „if you can make it there, you make it anywhere”. Ce este atât de special în spiritul New Yorkului?

Fiecare centimetru de succes la New York se cucerește foarte greu și este efemer. Există atât de mult talent din toată lumea și din toată America, încât New Yorkul este un oraș deseori demoralizant de competitiv. Dar această competiție acerbă stimulează și îi face pe oameni să dorească să dea tot ce au mai bun în ei.

Cartea ta, *Viața mea pe net*, a apărut în traducere la Polirom în colecția chick-lit. Ești pe o listă prestigioasă, alături de scriitoare care au format, dacă nu un trend, măcar un alt mod de a privi femeia și feminitatea la începutul secolului al XXI-lea, dacă e să ne gândim doar la *Sex and the City*. Care dintre „colegele” tale de colecție îți place cel mai mult și, evident, de ce?

Helen Fielding pentru romanul *Jurnalul lui Bridget Jones*, pentru umor, și Candace Bushnell pentru colecția de povestiri *Sex and the City* (pe baza căreia s-a dezvoltat ulterior scenariul serialului), care e scrisă într-un stil impecabil, unde umorul sec se împletește foarte original cu o minunată acuitate de observație a relațiilor din societatea Manhattanului. Nu am citit toate autoarele din colecție, dar, ca orice gen, îmi imaginez că are lucruri mai bune și mai puțin bune.

Deși, la o privire superficială, poate părea un gen mai ușurel, în realitate, o bună parte dintre cărțile ce intră în categoria chick-lit vorbește foarte senin despre lucruri extrem de serioase. Tu cum vezi acest gen de literatură?

E greu să fac generalizări mai ales că nu am citit decât cele mai bune romane din acest gen, ca cele menționate mai sus, care mi-au plăcut, m-au destins și nu mi s-au părut ușurele. Sunt cărți care vorbesc despre condiția umană a fetelor și femeilor din ziua de azi într-un mod plin de umor. Cum am spus la lansarea de la Librăria Dalles, în America e vopsit gardul și înăuntru-i leopardul și am vrut să scriu un roman despre o tânără care vine la New York și descoperă leopardul. Deseori, despre lucrurile serioase, americanilor le place să vorbească în glumă, așa că am ales în acest roman satira și câteva convenții ale genului, cum ar fi finalul fericit. În următorul roman pe care l-am scris (*Cealaltă fată*), fiind și el premiat ca cea mai bună nuvelă (mini roman) de pe piața indie,

am schimbat total stilul, tocmai pentru că nu doresc să mi se pună etichete de niciun fel, pentru că s-ar crea așteptări care mi-ar stingheri libertatea de creație.

Îți împarți timpul între America și România. De ce crezi că americanii sunt „programați” pentru succes, în timp ce noi, românii, avem parcă în ADN eșecul? Să fie de vină atitudinea noastră tipică de resemnare? Și, în acest sens, cum ai compara cowboy-ul american cu ciobanul din *Miorița*?

Ce întrebare interesantă! America a fost creată ca un antidot la Europa și toți cei care au vrut altceva au emigrat aici. Este o cultură unde cel mai tare supraviețuiește ca în westernuri și unde lamentările și slăbiciunile, chiar și metafizice, sunt privite cu dispreț. Motiv pentru care majoritatea americanilor sunt pe antidepresive și cu zâmbetul pe buze. Nu cred că românii au în ADN eșecul, ci lamentarea continuă. Istoric, americanii sunt un popor de cuceritori, de oameni care au cucerit vestul sălbatic și apoi experiența dură a emigrației, a luatului de la zero fără niciun ajutor. În ultima mie de ani, românii au fost sub papucul diverselor puteri și s-au înjunghiat pe la spate pentru diverse favoruri și avantaje, și acest lucru s-a imprimat în mentalul colectiv, și continuă și azi. Din fericire, românii sunt foarte individualiști și creativi. Prind repede din zbor valorile universale ale globalizării și au făcut progrese frumoase în ultimii ani.

Consideri că aparții mai mult culturii române/europene sau celei americane?

Simt că aparțin în egală măsură ambelor culturi.

Știu că ești și scenaristă. Cât e de greu să pătrunzi în cinematograful american, lucru ce pare aproape imposibil pentru un cineast român?

Am scris un singur scenariu, *Man Heaven*, la care lucrez să îl transform într-un film. Nu e ușor. Sper ca în viitor să scriu mai multe. Succesul comercial este infinit mai dificil decât succesul de festival. Filmul de festival trebuie să cucerească un juriu de sub 10 persoane, în general intelectuali rasați care caută experimentul. Filmul comercial trebuie să cucerească milioane de oameni, din toate țările și toate etniile. Este greu pentru cineăștii români și chiar mult mai greu pentru americanii get-beget. Când vii dintr-o țară mică, competiția e mică și e mai ușor să te faci remarcat. Într-o țară mare ca SUA, avantajele de care se bucură cineăștii români nu există, de pildă finanțările nerambursabile de la CNC, sprijinul ICR-ului și competiția între doar 10 alte filme pe an (mai mult sau mai

puțin) pentru a avea filmul selecționat ca reprezentant al României la Premiile Oscar etc. În SUA, doar piața dictează și totul se realizează prin inițiativă privată, unde nimeni nu riscă un cent dacă nu îi aduce profit.

Cât de vizibilă este cultura română la New York?

Filmul este cel mai vizibil pentru că a fost prezent în multe festivaluri și retrospective care au avut în general un bun succes la critică, dar un succes la public moderat. Nu avem încă un Pedro Almodovar în film, care să facă săli pline în circuitul comercial și „wide theatrical release”, sau un Paulo Coelho, Gabriel García Márquez ori Haruki Murakami, care să fie tradus în zeci de limbi, nu prin subvenții ICR pentru traducere și publicare, ci prin cererea reală a pieței internaționale de carte și a fanilor. Poate că Nae Caranfil o să spargă această barieră cu viitorul lui film, *Closer to the Moon...* Evident avem o Herta Müller care a luat Premiul Nobel, dar din Germania. Este un drum lung, dar sunt sigură că, până la urmă, unii românii îl vor parcurge cu brio. Informația circulă azi cu mare ușurință, iar un elev de liceu sau un student din România are acces la aceeași informație ca un elev din Manhattan sau din Beverly Hills. Pe vremea mea nu era așa, deci generația de azi are un mare avantaj. Informația este cărămida din care se construiește orice succes și, din acest punct de vedere, cred că în epoca globalizării toată lumea are șanse egale, inclusiv românii.

Interviul, realizat de către **Gabriela LUPU**,
a fost preluat din *România Liberă* (29.06.2012).

*

În ultimii ani, scriitoarea Alexandra Ares a publicat în SUA volumul de eseuri *Manhattan Chronicles* (2013) și cel de povestiri *Brand New Americans: Stories* (2015) și a scris încă un scenariu de lungmetraj – *Weekend cu bodyguard* (2013). În prezent pregătește publicarea romanului *In the Pocket of Life* și a volumului de povestiri *Manhattan Folly* și are în lucru romanul *It Happened in London*.

CEALALTĂ FATĂ

*Fragment din romanul **The Other Girl**,
de Alexandra ARES*

Capitolul 1: E o idee bună, nu crezi?

„Ce-ai spus că vrei?”
„Am spus că vreau să fiu ca Mark Zuckerberg¹.”
„Nu, Max, înainte de asta...”
„Am spus că vreau să căutăm un apartament și să ne mutăm împreună.”
„Chiar așa...” spune Marina. „Când?”
„Acum.”
„E miezul nopții!”
„Vreau să spun, imediat. Hai să căutăm un apartament începând de
mâine.”
„Ce te-a apucat?”
„Sunt gata.”
„Aha.”
Am nevoie de o îmbrățișare.
„Tu nu ești?” întreb.
„Știi...”
„E o idee bună, nu crezi?”
„Abia ne-am cunoscut și...”
„Două luni, baby. Știu când ceva mi se potrivește ca o mănușă.”
Zâmbește.
„Nu cred că e o idee bună *în momentul de față*.”
„Acum e. Ori facem o mutare în aceeași direcție, ori... Marina, nu vezi?
Sunt îndrăgostit de tine. Și tu de mine, nu?”
„E chiar așa simplu?”
„Nu e?”
Tace.
Mă uit la ea așteptând.
Tace.

¹ Mark Elliot „Zuck” Zuckerberg, născut pe 14 mai 1984, este un antreprenor american care a co-înființat rețeaua de socializare Facebook, evaluată la multe miliarde de dolari.

Mă răsucesc pe călcâie și plec din camera înghesuită unde măsuța de servit cafea se bate pentru spațiu cu fotoliul alăturat, cu sofa și cu o grămadă năucitoare de produse L'Oreal aruncate peste tot. Îi las baltă apartamentul care miroase a iarbă² stătută. Las baltă Connecticutul. Las baltă tot. Pur și simplu mă pierd în noapte.

Capitolul 2: Nu o voi suna

Ar trebui. Ar trebui să fie atât de simplu!

Ochii mei sunt închiși. Soarele arzător al amiezii mi se strecoară roșiatic sub pleoape, ca o rană perfidă care împunge intermitent, aducându-mi aminte că sufăr, deci exist.

Nu sunt sigur dacă am dormit sau dacă doar am stat aici nemișcat, cu ochii închiși, rulând în cap la nesfârșit ultima mea conversație cu Marina, ca CD-ul de muzică favorit care deraiază brusc, zgâriat, și începe să cânte aceeași notă în gol, și-l las acolo sperând ca prostu', pentru că zgomotul agasant o să înceteze și cântecul o să continue în armonie perfectă de unde a rămas.

Dumnezeule! Am adormit din nou cu costumul meu de fițe, de la Peter Elliot, pe mine. Deschid ochii. Un grup de oameni ia masa de prânz pe terasa de la ultimul etaj al zgârie-norilor în care am biroul, printre begonii și arbori de măsline, admirând, din punctul cel mai sudic al insulei Manhattan, priveliștea uimitoare a Statuii Libertății țâșnind din mijlocul vastului golf albastru. Se comportă de parcă nici nu observă că exist. Iubesc New Yorkul. Oamenii te lasă naibii în pace și-și văd de treabă.

Spatele mă doare, capul îmi țiuie, inima îmi plesnește, lentilele de contact mi s-au uscat și au devenit rigide, și aproape că-mi simt mirosul corpului. Jenant. E timpul să mă duc la sala de fitness să fac un duș. Pe bune, a început să mi se taie să trăiesc ca un țigan nomad, dormind la prieteni, la prietene, în birou sau pe acest *chaise-longue* pe creștetul clădirii Whitehall³. Banii sunt fie pe plin, fie pe geantă, în ultima vreme mai mult pe geantă, operația la genunchi m-a costat 26 de mii și mi-a ruinat creditul, răpindu-mi orice șansă să închiriez cu acte orice apartament în oraș.

² *Iarbă* este un termen argotic pentru marijuana.

³ *Whitehall Building* este o clădire istorică de 20 de etaje numită după casa din secolul al XVII-lea a lui Peter Stuyvesant, care se află în apropiere; a fost construită în 1904. Are o fațadă elegantă de gresie, în stil neo renescentist, și este vizavi de Battery Park și la confluența fluviilor East River și Hudson River.

Liftul coboară silențios. Cu fiecare etaj simt cum ochii mi se umezesc, așa că îi holbez cât pot de mult într-un efort decisiv să opresc orice lacrimă. Bărbații puternici nu dau la boboci. Nu e nimeni în jur ca să mențin aparențele, dar oricum. Hai să nu stric un obicei bun. În plus, ușile se pot deschide în orice minut.

Cu cât mă gândesc la ea, mă supăr mai rău.

Îmi verific celularul, totuși.

Nimic.

Cred că aștept un text siropos de genul „*Îmi pare rău, haide să încercăm.*”. Sau, și mai bine, „*Îmi pare rău, Maxim, crezi că poți să mă ierți?*”.

O față de treabă, o față care chiar m-ar iubi, ar face asta.

Nimic.

Din nou nimic.

Și din nou.

Îmi caut cheile. Deschid ușa de la biroul meu de la etajul 18. Mă așez în fața monitorului. Îmi citesc e-mailurile. Încerc să scriu puțin cod⁴. Dar nu mă pot concentra.

Mă simt atât de singur, atât de supărat, atât de rănit.

Arunc cu sete o sticlă goală de Jack Daniels în peretele din dreapta mea.

Mă simt ceva mai bine. Îmi aprind o țigară și mă las pe spate în scaun.

De-asta îmi place să fiu propriul meu șef. Nimeni nu o să mă bată pe umăr acum să-mi spună „*Băiețș, nu poți să fumezi aici!*”. Sunt liber să inspir și să expir acest fum toxic binecuvântat, să-l privesc cum se rostogolește în sus și cum plutește în jurul meu, și să visez.

Visez un pat adevărat.

Îmi aduc aminte de trupurile noastre încolăcite în cearșafurile proaspete. Poate că în seara asta va fi deja cu altcineva. Dacă nu la noapte, oricum foarte curând. Nu e genul care să fie singură prea mult timp. O să facă aceleași mișcări în pat, o să-și treacă degetele în joacă prin părul lui ca să-l ciufulească tocmai când o să aibă de spus ceva important, o să-și treacă unghiile alungite peste spatele lui, o să spună același *te iubesc*, sau, mai rău, *ești cel mai bun*, și, când nu o să se mai poată abține, o să-și înfigă unghiile în spatele lui și o să țipe de plăcere, cu vocea brusc joasă, de parcă ar țâșni nu din plămâni, nu din stomac, dar din vagin.

Ahhhhh!

⁴ Termen folosit de programatori atunci când compun un software, folosind diverse limbaje de calculatoare.

xxx

Mă înfund în scaun și mă uit la priveliștea îngustă și adâncă gen tunel dintre Hotelul Ritz Carlton Battery Park și zgârie-norii de alături, apoi printre clădirile înalte și neregulate din spate, până la Hudson River și dincolo de el, la marele ceas Colgate de pe țărmul din New Jersey. Și înapoi la biroul meu. Am două birouri ultramoderne echipate cu cele mai bune computere cu ecrane mari, extraplate. Sunt goale. Ultimii mei angajați au plecat după ce ultimul contract pe care l-am avut cu ei s-a încheiat. Unul era băiat bun, celălalt o lichea. Dar acum, aș avea chef să beau măcar o bere nenorocită cu amândoi.

Deschid o fereastră, nu e nicio adiere de vânt. Petrec prea mult timp aici. Aerul e stătut. Gândurile îmi roiesc în cerc. Am nevoie de perspectivă. Am nevoie să îmi separ spațiile în care lucrez și unde trăiesc. Și, bineînțeles, am nevoie de un loc pe care să-l pot numi „acasă”.

Altfel o să înnebunesc.

Regula numărul unu este că, orice se întâmplă, trebuie să-mi mențin softul mintal în condiții stabile. Fără viruși sau alte probleme. Ideea e să fac ce vreau, dar să n-o iau razna.

xxx

Îmi verific din nou celularul. Și e-mailurile. Deschid un fișier cu pozele digitale ale Marinei și mă uit la silueta ei splendidă, la părul ei drept, castaniu, la ochii verzi lunguieți și abrupti, la picioarele de dansatoare și la sânii absurd de rotunzi care mijesc sub tricoul cu dungi mici subțiri mulat pe corp. E ca și cum cineva i l-ar fi făcut perfect cu un compas. Și pe deasupra, sunt adevărați.

Mă dor toate măruntaiele.

Nu o s-o sun.

Traducere din limba engleză
de **Alexandra ARES**

*

The Other Girl a fost recompensat cu Premiul pentru „Cea mai bună năvelă independentă din SUA” din 2012, oferit de *Next Generation Indie Book*, cea mai mare asociație non-profit a autorilor și editurilor independente.

DINU GRIGORESCU

Singur printre dramaturgi,

asemenea lui Marin Sorescu care se simțea singur printre poeți, într-o neuitată plachetă de parodii, singur pentru că nu seamănă cu nimeni, oricâte sforțări comparatiste s-ar face. Dinu Grigorescu construiește, cu o aparentă nonșalanță, un univers teatral ce-și așteaptă regizorul nu să citească replicile, ci să le vadă.

Mircea GHIȚULESCU, autorul volumului
Istoria Literaturii Române: Dramaturgia
(Ed. Academiei Române, 2007)

SINAIA – DULCEAȚĂ DE AMINTIRI

23 august 2003

Adunarea pantalonilor scurți. Convocator la apa de izvor

Asociația Proprietarilor din Poiana lui Seranga convoacă Adunarea generală în ziua de sâmbătă, 23 august 2003, la ora 10.30 dimineața. Absența mea poate conduce la neasigurarea numărului de jumătate plus unu din totalul membrilor asociației, fără de care nu am fi statutari. Trebuie să particip în calitate de proprietar și de locatar sârguincios la masa de scris. Cum aş putea lipsi de la audiția raportului privind situația patrimonială a micii noastre asociații pe perioada anului 2002 și pe semestrul I din 2003? Trebuie să votăm: descărcarea de gestiune a banilor (albi și gri), acțiunile edilitare viitoare de mare importanță civică – evacuarea reziduurilor menajere, protejarea mediului ambiental, demararea investiției de „alimentare cu apă” –, alegerea comitetului director și al unui cenzor convenabil executivului plus problemele organizatorice stringente.

Distinsa adunare își va desfășura lucrările pe terasa uneia dintre amabilele doamne proprietărese și a proprietarilor fondatori, în jurul unei mese de brad, unde se vor servi, cu siguranță, cafele și apă de izvor.

Ador dezbaterile „acidulate” și urăsc ședințele plate!

4 septembrie 2003

Profit de liniște, deși neliniștea este mediul meu prielnic. Revăd toate piesele, cele jucate, publicate și inedite. E un rucsac enorm de replici. Unele, fără modestie, chiar mi se par excelente. Munca unui sfert de veac. Dacă timpul și sănătatea îmi vor permite să finalizez Integrala comico-satirică, drumul s-a justificat.

4 octombrie 2003

M-am trezit dintr-un vis ciudat cu Gorbaciov. Îl complimentam ca pe omul schimbării radicale. Aseară citisem *Descrierea Moldovei* a lui Dimitrie Cantemir, o carte fundamentală.

*

Scriu de la 5 dimineata, fără să mai navighez, în prealabil, pe internet; navigația fură timpul. Scrisul cere o disciplină cazonă. Nicio concesie!

La 8.45 s-a trezit și soarele...

*

Ieri am perfectat cu Mircea Diaconu drepturile de autor pentru chinezoaică (Liao Yimei). A fost de acord să dea o mie de euro drepturi de autor pentru achiziția piesei *Rinocerul îndrăgostit*.

Aș vrea ca și alții să se lupte pentru piesele mele, cum am făcut și eu pentru această autoare. Îmi place să duc proiectele la bun sfârșit...

4 mai 2007

O scrisoare pierdută... din vedere

Din ilustrata bunicii paterne, o înțeleaptă, aflu azi, 4 mai 2007, cum era timpul la 14 mai 1966, dar și starea ei de suflet:

„Scumpii mei,

Zilele acestea se împlinesc anul de când, cu mare greutate, m-am rupt de voi. Făcând socoteala dacă aș mai rămâne aici până la toamnă... am devenit nerăbdătoare. Forțele mele scad din zi în zi; totuși voi lupta să pot ajunge la acest termen când voi părăsi Sinaia definitiv. Pot spune «à jamais». Și dacă ai ști cât este de frumos! Totul este verde, totul este proaspăt, se poate respira din plin.

M-me de Sevigne, în călătoriile ei între un schimb de cai, scria cele mai frumoase și tandre scrisori fiicei sale, d-ra Grignan.

În schimb, mi-a scris Paul detaliat, încât m-am transferat lângă voi. Drept vorbind, în unele locuri, avea dreptate; am administrat stilul ales ca și sufletul lui (câteodată ținutei îi mai lipsește ceva). Marile gânduri vin din inimă și tot de acolo vin și sentimentele lui pentru noi toți. Și-acum îi vine rândul Maminei, scumpă nouă, tuturor, către care gândul mă poartă mereu la ea. Considerați-o ca pe un vas de Sevre, economisiți-o. Faceți în așa fel încât s-o trimiteți și la Sinaia pentru odihnă și schimbare de decor, urmând ca și voi, ceilalți, să vă programați în același scop.

Și-acum buletinul meteorologic: de vreo săptămână, după o zi neobișnuit de călduroasă, avem 3-4 zile ploioase, cu ceață, negură, umezeală, că toată lumea se plânge de reumatism și gripe. Eu, de o săptămână, mă lupt cu o nevralgie la jumătate de cap (am 86 de toamne), o durere pe care o suport foarte greu. Sunt însă înconjurată de toți, cu bunăvoință și bună îngrijire, împreună cu dr. Bujorică.

În așteptare de vești bune de la voi, vă trimit gânduri bune și calde îmbrățișări tuturor!

Mama Lucreția ”

La zmeură

A venit iarăși. E vară... Ce repede s-a copt zmeura! Anul trecut o culegeam prin august. Încălzirea globală... Scriu. Vine cineva cu zmeură.

Îl cunosc pe om, sosește vară de vară. Vinde scump, dar au trecut două săptămâni de la prima recoltă.

— Scade prețul, domnule!

— În poiană, toți proprietarii se scaldă în bani.

— Care toți? Eu sunt pensionar și luna asta...

— Bine, boierule, de acord. Adu banii. Trei kilograme și îți mai pun încă unul.

*

Zmeura culeasă de mine și de Darie, de sub stâlpii de înaltă tensiune, e acum dulceață, dar n-am voie s-o mănânc din cauza glicemiei. Ce gustoasă e!

Scriu etichetele: 14 iulie 2007 (Ziua Franței la televizor).

Vizita ursului

E spre miezul nopții. Căinii latră demential. Ce i-a apucat? Toată liota, în frunte cu Pufu, mare cât un lup, se repede la gard și ham-ham pe diferite tonalități.

— A venit ursul!

— Iar? Unde-l vezi?

— Uite-l.

Nina aprinde lumina. Ieșim în balcon. Da, e ursul! O pată neagră stă locului, în umbra gardului. E hărțuit auditiv și de câinii vecinilor care își simt, cu

toții, încălcat teritoriul. E o namilă tânără. A mai fost în zonă. Îl știm. Nu e nici hotărât să plece, nici să ne atace. Sare ca Iolanda Balaș, peste doi metri. În cursul iernii trecute, flămând nevoie mare după ce ieșise din hibernare, a venit pe terasă, doborând balustrada. A luat-o la pas. Dispare și reappare la gardul vecinului; e laborios. Rupe țambre. Auzim zgomotul și chiar vedem lucrătura. Intră ca o pisică.

Reflectorul de la stâlp ni-l oferă ca la Discovery. E negru. E nehotărât. Lumina nu-l deranjează. Caută ceva. Intră, iese din curtea vecinului. Pufu e după el.

— Stai, mă, că te mănâncă ursul!

Însă Pufu se apropie agresiv de invadator și îl latră. Ursul face un salt spre el, Pufu unul înapoi și reia ofensiva. Cățelele, aliate, latră tot mai adânc în pădure. Gata, s-a dus și cu Pufu! Ni-l papă ursul. După zece minute – liniște. Pufu reappare în curte, sărind gardul. E satisfăcut. A păpat ursul? Nu, ursul a păpat ceasul ascuns în pene, sărind peste creasta gardului.

A doua zi – comentariile:

— O vecină a rămas fără cocoș!

Ziua de naștere a lui Bică

De 17 ani, fără absențe, am participat, la data de 1 iulie, la aniversarea domnului inginer Iulian Șelaru, alintat de familie cu apelativul *Bică*.

Fost director în construcțiile județului Dolj, craiovean prin căsătorie cu soția Viorica – doamnă doctor radiolog, tatăl Irinei – medic ginecolog, socru mic, mare la suflet, și bunic de succes al adorabilei nepoțiței Maria, Bică și-a construit la finele secolului al XX-lea un habitat montan. Domnia sa este cel mai ospitalier și cavalier proprietar din Poiană – uși deschise mereu, nu face nazuri, discriminări, nu stă cu nasul pe sus, salută pe toată lumea, e politicos, afabil. Aniversările sale au loc pe terasă, înconjurat de liota câinilor, dintre care unii vin și alții dispar. Alți vecini scorțoși stau în cetăți familiale inexpugnabile, nu salută, nu te acostează decât din interes – *Bună ziua nu dai dacă un interes nu ai!* –, se laudă cu tancurile din dotare etc. etc. Vecinii, ca și părinții, nu ți-i alegi; sunt cum ți i-a repartizat Dumnezeu.

Bică face toți banii! Ospitalitatea e perfectă. Mesele sunt bogate în calorii, grătarul cu păstrăvi și friptane funcționează non-stop; aici se evidențiază ginerele Gabi, care a preluat ștafeta. Areul curat și panorama contribuie din plin la senzația de fericire. La zilele nepoatei adorate, Bică și Gabi aprind câte un foc pentru tabăra prieteniei.

Sper ca și în anul viitor să fim cu toții sănătoși și voioși pe terasa lui Bică!

25 martie 2008, Bunavestire

Nea Tudor (împlinește astăzi 80 de ani): Domnu' Dinu, azi cerurile se redeschid, ulii se transformă în cucii, pășăretul începe să cânte.

Eu: Și cucii?

El: Se hrănesc cu mugur de alun.

Eu: Și nu încep să cânte?

El: Mai târziu, când înmugurește alunul.

30 martie 2008, duminică

Zi caldă, însorită. La prânz au sosit Darie și Adina. Constat în prenumele fetei inițiala A, grupul de litere *din* și terminația *ina*. Un prenume care ne conține cifrat: Alexandra, Dinu și Despina. Adina e înaltă, suplă, blondă, cu ochi căprui. Are delicatețe și frumusețe exterioară și interioară. Se comportă așezat, cu bună creștere, nimic ostentativ, strident. Nu creează stres, ci liniște. Mi se pare o fată cuminte, caldă și blândă.

Toată dimineața – curățenie. Seara am mers pe jos până la Poiana Țapului – 4 kilometri, împreună cu soții Colțatu, la locuința lor. Acolo s-au jucat ping-pong și biliard. Meciul Dinamo – CFR Cluj a strâns bărbații în fața micului ecran. Doamnele s-au simțit bine mersi la alt televizor.

Am sentimentul că aducerea Adinei în familia noastră, neașteptat, în această duminică, repetă, după 46 de ani, episodul meu cu Despina, care a venit tot într-o duminică de primăvară și n-a mai plecat. Acesta ne-a fost destinul.

Crucea Caraimanului era luminată feeric.

Vara se duce...

Nuanțe de verde,
Un potop de gălbui,
Vara își pierde capul,
Tu pe umeri mi-l pui...

Galbenul suspină,
Verdele plânge,

N-am nicio vină,
Timpul se strânge.

Albul se-apropie,
La Omu a nins,
Anul gras ca o dropie
Se va retrage învins.

La Sinaia Forever

Septembrie. Bulevardul central se închide pentru circulație. Polițiștii iau în primire intrările de la Gura Pădurii și de la Biserica Sfântul Ilie pentru a devia mașinile pe Variantă.

Sinăienii ocupă centrul ca oștile unui voievod. Prăvăliile negustorilor de fripturi, mici, brânzeturi, artizanate, alune pralinate, dulciuri au deschise filiale, terase, pe trotore. De la Parcul Ghica la Primărie domină sectorul alimentar. Stomăcelul e cel mai important turist. De la Hotel Montana la Hotel Păltiniș (i se spunea pe vremuri Hotelul Băilor) se întinde, mai puțin asaltat, sectorul cultural. Inspirata Primărie a încredințat direct agentului economic, numit Montesin, deținătorul noului sediu, elegant, în Piața Veche, ca semn al prosperității acționariatului (Montesinul strânge toate gunoaiele și face bine și dezăpezirea), scrierea și expunerea unor panouri de mari dimensiuni pe care sunt înscrise cu litere vizibile frânturi din cunoscuta/necunoscuta istorie a orașului, ce, de un secol, gravitează în jurul Palatului.

Am ieșit și noi la *Forever*. Nici în China n-am văzut atâta lume pe metru pătrat. Scena, enormă ca un Caraiman, e luminată misterios: violet, albastru – culori incitante. Cântă soliști celebri, plătiți sinăiește de mereu generoasa Primărie. La ieșirea din parc, hop – Bică cu soția, cu Irina, fiica lor, care e cu Maria, nepoțica de patru anișori, și cu ginerele, Gabi, domn distins pe care-l plac foarte mult (de fapt, apreciez toată familia pentru că sunt oameni firești, neprotocolari, sufletești și au grijă de o turmă de câini lihniți de foame, care se înmulțesc precum iepurii). De-am fi vrut să ne întâlnim acolo, în mușuroi, și n-am fi reușit, dar nimic nu e întâmplător. Lângă poștă, Irina face tratație cu castane. N-am mâncat niciodată castane, doar șerpi în timpuri apuse: fripte, sunt moi, bune la gust. Maria mai vrea. Mă revăd, exact în același loc, exact la vârsta ei. E ciudat cum mintea conservă detalii ale trecutului. 1945, abia se terminase războiul, și la megafonul străzii se anunța solemn: „În locul președintelui Roosevelt, decedat, a fost ales președinte al Statelor Unite ale Americii Harry Truman”, tăticul bombei atomice de la Hiroshima.

Pe grătare micii sfârâie, cărnurile stau deja fripte, iar clienții la coadă. Nu-l văd pe patronul de la Pietroșița, care și-a delegat atribuțiile unor măcelari.

Lume, lume! Parfum de sărbătoare.

Organizata Primărie dovedește măiestrie. Un scenograf talentat a gândit designul. Totul place ochiului. Forfota sinăienilor, la care se adaugă lăcomia de ozon și mici a bucureștenilor. Mașinile sunt parcate peste tot ca furnicile, de la Strada Gării, în sus, spre Casino.

Vigilentă, poliția nu lasă pe nimeni în oraș, dar pot fi ocoliți pe la Internațional.

În parc – soliștii, în centru – turiștii.

Bică zice: „Ieri (vineri, prima zi a *Forever*-ului) nu era atât de multă lume, dom'le!”.

Zic: „Ai fost dimineață, dar seara iese lumea la distracție.”.

Bică: „La muzica populară – aglomerație și la cea clasică – puțini auditori.”.

Sărbătoarea orașului e în top.

Mergem mai departe la vale, pe lângă străvechea Farmacie Regală. O știu de 65 de ani. E tot acolo. Trecem pe lângă Complex și intrăm în zona culturală, la un chioșc. Veneția.

„Frumoase măști!”

Negustorul: „Vă plac?”.

Zic: „Am fost în iunie la Veneția. S-a mutat la Sinaia, bravo!”.

Sătul de măști, mă opresc la Caragiale.

Panoul întreabă: „Știați că Alecsandri și Caragiale au fost primiți de Regina Elisabeta la Peleş?”.

Sigur că știam – de la Șerban Cioculescu. Boierul Alecsandri, fost cuzist înfocat, devenise abonat permanent la Cenaclul Reginei Carmen Sylva, iar domnul Caragiale, antidinastie, o rugase pe Regină să-l înduplece pe domnul Maiorescu, care nu voia să-i dea conducerea Teatrului Național din București. Puterea le rezolvă pe toate, dintotdeauna.

„Știați că austriecii, după al patrulea război cu turcii și cu rușii, purtat pe aceste meleaguri, au construit drumul de la Posada-Orății?”.

Nu știam. Tot străinii ne fac și astăzi autostrăzile Forever (Orății, în limba veche, înseamnă „drum rău”).

Sinaia e capitala rezidențială și de vacanță a românilor de pretutindeni: amprenta regalității nu se va șterge niciodată, Palatul și Mănăstirea – forever.

Începând cu 2008, Sinaia e invadată conștient de 350.000 de turiști (număr impresionant dacă îl comparăm cu forfota începutului secolului al XX-lea).

La întoarcere, mă opresc la statuia lui Iancu Brezeanu, cetățean de onoare al Sinaiei, nemuritorul prim interpret al Cetățeanului turmentat. Aduc un omagiu dramaturgic actorului genial și mă laud cu fiica mea, noua romancieră Alexandra Ares, aflată în top vânzări la Polirom cu *Visătoarele*.

„Să-i dăm cartea Adei cu autograf și doamnei Marcela!”. Și hop, doamna Marcela cu soțul, Jirair, de braț, în fața noastră, dinspre Casino.

Numai timpul frumos nu a prea ținut anul acesta cu *Sinaia Forever*, dar nici ploile n-au stricat sărbătoarea care s-a încheiat duminică cu focuri de artificii ce luminau cerul până sus, pe Cumpătu.

Primarii orașelor înfrățite, demnitarii aflați la putere, sponsorii, ziariștii acreditați la ozon, prietenii, aliații, artiștii din top, cu nevestele, cu prietenele, au sărbătorit elitist, la hotelurile de lux, oferindu-și unii altora – gazde și oaspeți – sentimentul nemuririi, al fericirii. Știu, din proprie experiență, când nu plătești din buzunar, fericirea atinge culmile Vârfului cu Dor.

Dincolo de bucuria pop și de protocolul top, ochiul meu satiric descoperă prețurile de trei ori mai mari decât cele mari. Mierea, dulcelețurile la borcan, micii, friptanele, pastrama, mustul costă. Au bucureștenii bani, dă-i naibii, să cheltuiască! Și sinăianul are bani pentru această zi și cheltuiește. Banii *Forever* vin de la buget, forever.

La gura sobei

— Vreți lemne? Un milion două sute metru’.

— Mă frige la bani prețul, căci sunt și alte cheltuieli. Gazele, în primul rând. Lemnele s-au scumpit, aproape dublu față de acum trei veri când am cumpărat 15 metri! Să fie acolo... Acum s-au terminat, exceptând buturugile și o rezervă pentru grătare.

De zece ani stăm în pădure cu lemnele de brad lângă noi. Sunt bune și crengile la ațătat focul. Nea Tudor a fost vrednic vara trecută. A strâns, a cărat uscăturile. Și eu, după fiecare plimbare, m-am întors cu câte o creangă, un ciot, cu ceva... Mai aducea și Nelu cândva. Am auzit că și-ar fi vândut caii, neavând cu ce să-i mai hrănească. Alt pădurar, tânăr, s-a sinucis din amor. Dramele pădurii. Dispar unii, apar alții, necunoscuți. Au marfa bună.

Accept oferta.

După câteva zile sosesc lemnele. O căruță. Patru oameni vânjoși le descarcă. Cheltuielile astea neprevăzute vin tocmai când ai făcut altele, amânate. Se încăleacă. Doi cai înalți, ardelenеști, cu roșu la ureche, trag carul în curte. Fac manevre. În fine, descarcă. Febra cumpărăturilor e și la lemne.

— Să-mi aduceți încă un transport, dar luna viitoare.

Nea Tudor sparge butucii. Îl aud: zgomote scurte, seci. Peretele se mobilează cu stiva. Ce frumos e... Octogenarul lovește cu măiestrie colțurile...

— Cum de reușești, dom'le?

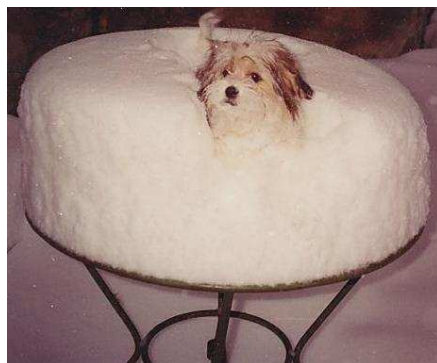
— Trebuie să știi cum să lovești.

La anul cine știe cine le mai sparge... Ne ducem ca fumul și lăsăm scrumul.

Daisy, prințesa

Când am luat-o brațe, avea dimensiunea unui ghemotoc de blană și codița era cât degetul mic. Plângea. De foame, de frică. Inițial am vrut „băiat”, dar, în ultima secundă a castingului, balanța a înclinat spre „fetiță”. Despina i-a spus Daisy, comparând-o cu o margaretuță. Nu bănuia atunci că Daisy va deveni nepoțica noastră. În fiecare zi descopăr sub blana alb-maronie sentimente puternice, dragoste nețărnută și atașament pentru ambii stăpâni, uneori gelozie furibundă, nu doar atunci când își apără teritoriul, ci și atunci când mângâiem un alt câțel.

S-a umanizat incredibil: selectează perfect speciile apărute la televizor. Încă nu latră politicienii, latră animalele mari și mici – caii, măgarii, scorpionii, păianjenii, chiar și rechini. Când tună, e îngrozită. Când o certăm, foarte rar, codița e între picioare. În mașină are locșorul ei: în spate, sus, la lunetă – o mascotă vie. Adoră plimbările pe patru roți și presimte intenția de voiaj.

Nu e prost crescută și nici rea. Când plecăm la teatru îi spunem: „Tu stai și păzește casa”. Înțelege perfect, stă, așteaptă, dar, la revenirea stăpânilor adorați, latră, sancționându-ne absența. Când e furtună la Sinaia se ascunde în șifonier, în dulap. Culcușul său e princiar – în fotoliu, pe canapea învelită în cergi și pulovere, în paturile noastre, la picioare, și, bineînțeles, în brațele noastre, unde-i simțim inimioara. Stăpâni – servitori. La poligon – trageri de noapte. Nu-i plac zgomotul armelor și nici artificiiile!

Nu vorbește, dar se exprimă elocvent. E deja o persoană, membră cu drepturi depline în prea mica noastră familie. Mare la suflet. Când scriu, știe și stă lângă mine, la picioare. Ore în șir. E asistenta mea literară, inteligentă. Scumpicica noastră Daisy Grigorescu!

În tren o țin în brațe și o apăr de pericole, ca să nu dea peste vreun personaj indispus care s-o arunce pe geam.

M-a simțit paranormal coborând în gară tocmai de la 4 kilometri! M-a sunat soția:

— Unde ești?

— În Sinaia, urc scările spre Caraiman. Ce s-a întâmplat?

— Daisy te-a mirosit, e agitată, știe că vei veni.

Daisy a făcut parte din viața noastră timp de 17 ani.

De la Bismark al Papadopolinei la Fidel al Despinei și alți patrupezi

„— Ah, nu e rău, zice cucoana. Până se învață cu omul, dar nu știți ce cuminte și fidel este, și deștept! Ei bine, e ca un om, frate! Doar că nu vorbește (...)

— Luate-ar hingherii!”

(I.L. Caragiale)

Fidel

— Ai să ne spui ceva?

Fidel dorea să ne comunice frământarea lui sau decizia luată instinctiv cu privire la viitorul lui imediat sau altceva... Înainte de dispariția lui, privirea îi era fixă...

— N-a mai venit Fidel.

— Când a plecat, Nea Tudore?

— Marți.

— Ceasurile rele.

— A sărit gardul și nu s-a mai întors. Știți că el pleca, dar venea mereu la coteț, la oase. Acum dus a fost.

— Ce crezi, matale?

— Păi l-or fi mâncat lupii!

— Pe el? Pui de super-lup. Imposibil!

— Păi n-ați văzut c-au fost luați doi de la Șelaru?! Și ăla mare!

— În luna martie?

— Iarnă grea!

Nu voi mai întâlni un al doilea Fidel. Câine de pripas. Când foștii stăpâni, dintr-o veche familie sinăiană (se zice că erau haini la suflet), au plecat în Ardeal, rămas pe coclaurile Cumpătului, Fidel s-a aciuat la mâncare, la

afecțiune, în curtea noastră. Corcitură de lup cu mișcări de veritabil tigru. Suplețe, agilitate extremă. Viclenie. Te lăsa să te apropii de el și hap – mușca. Ochi galbeni, spălăciți. Urechi lăsate. Rasa lupului se observă de la nas în jos, având capul mic și fața lungă. Pe ceilalți câini îi ataca cu ferocitate. Nu concepea locul secund, postura de vasal. Dorea să fie stăpânul absolut, deși Blondu îi contesta supremația și Brunetu îi făcea față agresiunilor. Venea rănit, ca din război. Urma oblojeala. Veterinarul.

Greu de tot, numai legat, putea fi tratat, injectat. Lui Fidel i se datorează inscripția „Câine rău”. Azi, cu trei câini în curte și cu Pufu, uriașul ciobănesc șef, avertizarea nu-și mai are sensul. Cei patru sunt monumente de bunătate dusă până la prostie. Și va trebui, în ciuda absurdului, să punem la poartă „Intrați, câine bun”.

Fidel veghea fericirea ca un vultur. Era aproape imposibil să fie ținut în lanț. Chinul dracului. Inteligent foc, i se citea deșteptăciunea în toate gesturile, chiar și curajul nebunesc; ataca și ursul! Devenise incontrollabil și inferior noului câine. A lăsat o amintire: pe Fidela, o cățea leită taică-su. Aceași blană cenușie de lup, suplețe, agilitate, cap, privire. Născută în vecini, fiica lui Fidel venea doar în vizită la poartă. Vorbeam cu ea, în amintirea lui taică-său. Au mâncat-o lupii ca pe-o căprioară. Săraca! Biata Fidela!

Pufu – câine bun

I-am zis Pufu datorită blăniței moale ca o vată. A fost jucăria lui Fidel timp de un an. Frați nedespărțiți. Fratele mare – Fidel, Pufu – fratele cel mic. Ce joacă! Câtă afecțiune! Până când Pufu s-a făcut un gigant! Și, în ciuda bunătății excesive, a devenit superior lui Fidel; frăția de blană s-a stricat.

Acesta era mesajul transmis și nerecepționat. Tristețea din ochii lui galbeni... „Voi pleca!” Și a plecat. Infidelule!

As

As era de vânzare în piață, de unde cumpăra și Caragiale căței de usturoi acum 100 de ani. L-am luat din portbagaj cu 400.000 lei vechi. Fifty-fifty cu băiatul meu sceptic: „Tată, nu-ți ajunge Fidel?”

Rasă pură. Lup veritabil. Sânge albastru. A fost primit în casă – mare favoare – alături de micuța Daisy. Ce lup superb! Cum se simte rasa, la fel ca la om! Lăbuțe puternice, blană elegantă, neagră, negre și urechile care se ascuțeau; lup cu pedigree.

Într-o duminică a plouat torențial. Nea Tudor n-a ieșit deloc din bucătărie, iar eu din birou... Poarta s-a deschis, As a plecat și nu s-a mai întors. Degeaba l-am căutat înnebuniți în tot Cumpătu, până la pod și chiar mai departe. Nici urmă de As. Vecinii au zis că ni l-a furat o damă. Mai târziu, ni s-a spus că se cazase într-o curte. Era de rasă. Și omul de bine. Unde ești, As? Cine te-a luat? Mai exiști?

Brăduț cel cuminte

A fost otrăvit. Incredibil! Un pui. Drama s-a produs pe 3 iulie 2002 la Sinaia. Nea Tudor l-a luat în roabă – dricul lui Brăduț – și mi-a zis că l-a îngropat undeva în pădure, spre Prahova.

Devotament canin

„Bubico este copilul lui Garson și al Gigichii, care era soră cu Zambilica a Papadopolinii, ceea ce, care va să zică, înseamnă că Zambilica este mătușa lui Bubico după mamă.”

(I.L. Caragiale)

Reîncepe idila. Pufu e îndrăgostit *căte*a de Fugitiva. I-am zis *Fugitiva*, ideea Despinei, deoarece, în fugă, are o detentă extraordinară. Într-o vară a fătat opt pui. Devotamentul matern în lumea câinilor dă lecții unor mame din societatea umanoizilor. Nicio căte a nu și-ar abandona vreun pui pentru toate oasele din lume. Bravo!

Ne uitam la derularea instinctelor. Cei doi făceau amor. După eveniment, pe terasa vecinului, Pufu stătea lungit lângă gagica lui precum o vedetă la Mamaia, în fața fotoreporterilor, după filmări.

Dintr-o altă aventură, cu inofensiva și veșnic speriața Botișor (luată de hingheri în urma reclamației unui snob), a rezultat *Bela*, care, la rândul ei, a dat naștere la cinci gemene, însă au supraviețuit doar trei:

Alfa, Beta și Gamma. Așa le-am zis inițial. Una din cele trei surori – fetele Belei și ale lui Pufu – a fost condusă pe ultimul drum, în direcția opusă față de Brăduț. Alfa și Beta au devenit apoi *Pufa 1* și *Pufa 2*.

În specia câinilor, talentele se moștenesc ca și la oameni. Pufa 1 sare gardul ca maică-sa. Pufa 2 nu pleacă de la ușă. E familistă;

recent i-am tăiat coada mușcată de urs.

Piscul câinilor

Pleacă oamenii, rămân câinii. Liberi. Mulți. Uneori se împuținează drastic la reclamația celor care nu iubesc animalele. Vin hingherii, iar câinii devin victime nevinovate.

Unii câini sunt tâmpiți. De pildă Ben. Alerga mereu, impertinent, agitat, inutil, agresiv, stupid, chiar prin fața mașinilor care urcau pe Cumpătu. Lătra la caroseriile mișcătoare. Alții, inteligenți, fac deosebiri. Puii au noroc de loterie: câștigă numai unii, puțini, ziua următoare de viață. Păuna și Doctorul contribuie cu generozitate la hrana comunității canine fără stăpâni.

Spre isteria canină generală, în teritoriu, au loc lupte de câini. Cei de jos, de la Licuța, cu cei de sus. Ferocitate, ură... Dar când vin lupul și ursul, câinii fac alianțe spontane, lăudabile și eficiente, gonind dușmanul comun al teritoriului arondat. Toți își merită hrana... Cu prisosință!

18 ianuarie 2003

Lanțul stăpânilor

La canton este un câine chinuit, prizonier. Nu suport lanțurile; în curtea noastră, câinii sunt liberi ca păsările cerului și fac serviciu de pază gratuit (răsplătit prin hrană).

Liberi, jucăuși, amorezați, mângâioși nevoie mare, acrobați, fioroși sau placizi, câinii fără stăpâni, dar cu mulți șefi și donatori de boabe, ne oferă servicii și delicii poetice. Venim special din București, cu rigoare, pentru a ne hrăni bodyguardii. Miros din mașină oasele aduse cu efort tocmai din Capitală sau oferite generos de inginerul Coman, de la măcelăria din centrul Sinaiei.

Bobîță de București

În grădină, lângă brazda de căpșuni, doi trandafiri și o piatră de râu marchează locul unde doarme, pe vecie, Bobîță, pechinezul imperial al fiului nostru. L-a adus nora noastră în familie, fiind zestrea ei. Un câine de apartament, singuratic, scos pentru nevoi doar în fața blocului, superinteligent, longeviv, dar lovit de leucemie la 12 ani. N-a putut fi salvat, deși s-a făcut risipă de bani, medicamente, tratamente. A închis ochii în brațele lui Darie care plângea ca un copil și suferea ca un câine. Pentru funeralii l-a adus de la București în coșulețul-pătucul lui. A stat pe terasă, inert, sub adierea brazilor, la priveghi. Adio, Bobule!

*

Trăim în simbioză patrupedă... Dar și cu păsările, cu furnicile, cu fluturii, cu florile. Nu ne mai vine să rupem margaretele, brândușele, toporașii, ghiociei din Poiană. De ce să le rupem? Glastre naturale! Florile n-au dreptul la moarte naturală?

RECENSĂMÂNTUL FLORILOR – ÎN ORDINEA INTRĂRII LOR ÎN POIANĂ

Ghiociei: gingășie și delicatețe supreme; nu am rupt nici măcar unul singur; i-am transferat doar la tâmpile.

Toporașii: nu sparg lemnele, ci doar crusta ultimei zăpezi, când primăvara se ascute.

Brândușele: gingașe; apar de două ori pe an – primăvara, în mai și toamna, după 1 septembrie.

Panseluțele: bijuterii care ne uluiesc prin cromatică și eleganță.

Lăcrămioarele: deplâng ofilirile.

Lalelele: diafane, muzicale, colorate.

Trandafirul de dulceață: apolitic.

Florile merilor și prunilor: cad torpilate de mană și nu se mai împlinesc în poame; ofensate de insecticide.

Margaretele: regine; multe, zvelte, triumfătoare; nu le-a detronat nimeni toată vara, domnind fericite sub ocrotirea prezidențială a soarelui; încărcate de energii; clone ale astrului, redus la dimensiunea unei corole; păstrătoare ale secretelor iubirii.

Gladiolele: mare la stat.

Garofițele: flori de fițe pentru vii și nevii.

Mușcatele: țărănești, flori de glastră, stăpânele balcoanelor.

Poiana – glastră naturală a florilor

Plămâanii: arboricoli, oxigenați, flori de seră.

Cercelușii: fug de soare la umbră și zilnic sunt însetați.

Ciclamele: bucuria sufletului și a renașterii; florile Despinei.

Daliile: au nume de fată; rup dalia, omor fata; toate sunt violete, precum un tricou de fotbalist; transmit codificat o melancolie – sfârșitul verilor.

Păpădiile: iulie a fost luna lor plină de viață – galbenă de soare, de flori.

Crizantemele: anunță iarna.

Floarea Reginei: maiestuoasă.

Flori de zăpadă: când ninge.

Flori de gheață: pe geamuri.

Nu-mă-uitați: sera veșnicilor.

SINĂIENII TINEREȚII MELE

1943-1953

Maiorul LEONHARD ALFRED din Siberia

Obişnuit cu clima dulce a Siberiei, maiorul va supraviețui gulagului și va reveni acasă, în 1952, după ce presiunile cancelarului german Konrad Adenauer, la Moscova, au dus la eliberarea treptată a prizonierilor. Fostul maior de origine etnică germană era blond, cu ochi albaștri, solid construit de natură. Pârția de bob se afla și lângă vila lui. **DOAMNA LEONHARD**, care ne închiriasse două camere, era super fericită, iar fetița lor, **ALFREDA**, duce, în zilele noastre, povara amintirilor.

Colonelul ION ENCULESCU, pensionar de munte

Vânător de munte, nearestat, locotenent-colonelul vâna cu tata, în fiecare seară, ultimele știri transmise de Europa Liberă și Vocea Americii. Amândoi luptătorii jucau table și ardeau câte o țuică de Prahova, așteptând, din clipă în clipă, să aterizeze în poiana vacilor de sub Cota 1400 parașutiștii anglo-americieni. Soția colonelului, **DOAMNA CATRINEL**, și cu mama, mai realiste, jucau cărți și făceau dulceturi. **PUSY**, floarea din grădina familiei, era o copilă finuță și delicată. Anii au trecut tăvălug peste noi toți.

NICOLAE ANGELESCU, fabricantul de ciocolată

Îmbogățit după Primul Război Mondial, fostul ucenic cofetar va ajunge repede faimosul capitalist Nicu Angelescu, devenind împreună cu **NESTOR** regii de ciocolată ai României interbelice. Fabrica există și astăzi pe Șoseaua Viilor. Îngrășat de dulciuri, patronul avea un suflet de zahăr și făcea tandem profesional cu consoarta.

Vila de lângă Tir, pe Strada Kogălniceanu, găzduia mici petreceri la care eram invitați și noi. La masa din grădină se aduceau la desert și dulciurile casei. După anii războiului era mare bucuria de a căpăta o ciocolată, pe care o cartelam (pe fiecare cub scriam o cifră, corespunzătoare zilei, și nu depășeam porția zilnică).

Angelescu a fost evacuat din proprietate în două camere, baie și bucătărie. Aceasta era pedeapsa aplicată unui capitalist înfierat de mânia proletară a sinăienilor! Convertirea la noua ideologie sacrificatoare avea tot mai mulți aderenți. Și în această locuință se prindea și asculta cu religiozitate absurda Voce de ciocolată amară a Americii. Nu pot uita faimosul Plum Cake, rețeta fabricantului.

BUJORICĂ, ginecologul orașului

Sinaia avea doi doctori: pe Cârstea, dinastie medicală strâns legată de Palat, și pe Bujorică, ginecologul cu trei fete. Avorturile fiind interzise, doctorul avea protecție oficială din partea demnitarilor locali, asigurându-le soțiilor acestora întreruperile ilegale, dar necesare, de sarcină. I se treceau cu vederea Bujorului multe. În toate epocile, medicii au avut statut privilegiat.

Acest om scund la stat, dar înalt sufletește, neobosit și jovial, deborda voce bună. Scotea bani din portofel și-i oferea sinăienilor aflați la ananghie. Din păcate a avut un sfârșit trist: a murit de inimă rea în toaleta primăriei după un diferend cu un colocatar pe care-l îngrijise bine. O lacrimă în memoria omeniei și medicinei lui!

ȚOVARU, stomatologul de aur

Avea cabinet particular în locul actual al Poliției din Sinaia și îi plomba pe sinăieni. Ca orice doctor, din orice epocă, se fofila mai ușor decât avocații prin noua junglă a intereselor comuniste. Fiul lui, **DINU**, medic orelist, a moștenit casa de pe Strada Avram Iancu, monument istoric de la 1896, și petrece jumătate din an la Sinaia.

AMINTIRI CALDE DIN SEZONUL RECE

SUB BRAZII PARFUMAȚI DE NEA

Sub brazii parfumați de nea
E toată tinerețea mea.

Cobor
Împovărat de amintiri
Pe un covor –
De bucurii și siluiri.

Oh, chipuri dragi!
Cules de fragi,
Zăpadă griș,
Hotelul Păltiniș

Și Nelu Stan
La Caraiman
Și la castel –
Un ea și-un el.
Cobor
Încetișor
Spre Pelișor,
În Foișor.

ANOTIMPUL ȘIRET

La Vila Scriitori – pustiu.
Unii sunt morți, încă sunt viu.
Și printre fagii blonzi –
Lupi vagabonzi.

Actori
Și regizori.
Începe iarna-ncetișor,
De cei ce nu mai sunt mi-e dor.

Cad frunzele ca o cortină
Și albul iar se instalează.
Nu are nimeni nicio vină,
Trecutul se împuținează.

Noi trecem un munte,
Tu rămâi pe loc.
Din ere multe...
Durata noastră ține de noroc.

VIN NĂMEȚII!

Mohorât,
Nu-i urât.
Șal de ceață –
Dimineăță.

Și curenții
Ne aduc,
Dizidenții,
Balamuc.

Ninge sus la două mii
Cam de-o zi.
Jepii Mici
Nu sunt pitici.

Jepii Mari,
Norii hoinari,

Vin nămeții!
Hai, băieții!
Hai la schi,
Dragi copii!

FACEBOOK

Mai sunt două zile lungi, scurte
Și iar cortina-n calendar!
Nămeți în a mea intimă curte
Și peste pragul anului sar...
Singur cuc!
Să-mi public rimele pe Facebook?

BALUL FULGILOR DE NEA

Ninge, ninge torențial
Peste drumul cel banal.
Se îngroapă în troiene
Toate urmele de lene.

Ninge, ninge, viscol e
Ei și ce?
A mai nins, mereu va ninge
Fulgu-i mare cât o minge.

Tot e alb în jurul meu,
Ninge greu.
Ninge indisciplinat,
Se depune strat cu strat.

E feerie!
Este exact ce-mi place mie.
Ninge, ninge din belșug,
Ninge și cu vicleșug.

E cod roșu de ninsoare
Și e mare sărbătoare.
Totu-i alb și părul meu
Este cum vrea Dumnezeu.

Anul Nou bate la porți.
Ninge peste vii și morți,
Peste cruci din cimitire,
Peste a omului zidire.

Ziua crește-ncetișor,
Noaptea scade și-n decor.
Ninge, ninge și vârtejuri
Se ridică înspre ceruri.

E magnificul spectacol!
Din zăpadă fac oracol.
Delfi, cățelușa mea,
E sub stratu-adânc de nea...
Vai de ea!

Câinii cei născuți în iarnă
Fug, se joacă ca pe iarbă.
Ulii caută mâncare,
Urșii stau în hibernare.

Munții-s copleșiți de nea.
Ninge peste viața mea
Și îngroapă sub zăpadă
Ce nu vreau eu să se vadă.

Codul galben, roșu – trece
Nu-i prea rece...
Ninge, ninge colosal!
E al iernii mare bal.

Stau la cald și bal descriu
Și mă bucur: încă-s viu!

ARTIFICII

METEO

- ♦ Furtuna e un furt din timpul frumos.
- ♦ Timpul nostru e în stare de orice.
- ♦ Ninge cu boabe de orez!
- ♦ La Gerul Bobotezei nu crapă invidiile.
- ♦ Zăpada veșnică e temporară.
- ♦ Nu-s fulgere, artificii.
- ♦ La Colectiv au ars de vii individual.

REPLICI LA ȘEMINEU

- ♦ Jarul replicilor.
- ♦ Alegem din două rele mereu pe amândouă.
- ♦ Butucii se sparg ca și alianțele.
- ♦ Nu te duce la bradul lăudat că l-au tăiat.
- ♦ Nu fura lemne din pădure, cumpără-le pe cele de furat.
- ♦ Gura sobei nu mai înghite lemne, ci gaze.
- ♦ O săniuță de gaze = o căruță de bani.
- ♦ Mă ustură la buzunar.
- ♦ Mă frige ultima factură.
- ♦ A luat foc chibritul de la o pădure.
- ♦ Frigul e un lux și căldura o economie.
- ♦ Porcii nu se taie, guiță între ei.
- ♦ O porție de cartofi la restaurant costă cât un sac de cartofi.
- ♦ D'ale carnavalului electoral: ieri Pampon, azi Dodon.
- ♦ Mai bine afurisisme decât seisme!
- ♦ La mulți bani!

CANDID STOICA

Actorul-drama... turist

TRAVEL:

PE UNDE MAI HOINĂRESC ACTORII (2)

COPENHAGA, AUGUST 2016

Era ora 15.00 (ora locală) tocmai când ne pregăteam să ieșim din casă, la o mică plimbare, pentru a putea vedea ceva din frumusețile marelui și ciudatului oraș așezat pe câteva insulițe și străbătut de numeroase canale – o adevărată Veneție a nordului, cum aveam să descopăr. Deși, doar cu câteva minute înainte, timpul era frumos, deodată, nori negri s-au strâns pe cer și au apărut primele picături de ploaie, făcându-mă să mă întreb dacă e bine sau nu să ne aventurăm într-o asemenea escapadă. „— Nu te speria, așa e aici. Sigur, peste câteva

minute, va apărea iar soarele.”, m-a încurajat interlocutorul meu, amicul *Lucian Giurchescu*, pe care, asemenea prietenilor lui, am să-l numesc Bebe, și am pornit la drum înarmați totuși pentru orice eventualitate cu două modeste umbrele. Într-adevăr, după ce am parcurs nici o sută de metri, picăturile de ploaie s-au oprit și un vânticel cald a început să adie. Am străbătut câteva străzi, curate ca-n palmă, pe care nu se găsea nici măcar o hârtie, dorite din tot

sufletul și-n România, până am ajuns la elegantul metrou. Am coborât destul de adânc cu un solid elevator și am trecut cartelele-abonament prin fața unor aparate automate de control. După doar câteva minute de așteptare în fața unor înalte panouri de sticlă, ce închid ermetic accesul la liniile metroului (special pentru a împiedica multiplele încercări de sinucidere), am pătruns în vagonul silențiosului tren subteran (care funcționează fără conductor), unde, imediat, câțiva tineri s-au grăbit să ne ofere locurile ocupate de ei pe elegantele scaune ale vagonului. În final, după doar două stații, am ieșit din vagon și, urcând iar la suprafață tot cu un elevator, am descoperit impozanta clădire a Teatrului Național, flancată pe una dintre laturi de masiva statuie a lui Ludvig Holberg (considerat de critici „părintele teatrului danez”), clădire care însă nu mai e

folosită. Mai departe, traversând imensa piață aflată în reconstrucție, am ajuns la un chei pe care se legănu vaze, din vremuri trecute, iar pe maluri erau instalate zeci de mese ale unor mici restaurante, berării, puburi pentru miile de turiști care vizitează orașul în mai toate anotimpurile și care, mi se șoptește, au prețuri exorbitante. Am parcurs per pedes lungul chei, ajungând la o elegantă piațetă de unde am putut admira o minunată

privești, o frumoasă panoramă a clădirii noului *Teatru Regal și a Operei* (numai sticlă și beton, tapetate cu reclame mari care anunțau spectacolele viitoarei stagiuni), așezate chiar pe malul mării. Credeam că de aici se auzeau acordurile dramatice ale unei opere verdiene, dar impresia era falsă. Sunetele muzicii veneau de la o mare scenă improvizată, instalată în apropiere, unde, într-adevăr, se desfășura pentru melomanii înrăiți un festival de operă. Am mers mai departe și, în apropiere, doar la câțiva zeci de metri, am pătruns într-o minunată grădină cu tot felul de arbuști tăiați în cele mai ciudate forme, la capătul căreia am putut admira în razele strălucitoare ale apusului de soare maiestuoasa catedrală din apropiere, cu o cupolă amintind de cea a Bazilicii Sfântul Petru din Roma... La numai doi pași se află Palatul Amalienborg, unde regina Danemarcei își primește oaspeții renumiți, iar Gărzile Regale Daneze patrulează prin perimetrul complexului de palate în fiecare zi. Aflu că mășăluiesc pe străzile din Copenhaga, plecând la ora 11.30 de la Castelul Rosenborg, și execută schimbarea gărzii în fața Palatului Amalienborg la o anumită oră, la care am asistat și noi. Atunci când Regina se află la reședința sa

din Copenhaga, gărzile sunt acompaniate și de Fanfara Gărzilor Regale; a lipsit când am fost noi. Spectacolul *schimbării gărzii de la Palatul Amalienborg* este urmărit de sute de turiști din toate colțurile lumii, printre care

ne aflăm și noi, și reprezintă una dintre atracțiile orașului Copenhaga. La Palatul Regal, Regina primește de obicei oaspeții străini. Pe noi nu ne-a primit pentru simplul motiv că nu fusesem programați, vizita noastră (bineînțeles particulară și incognito) nefiind anunțată anterior.

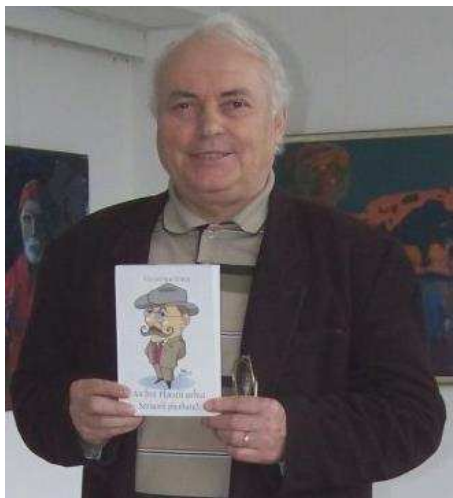
La întoarcere, am parcurs același drum, dar în sens invers. De data aceasta, la ieșirea din metrou, am găsit pe jos mai multe hârtii și multe, multe mucuri de țigări, dovedind că ne aflăm totuși, câteodată, pe aceeași lungime de undă...

Seara am petrecut-o cu o sticlă de vin în față și cu discuții animate și controversate despre teatru și iar teatru. În special despre modul cum Lucian Giurchescu și-a realizat spectacolele sale, despre actorii cu care a lucrat (Mihăilescu-Brăila, Sanda Toma, Cornel Vulpe, Șeptilici, Beligan), despre directorii pe care i-a avut de-a lungul timpului (Elena Deleanu, Beligan, Mihăiță, Săraru, Lovinescu), despre colaboratorii apropiați (Dan Nemțeanu, Ion Popescu-Udriște), despre secretarii de partid (Amza Pellea, Dumitru Chesa), despre atmosfera sufocantă a obsedantului deceniu, implementată cu demagogi autentici și ariviști politici teribili (Stegăroiu, Săraru), despre celebrele vizionări de altădată care, într-un fel, i-au amărât viața și l-au silit să se exileze, despre autorii dramatici români pe care i-a sprijinit, înscriindu-le piesele în repertoriul Teatrului de Comedie (Dinu Grigorescu cu savuroasa comedie *Ciripit de păsărele*, Ion Băieșu cu *Preșu*, I.D. Sârbu cu *Arca lui Noe*, Dumitru Solomon cu acida piesă *Fata Morgana*), despre șicanele ce i s-au pus când a fost director a doua oară, precum și despre succesele naționale și internaționale ale spectacolelor sale (*Rinocerii*, *Disparația lui Galy Gay*, *O noapte furtunoasă* etc.)...

Fiind un povestitor cu har, amintirile sale (deocamdată verbale) despre toate celebrele vizionări de la propriile spectacole sunt absolut halucinante și pot fi socotite antologice, alcătuind un capitol special în istoria cenzurii în teatru din România Comunistă.

OCTAVIAN ONEA

**Om de cultură prahovean,
autorul volumului *Au fost Ploestii urbea
„Scrișorii pierdute”?* (Ed. Premier, 2008)**

ZEII LITERATURII ROMÂNE

Piesă istorică în două tablouri

de **Octavian ONEA**

– *fragment* –

Este aproape o jumătate de secol de când, la Centenarul nașterii Iuliei Hasdeu, am simțit nevoia să scriu o piesă de teatru despre îndrăgita Poetă. Cuvintele ce se rânduiau pe hârtie – și pe care le știam pe dinafară, căci le rostisem de sute de ori în ghidajele pe care le făceam la Muzeul Hasdeu din Câmpina – erau însă ale Iuliei și ale lui B.P. Hasdeu.

Am tot sperat să mă eliberez de ele. Zadarnic.

De-atunci, piesa mi s-a rotit în minte în fel și fel de variante. Aici e ultima.

Cuvintele protagoniștilor, însă, tot nu m-au părăsit.

Până la urmă, recunoscându-mă învins, a trebuit să admit că, în fond, mai bine-i să-i las să vorbească așa cum au gândit și s-au rostit înșiși.

Am renunțat la ghilimele – acele Doctorii în drept pentru cuvinte de unică folosință – spre a nu provoca textului răni artificiale.

Caracterizarea pe care o face Brătianu lui Hasdeu este a lui Mircea Eliade. Sonetul lui Alexandru Petriceicu Hasdeu, în traducerea lui Nicolae Dabija, și versurile Iuliei, în aceea a lui George Buznea, sunt reproduse din revista *Verva*, anul I, nr. 3, îngrijită de mine la Câmpina, la începutul anului 1990. Iar cuvintele slave, opuse lui Hasdeu – dintr-o carte despre Raporturile ruso-române, apărută imediat după Război la Editura Eminescu din București. Autorul ei, care se statornicise mulți ani în România – a fost și membru al PCR în ilegalitate – și înainte de nume își trecuse gradul de Maior (al URSS), după ce s-a întors în țara lui, a devenit, între altele, și editor al operei lui B.P. Hasdeu.

Spionii Ruși care-l agasau pe Hasdeu nu și-au găsit încă locul în literatura istorică. Doar asupra celor care s-au bucurat de ospitalitatea lui Nicolae Iorga, și anume Eufrosina Dvoicenko-Markova și Demetrius Dvoicenko-Markova, mamă și fiu, devoalați de John Earl Haynes și Harvey Klehr, în cartea *Venona – Decoding Soviet Espionage in America*, Yale University Press, 1999, s-a aplecat domnul Vasile Malanețchi, Directorul Muzeului Literaturii Române din Chișinău, într-o comunicare făcută la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” de acolo, la Simpozionul din februarie 2016 dedicat lui Hasdeu, la care am fost de față. Spicuiesc câteva date. Eufrosina, fiica lui Mihail Markova, născută la 13 martie 1901 la Oceretino, Donețc, și căsătorită cu Vladimir Dvoicenko, s-a apropiat de Nicolae Iorga în perioada studenției (Facultatea de Litere și

Filosofie, Universitatea București, 1927-1930), debutând în *Revista Istorică* a acestuia, în 1929. Membră a Școlii Române de la Fontenay-aux-Roses, de lângă Paris (al căreia director era Nicolae Iorga), în anii 1932-1935, a rămas în preajma savantului până la uciderea acestuia. În 1942, când Siguranța Statului a dat semne vizibile că o bănuiește, și-a luat băiatul, pe Demetrius (n. la 10 iulie 1921 la Salonic, în Grecia, bacalaureat la Liceul Evanghelic German din București, 1941), stabilindu-se în SUA. A avut numele de cod „Mașa” (iar Demetrius – „Hook”). S-a repatriat în URSS în 1957, la Moscova, unde a decedat la 7 octombrie 1980. Rămâne un nume în Hasdeologie.

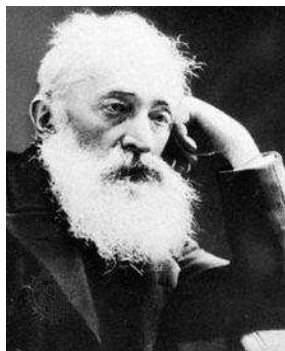
Cronologia – aleatorie. Ortografia timpului.

11 august 2012-31 august 2016, Ploiești

N.B.: Fragmente din varianta *Biuroul Directorului* au apărut în *Dacia literară*, 1-2, ianuarie-februarie 2013, și în *Revista Nouă*, 1 (74), 2013.

PERSOANELE

În ordinea intrării în scenă

B.P. Hasdeu – profesor universitar, Directorul Arhivelor Statului, 48 ani [I; II, 1-2, 5-10, 12-15]

Iulia Hasdeu – fiica sa, studentă în Filosofie la Sorbona, 16 ani [I, 1-4, 9-10, 13-19; II, 1-5, 7-10]

D-na Iulia Hasdeu – soția, 46 ani [I, 2; II, 7-8, 14-15]

C.D. Mumuianu – Subdirectorul Arhivelor Statului, Șeful Secțiunii Bunurilor Publice [I, 4-5, 7, 10-11, 16-20]

Ioan Bianu – licențiat în Litere [I, 6-8]

Lazăr Șăineanu – licențiat în Litere [I, 6-8]

Ioan Bogdan – licențiat în Litere [I, 6-8]

Nicolae Iorga – licențiat în Litere [I, 6-8]

Ilie Bărbulescu – licențiat în Litere [I, 6-8]

Un Tipograf [I, 6-8]

Un Fecior [I, 6-8, 13, 15-19; II, 2-4, 8, 10-14]

Take Pandrav – Directorul Administrațiunii Domeniilor Statului [I, 7]

Take Ionescu – avocat, Deputat în Cameră [I, 10-13]

Auguste Clavel – publicist [I, 15]

Dimitrie Onciul – profesor universitar, Subdirectorul Arhivelor Statului, Șeful Secțiunii Istorice și de Stat [I, 16-20]

Zamfir C. Arbore – Inspectorul Arhivei Sucursalei din Iași, translator de paleo-slavă [I, 16-20]

Nicolae Cosăcescu – caligraf [I, 16-20; II, 15]

Iuliu Tuducescu – copist [I, 16-20; II, 15]; toți la Arhivele Statului

Dimitrie A. Sturdza – Ministrul Instrucțiunii Publice și Cultelor [I, 17]

Titu Maiorescu – profesor universitar, membru în Consiliul Permanent al Ministerului Instrucțiunii Publice și Cultelor [I, 17-18]

Un Soldat [II, 3, 13-14]

I.C. Brătianu – Președintele Consiliului de Miniștri [II, 3-8]

Un Gardian public [II, 10-14]

TABLOUL I

O cameră mare, cu două uși: una în stânga (1; se subînțelege și când nu este numerotată) și alta în peretele din spate (ușa 2), din apartamentul Directorului General al Arhivelor Statului de la Mănăstirea Mihai Vodă din București.

Dulapuri cu rafturi de cărți, două fotolii, o masă lungă, masivă, înconjurată de scaune. Pe masă sunt cărți și trei testele cu hârtie de scris, trei călimări, tocuri cu penițe, o foarfecă, un ghem de sfoară și un clopoțel. Pe peretele din spate, *Mihai Viteazul* – gravura lui Saedeler, mare, *Diploma Leopoldină a lui Constantin Brâncoveanu*, ambele înrămate, și o pendulă de perete, ce merge ceas.

Acțiunea se petrece în anul 1886.

Persoanele sunt îmbrăcate ca atunci. Frumos.

SCENA 1

B.P. HASDEU și IULIA HASDEU

HASDEU (*se vede că s-a întrerupt din scris*): Important este ca tu, Lilicuțo dragă, să sporesci faima numelui nostru și să nu uiți niciodată să cinstesci numele țării, numele poporului român și numele familiei: trinitate la fel de sacră ca și Sfânta Treime.

IULIA: Scii că asta fac și o voi face și de-aci 'nainte, tată dragă.

HASDEU: Acum să ne întoarcem la lucru.

IULIA: Asta musik țe plăte la mine!, vorba Regelui nostru drag. Allons, enfants! (*Lucrează amândoi mai departe.*)

HASDEU (*în timp ce pendula bate de 5 ori*): S-au făcut orele 5 de dimineață. Mamița aduce cafeaua.

SCENA 2

ACEIAȘI și D-NA HASDEU

D-NA HASDEU (*intrând pe ușa 2, cu o tavă cu două cești de cafea*): Ora-a cincina a sosit, Servitoarea s-a ivit.

IULIA: Sărut mâna, Mamiță.

HASDEU: Dragă Iuliă, nu putem trezi servitoarea pentru o simplă ceașcă de cafea.

D-NA HASDEU: Da-aa?! Atunci pentru ce-o plătim? Numai ca să se-mbuibă și să se umfle de somn?

HASDEU: Las' că-n timpul zilei ai tu grijă să nu stea o clipă pe scaun. Dar nu putem trezi toată țara, numai pentru că Hasdeu și fiia lui beau cafeaua la 5 ore de dimineață.

IULIA: Și și lucrează.

D-NA HASDEU: Da, Domnul Hasdeu și Domnișoara Iulia lucrează, iar Servitoarea dormitează. Și când se scoală, le face cafeauă de smoală.

HASDEU: Iuliă dragă, fac eu cafeaua. Te asigur că n-o să fie mai proastă. Dar scrii tu în locul meu?

D-NA HASDEU: Da' ce, eu n-am fost poetă?

HASDEU: Ba da, dar tu ai ales să te sacrifici. Anticii încă au constatat că nu există faptă măreață, căria să nu-i sacrifici o jertfă pe măsură. Și la noi, Legenda Mănăstirii Argeșului consemnează că Meșterul Manole a sacrificat-o pe soția sa, Ana. Tu ești jertfa familiei noastre.

D-NA HASDEU: Da, eu sunt proasta familiei noastre, vrei să zici, D-le Hasdeu.
(*Iese pe ușa 2.*)

Familia Hasdeu

SCENA 3

ACEIAȘI, fără D-NA HASDEU

IULIA: S-a sculat cu fața la saltea, Mamița.

HASDEU: Nu știu ce frustrări are, că de la o vreme nu-i intră nimeni în voce.

IULIA: Nici vechile prietene nu le vizitează.

HASDEU: Acuma s-a făcut Parisiancă, de! Dar să lucrăm mai departe, că numa-numa ne vom trezi cu D-l Mumuiianu la ușă.

IULIA: Bine, tată dragă. (*Scriu amândoi.*)

SCENA 18
B.P. HASDEU, IULIA HASDEU, TITU MAIORESCU,
IULIU TUDUCESCU, DIMITRIE ONCIUL

HASDEU: Fii bine venit, D-le Maiorescu! (*Îi întinde mâna.*)

MAIORESCU (*Îi strânge mâna.*): Bine v-am găsit.

HASDEU: Cam ciufut, Conu' Mitiță. Ca orologiul căruia-i sare cucu'!

MAIORESCU: Logic.

TUDUCESCU: D-le Maiorescu, noi sărbătorim intrarea Domnișoarei Iulia în literatură.

MAIORESCU: Am auzit ceva pe stradă, de dimineață. (*Își scoate tabacherea și o pune pe masă.*) O felicit mai întâi pe Domnișoara Hasdeu pentru admiterea la Filosofie. (*Către Iulia*) Bine ați venit în literatura română, Domnișoară! Și, de ce nu?, la *Convorbiri literare*. Adică la cea mai bună revistă literară din România.

HASDEU (*ca pentru sine*): Deci, asta era...

IULIA: Mulțumesc, D-le Maiorescu.

MAIORESCU: Și ca să nu mor de curiozitate până ajung acasă să citesc ziarul, nu vreți să ne recitați una din poesii?

IULIA: Oo!, n-am mai recitat de mult în biuroul lui tata. Am să recit câte o strofă, în traducere, din alte poesii: *România și Patria*.

Dac-o să vezi, tu, Muză, pe-acest Pământ o apă,
Un rege fluviu care din lut și-azur s-adapă,
Un lanț de munți cu codri misterioși, câmpii
Cu turme lungi și albe, cu lanuri aurii,
Cu pajiști dulci ce-mbracă și muntele și plaiul
Și dacă toate-acestea, văzându-le: „E Raiul!”
Striga-vei, „E pământul lui Dumnezeu, vecia”,
Nu vei greși, tu, Muză, – e Raiul: ROMÂNIA!

Iată de ce, când dușmani veni-vor să ne sfarme,
Însângerați, dar mândri, ne-om repezi la arme,
O, Patrie! tezaur unic, lăcaș de genii,
Te-am apărat prin seculi, te vom păzi-n milenii,
Și sub senine ceruri și-n aprige furtuni,
Spre a ne face vrednici de anticii străbuni,
De trunchiul Romei, care și sânge ni-i și soarte
Și care vii ne face de-a pururi, chiar prin moarte!...

MAIORESCU: Poesii frumoase. Idei manifestate în formă sensibilă. Nu uitați că noua direcție așteaptă.

HASDEU: Domnule Maiorescu, ce-or să creadă Domnii aceștia când vorbesci de o nouă Direcție la Archive? Mai ales după ieșirea intempestivă a D-lui Ministru.

MAIORESCU: Ceea ce trebuie, căci sunt bărbați deștepți. Nu'i lauzi Dumneata toată ziua și vorbesci de corpul științific al arhiviștilor, zicând că-și îndeplinesc îndatoririle cu inteligență, exactitate și onestitate ?

HASDEU: Da, dar remunerația?

MAIORESCU: Remunerația după buget. Ați primit răspunsul Ministerului. Dar intrăm într-o discuție interminabilă. Mai înțelept să mă retrag. Dumneavoastră sunteți toți, iar eu singur.

HASDEU: Fii fără grijă, D-le Maiorescu. Aici o pate doar cine vine cu gânduri necurate.

ONCIUL: Ministerul este totdeauna mai tare.

MAIORESCU: Am plecat, căci mă așteaptă Regina. Am să-i presint un băețel de 5 ani care va uimi lumea: George Enescu. Cântă la vioară îngeresce. (*Se îndreaptă spre ușă.*)

HASDEU: Ne spui și nouă despre Domnișoarele de onoare ale Reginei?

MAIORESCU: Avea dreptate Excelența sa adineaori. (*Dă să iasă.*)

HASDEU: Titule, tinicheaua!

MAIORESCU: Tot nu te potolesci, D-le Hasdeu?

HASDEU: Da de unde... Ți-ai uitat tinicheaua cu tabac pe masă. (*Maiorescu se întoarce și-și ia tabacherea.*) Cum ai uitat și vestea cea bună pentru care ați venit la noi.

MAIORESCU: D-le Hasdeu, D-ta reușesci mereu să mă indispui. Poftim papirul, scrie aici. (*Scoate din servietă un tub și îl lasă pe masă. Se îndreaptă spre ușă.*) Am plecat. Petrecere bună! (*Iese. Ceilalți rămân consternați.*)

ELIZA ROHA

Un fenomen literar

ARTA CUVÂNTULUI

În răgazul dintre două piese, am făcut un popas și am citit cea mai recentă carte a romancierei prolifică de rang *Alfa*, Eliza Roha, sugestiv intitulată *Răgazul dintre romane* (Ed. Betta, 2015). Te întrebi pe bună dreptate când apare acest răgaz de răgazuri când ea scrie continuu, romanele curg unul după altul, fluviu. E o descărcare enormă de energie scriitoricească determinată, firește, de abundența trăirilor, experiențelor și acumulărilor de viață care văd lumina tiparului, țâșnind pur și simplu de sub stratul argilei timpului ca să iasă, șuvoi, la suprafața literaturii.

Există în acest moment un veritabil fenomen literar: Eliza Roha, un fenomen care vine din succesivitatea mișcării românești feministe de la noi, marcată de creațiile admirabile ale unor doamne de la A la V... și nu le menționez decât pe strălucitele Gabriela Adameșteanu și Ileana Vulpescu. Artă cuvântului e pe cele mai bune calculatoare în continuare.

Răgazul e un moment de respiro; îți tragi sufletul după un mare efort înainte de a trece la altul. Răgazul permite scriitorului distanțarea, reflexia, bilanțul. Și autoevaluarea. Comparativă.

Proza doamnei Roha este citadină, dinamică, realistă, polițistă, civică și ludică. E harnică albină; citim povești trăite, decent și adiacent, în recent, dar și în trecut. Este o proză psihologică și poetică, axată pe portret, o proză primită tot mai favorabil de aspra critică literară și de cititori. Ce nu poate reuși încă romanciera – notorietatea la scară largă – ține și de blestemata lipsă de publicitate a valorilor scrisului românesc. Acea publicitate aflată sub control mediativ și care se oferă numai unora cu larghețe, altora cu parcimonie în librărie. Celebritatea o fixează în conștiința publicului, în primul rând, publicitatea. Citindu-l și pe Modiano – *Călătorie de nuntă* (Ed. Polirom, 2014) – cu extaz, am realizat eu, dramaturgul dependent mereu de alții (teatre), ce bine e totuși să fii romancier... Ce frumos curg poveștile când stilul autorului e croit elegant, emoțional, axat pe o poveste, vine definitor, exprimă fapte, idei relevante, cu precizie de martor ocular și farmec literar... Eliza Roha are limpiditate, forță, convinge, are cititori, editură elegantă, decență și mai ales mult talent. *Răgazul dintre romane* conține, fără baraj, o coagulare de episoade, articole, opinii despre una și despre alta, conține epic și estetic.

D.G.

UTAN, PRINȚUL ZĂPEZII

— fragment —

Autocarul înainta prudent pe luciul zăpezii, purtându-și cu grijă călătorii către orașelul din apropierea aeroportului. Bianca știa sigur că-și aruncase ochelarii de soare în geanta încăpătoare cât un rucsac – un gest absolut logic, ținând seama că țința călătoriei era Vancouverul în sezon estival – însă acum nu-i dibuia și pace. Încercă să admire splendoarea parcă nepământească a peisajului, dar strălucirea muntelui de zăpadă ce trona în fundal îi străpungea dureros ochii. Își masă delicat pleoapele, apoi aruncă, pe furiș, priviri amânate. Încetul cu încetul, se obișnuie.

— Ehe, aveți mare noroc că s-a oprit viscolul, altfel înnoptați în aeroport, o asigură șoferul într-o franceză mai mult ghicită decât înțeleasă.

Într-un fel avea dreptate. Încurcătura se produsese, nu se știe din vina cui, iar compania îi asigura gratuit masa și cazarea până a doua zi, când avea să decoleze avionul. Pur și simplu ca să se afle în treabă, ciripi într-o franceză ușor peltică „Merci beaucoup”, apoi închise ochii prefăcându-se obosită și fără chef de conversație. De fapt, în mintea ei era o învălmășeală de gânduri, regrete și reproșuri. N-ar fi bănuie, de pildă acum nu mai mult de o lună, că va avea parte de asemenea aventură. Să ajungă în Alaska! Totul se produsese rapid, într-o succesiune de întâmplări favorabile, parcă intenționat așezate în drumul ei. Răspunsese afirmativ la invitația prietenei din Vancouver în joacă, convinsă fiind că niciodată nu va primi viză. Singură, necăsătorită, cu un venit prăpădit de cercetător științific la un institut falit, în curs de desființare, erau argumente solide pentru orice ambasadă occidentală să nu-i acorde viza de intrare. Dar, surprinzător, totul a mers șnur, în fiecare zi se întâmpla ceva benefic. A primit pașaportul incredibil de repede, la ambasadă i s-a rezolvat favorabil problema vizei chiar în ziua prezentării, de necrezut!, apoi primul telefon dat unei rude i-a adus banii, un împrumut serios în valută, rambursabil Dumnezeu știe când! „Mi-i dai tu, nu asta-i grija mea. Bine că am avut de unde!” A obținut fără probleme concediu fără plată, deși erau în perioada concediilor de odihnă etc. etc. Și la capătul acestui șir de împrejurări faste, când visa cu ochii deschiși la splendoarea albastrului de Pacific, la vegetația exotică a Vancouverului, s-a trezit dârdâind de frig deasupra Alaskăi.

— Ehe, devușca, ce căutați voi în țara frigului? N-aveți atâta pământ să vă distrați, mai bombăni șoferul ca pentru sine într-o slavă veche, aruncându-i o pătură peste picioare.

În clipa aceea ridică din nou privirile și rămase neclintită, ca vrăjită de frumusețea de neînchipuit ce se desfășura oriunde s-ar fi uitat. Cerul, străluminat de albul munților acoperiți de zăpadă, dă în violaceu răvășit de tonuri albastrii și roșiatice, în nuanțe pe cât de diferite pe atât de surprinzătoare. Jocurile de lumini colorate ale cerului se amestecau cu imaculatul alb într-o îmbrățișare a iubirii. Totul era atât de diferit, dar parcă familiar, liniștitor. Inspiră de câteva ori aerul tare, curat, ce pătrunse în autocar, în ciuda circuitului de curent cald ce-i proteja pe nou-veniții de năvala frigului. Uită complet de panica resimțită la început și o stare de bine îi alină întreaga făptură. Îi dispăruse teama de necunoscut, pluteau în aer efluvii binevoitoare, prietenoase, springare. De unde cunoștea aceste locuri? Poate din visele copilăriei cu palate și zâne ale ghețurilor, poate anumite cadre panoramice vizionate la televizor i-au rămas adânc impregnate în memorie, ca și când ar fi trăit acolo. Oboseala drumului lung și stresant, a emoțiilor prin care trecuse, îi picura plumb peste ploape, dar frumusețea răpitoare a peisajului o ținea trează ca o chemare mistică, ademenitoare. Nu se mai sătura privind. O senzație ciudată, parcă din altă lume, o încerca neconținut. În timp ce se apropiau de un orașel, avea impresia că acesta alunecă spre ea, cu brațe albe de zăpadă, întâmpinând-o feeric.

Au ajuns la hotelul cochet, îmbrăcat în bârne de culoare închisă și dichisit cu lumini multicolore. Înăuntru cald, plăcut, oameni zâmbitori, primitori. Sejurul de o zi, oferit de companie, trecu precum o clipă de reverie. A coborât la masă, a vizionat un film și apoi s-a întors în cameră. Ore întregi a privit prin ochiul dezghețat al ferestrei albul ireal al întinderii de parcă ar fi regăsit locuri dragi. O stare de bine îi inundă sufletul. A doua zi, același autocar făcu drumul înapoi spre aeroport purtându-și cu smerenie călătorii. Bianca adormi de cum se așeză pe scaunul din față, din primul rând.

— Larisa, Larisa, trezește-te, hai, Larisa!

Glasul imperativ al surorii mai mici o soma să părăsească lumea dulce a somnului adolescentin și să intre în cea a realității panicate.

— Devușca, trezește-te! mai auzi glasul dogit, bătrânesc, al doicii. Adă-mi lucrurile, Anucika, s-o îmbrac. Grăbește-te!

În cele din urmă reuși să îngaiame câteva cuvinte:

— Ce s-a întâmplat?

— Plecăm. Plecăm acasă, o informă precipitat Anucika.

Se ridică din pat și privi pe fereastră. Desluși o mulțime agitată de oameni ce forfoteau în clarul nopții albicioase. Nu-i venea să-și creadă ochilor. În săniile

largo se încărcau mobile, cufere, sub comenzile scurte ale secretarului tatei. „Și Utan?” Își lipi fruntea de geamul rece, suflă de câteva ori să șteargă pojghița subțire de gheață și scotoci cu privirile peste tot arealul curții. Îl reperă cu ușurință. Ducea pe umăr un cufăr de parcă ar fi cărat un coș cu rufe. Niciun tânăr nu avea ținuta lui dreaptă, semeată și nici coama deasă a părului negru, lucios, lăsat pe umerii puternici. Cu grația forței tinerești așeză cufărul pe sanie, apoi, ca și cum ar fi ridicat niște surcele, stivui celelalte lăzi lăsate la întâmplare în jurul săniilor de oameni grăbiți de poruncile stăpânilor. „Niciodată n-or să învețe mușciturile ăștia nordici ce-i aia disciplină ori lucru făcut până la capăt!” îi comentă în gând cu ciudă.

Valul de frig ce intra pe ușile larg deschise, țipetele guturale ale angajaților de moment, învâlmășeala unui du-te vino continuu o treziră de-a binelea pe Larisa. Dar gândurile ei nu se amestecau cu ale celorlalți, n-avea grija lucrurilor de împachetat, să nu se uite, să nu se piardă ceva, ci gândul îi alerga speriat, disperat, la Utan, iubitul secret, un falnic metis făcut în urmă cu mai bine de douăzeci de ani de un viking amestecat de băutură cu o localnică. Prin bunăvoința unei angajate, supusă a Imperiului Britanic, copilul crescuse pe lângă consulat, „înfiat” de autoritățile ce se perindau și tratat ca atare. Astfel reușise să învețe nu numai graiurile străinilor, dar și obiceiurile, manierele și, mai presus de orice, scrierea și cititul, devenind un om de bază al consulatului, indispensabil în medierea relațiilor dintre diplomații străini și localnici. Moștenise din partea tatălui agerimea minții și ținuta impunătoare, iar din partea mamei gentilețea caracterului, așa încât se făcea imediat remarcat și simpatizat. Oare numai atât? Fiica cea mare a consulului rus se îndrăgostise de cum îl văzuse. *Coup de foudre*, cum se zice.

Larisa își puse cușma pe cap, se înfășură în blana de samur și ieși în balamucul nopții. Cine să aibă treabă cu ea? Se prelinse ca o pisică imensă, blondă, frumoasă, pe lângă peretele întunecat al clădirii până ajunse în dreptul lui Utan. Cu priviri de vultur, iubitul o recunoscuse până să-l strige și-i făcu semne discrete să-l urmeze. Ocoliră cu grijă brambureala de oameni, animale, geamantane, cufere și lăzi și se îndepărtară de ultimele umbre ale clădirilor, Utan o prinse de mijloc și o aruncă pe sania mică, ușoară, gata să zboare în deșertul alb și înghețat. O sărută sălbatic pe gură, pe frunte, pe obraji, îi cuprinse trupul necopt în brațele vânjoase, mai s-o frângă, apoi îi șopti:

— Te iubesc. Fugim la neamuri, la igluuri.

Hotărârea o luase rapid, chiar în acel moment. Iubirea fără șanse dintre copilul de suflet al consulatului, acceptat ca un fel de slugă stilată de personalul diplomatic, și fiica consulului rus nu putea înduioșa inima niciunui străin. Atâta

lucru era de înțeles. Și nici nu exista vreo șansă pentru el de a pleca împreună cu ei. Smuci rapid hăturile și renii porniră într-o goană nebună către cătunul de igluuri albe din depărtările fetei morgane nordice, abia atingând alunecușul înghețat al zăpezilor. Agățată de gâtul iubitului, nebună de fericire, de spaimă și uimire, Larisa plângea cu lacrimi fierbinți, sărutându-l nebunește. Îi era imposibil să se desprindă. Nu mai putea gândi, refuza realitatea, doar tremura lipită de trupul arcuit deasupra ploii de gheață stârnită de copitele renilor.

Nu realiză când ajunseră în băătura satului. Parcă trecuse o clipă, o clipă unică, a iubirii. Lătratul nervos al câinilor sparse liniștea de cristal a așezării. Simți forfotă dincolo de blănurile groase ce atârnav drept ușa la intrare. Utan o luă în brațe și intră cu ea în coliba de gheață. O puse ca pe un trofeu de preț în culcușul de blănuri al copiilor, apoi se retrase în spatele cortinei din piei. Un foc abia simțit arunca umbre colorate și jucăușe pe albul scobit al tavanului. Copiii dormeau ca ruși de oboseală, doar adulții familiei se treziseră. O discuție aprinsă, purtată în șoapte guturale, îi ajungea la urechi în frânturi de fraze. Nu observă umbra zglobie ce se strecură prin spatele ei. Din tonul glasurilor amestecate înțelese că nu erau primiți. Într-adevăr, Utan se repezi nervos, o luă pe brațe și ieși din iglu. Vru să încerce la altă ușă, dar bătrâna familiei îl întâmpină în prag cu același refuz. Semnalul neacceptării lor de către comunitate fusese dat. Încercările disperate ale iubitului de a fi primiți fură zadarnice. Nimeni nu risca pacea tribului pentru nebunia unor adolescenți. Îndrăgostiților le rămânea pustietatea ghețurilor, coșmarul necunoscutului alb ori întoarcerea. Plânseseră îmbrățișați, cu trupurile incandescente parcă topite în focul sacru al iubirii, apoi Utan hotărî. Întoarse atelajul și luă drumul înapoi.

Se despărțiră în grabă. Îngenunchiat, Utan îi sărută picioarele, ochii și gura, apoi fără să scoată un cuvânt își luă colanul cu talismanul norocului de pe grumaz și i-l atâră pe sub veșminte, de gâtul delicat. Însemna legământul pentru veșnicie.

Coloana de sănii era gata, tocmai se făceau ultimele pregătiri. Anucika și doica o strigau disperate, căutând-o peste tot. Larisa se urcă în fugă în spatele ultimei troici și-și agită mâinile deasupra capului.

— Aici sunt, aici sunt!

Peste o jumătate de oră, atelajele erau puse în mișcare. Emoțiile călătoriei înstăpâniră întregul cortegiu de oameni și animale. Doar Larisa privea disperată, cu ochii măriți de lacrimi înghețate, silueta dreaptă, semeață de pe sania ce se pierdea în imensitatea albului zăpezilor.

Șoferul o cuprinse ușurel de umeri, șoptindu-i în slava veche:

— Hei, devușca, trezește-te, am ajuns! apoi continuă în franceză: Ai avut un coșmar, domnișoară. Scânceai în somn. Am ajuns la aeroport.

Bianca se dezmetici cu greu. Visase, visase ceva ciudat, parcă trăise aieva un basm din vremuri trecute. Probabil unde lenevise toată ziua privind întinderea nesfârșită a zăpezilor. Oricum, fusese o experiență de neuitat, aerul tare și curat al ținuturilor Alaskăi o remontă, îi întări nervii greu încercați în ultima vreme. Își trecu geanta de după gât și coborî ultima, mai mult împleticindu-se. Șoferul o urmă și-i spuse în franceză:

— Mergeți după grupul acela. Ați avut un coșmar, poate ar fi bine să beți o cafea.

Apucă mânerul geamantanului ce o aștepta lângă burta vehiculului și traversă.

Rămasese ca suspendată între lumi paralele, pe șoseaua ce șerpuia către aeroport. Încă nu se trezise cu adevărat. Totul i se părea ireal și mintea ei avea tendința de a se întoarce în visul ce se retrăgea în abisurile subconștientului. Claxonul grav al unui autocar o aduse cu picioarele pe pământ. Atunci îi întâlni privirile lucifere, profunde, întunecate ca apele adâncurilor. Îi surprinse un licăr de tresărire. Atât. Autocarul porni în viteză lăsând-o pironită locului. Abia avu timp să-i vadă chipul, să-i deslușească trăsături parcă de mult cunoscute. Tânărul metis, proptit de geam, drept, în picioare, cu coama părului negru lucind în lumina scânteietoare a zilei, o privea pierdut, îndepărtându-se odată cu autocarul ce ducea călătorii spre pustietatea Alaskăi. Avu impresia că întinsese o mână înspre ea. „Doamne, numai ciudățeni în voiajul ăsta! În loc să ajung în Vancouver, am ajuns în Alaska, bărbații îmi fac semne disperate!” își spuse, îndreptându-se cu pas hotărât spre intrarea în aeroport.

Grupul indicat de șofer se postase organizat, în șir indian, la ghișeul vămii. Inspiră puternic aerul, se așeză la rând și încercă să se relaxeze privind în jur. Lume de toate felurile, mai mult metiși. După felul în care erau îmbrăcați, păreau a fi oameni practici, fără fasoane ori prejudecăți gratuite. Dar, deși blazonul etichetei fusese demult abolit, era evident respectul pentru lege și aproapele său, tradiție pur europeană. Nu simțea teamă ori vreun alt fel de disconfort. Parcă plutea. Se familiarizase deja cu ambianța, avea senzația că mai trecuse pe acolo ori că se afla de când lumea printre ei. Probabil că nu se dezmeticise din somnul acela ciudat. La un moment dat, avu impresia că peste

imaginile reale se suprapun altele, pentru o fracțiune de secundă oamenii îi apărură îmbrăcați în costume de epocă, figurile erau mai colțuroase, sala înaltă i se păru un adăpost acoperit cu foaie de cort, atmosfera era încheșată de fumul greu al focurilor aprinse în butoaie de metal și un zumzet continuu de voci răstite îi vuia în urechi. Își trecu mâna peste frunte încercând să alunge un nor nevăzut, totul reveni la normal, în actualitate. Instinctiv, duse palma la bărbie, apoi alunecă mai jos spre baza gâtului. Degetele i se opriră într-o legătură subțire din împletitură de piele de care era prins un talisman. Parcă cineva răsturnă peste ea o găleată cu apă rece.

Își aminti subit visul, atât de virulent, încât îi păru realitate, iar realitatea incertă. Ea era Larisa, adolescenta îndrăgostită din vis, Anucika, sora, era prietena ce o invitase în Vancouver, dacă era bunică, bunică ei care-o îmbărbăta mereu: „Nu ți-ai întâlnit încă ursitul, draga mea, ai tot timpul să te măriți”, iar chipul bărbatului din autobuzul ce tocmai se îndrepta spre Alaska era al lui, al iubitului din vis. Utan! Frumosul Utan pierdut în pustietatea ghețurilor din prea multă iubire. Perechea ei din altă viață ce-i dăruise talismanul iubirii pe vecie. Privi talismanul. Era același din vis. Îi era imposibil să-și amintească modalitatea prin care intrase în posesia lui. „Oare l-am cumpărat de la hotel? Dar când?” În ciuda eforturilor, nu-și amintea nimic din ceea ce i se întâmplase la hotel, în schimb, visul o copleși total, până în cele mai mărunte detalii. Probabil trăise o aventură atemporală în timpul somnului. O reîntoarcere în timp a corpului eteric, materializat într-o altă ființă. Citise despre întâmplări asemănătoare. Neapărat trebuia să verifice care era realitatea. Cea din vis ori cea înconjurătoare.

Se desprinse vijelios din rând și fugi spre stația de autocare târând geamantanul după ea. Oamenii politicoși, înțelegători ori complici îi făceau loc, lăsându-i calea liberă. Chiar mașina cu care venise era următoarea ce pornea în cursă. Tacticos, șoferul se urca la volan. Strigă cât o ținură puterile agitând geanta mare, cât un rucsac. O mașină claxonă de câteva ori să-i vină în ajutor. Atenționat, șoferul privi în jur. În sfârșit, o zări și-i făcu semn că o așteaptă. Totul se derula ca și cum fusese scris dinainte. Ca și cum era potrivit de o mână nevăzută. În mai puțin de cinci minute se îndrepta înspre ghețurile Alaskăi după Utan. Parcă deșteptate dintr-un somn profund, simțurile-i recunoșteau locuri din altă viață de mult uitate. Inima i se umplu de o bucurie de nedescris în cuvinte pământești. Un presentiment frumos adia, mângâindu-i sufletul. Parcă aluneca undeva, într-un timp, într-o altă lume. O lume a visului, poate a iubirii ce așteptase răbdătoare, peste arcul îndelungat al vremii, miraculoasa împlinire.

NICOLAE HAVRILIUC

**Scriitor, critic de teatru,
membru UNITER**

OSPEȚIE CONTINUĂ (TABLETA TOAMNEI ATENȚIONATĂ DE IARNĂ)

Urmat de frunzișul mișcat de vânt, una dintre frunze se deplasa cu iuțeala pașilor mei, eram sigur de asta, am intrat în ambientul de pe malul apei ce se păstra încă verde. Așteptam să se întâmple ceva! Dar nu s-a întâmplat nimic. Așa părea să fie! Însă vegetarul schimbă atâtea „înfățișări” interioare. Cine are ochi să le vadă! Vegetarul nu se îndatorează ochiului. Nu oricărui. Deține șansa viețuirii în taină. Prin taine și culori ne impresionează pe toți. La sosirea toamnei ca ambasador în ținutul vegetal, mă aflu acolo pe malul apei și priveam cum uitătura arborilor se schimbă. Arborii păreau că se ascund fiecare în spatele altui arbore, speriați, nu atât de prevestirile făcute la sosirea noului anotimp, cât de culorile care, devenind pale, produceau nișe în învelișul încă verde. La bătaia vântului se aștepta să fie clătinate frunzele și apoi lăsate să cadă pentru așternuturile solului golaș pe vreme de iarnă.

Arborele staroste, având coroanele bogate și atât de cuprinzătoare, încât părea să ocrotească tot ce suflă în ținutul său, vorbe măsurat și cu adresare directă:

— Dacă tot e trimis ambasador în ținutul nostru, îi propun ceva noului sosit. Să-și lase la intrare straiile și încălțările. N-are nevoie de ele, îi dăm altele. Și să devină solidar cu noi. Solidar, în graiul nostru, înseamnă transformare.

Replica îmi părea cunoscută. O auzisem în tonuri diferite în timpul repetițiilor sau chiar pe o scenă în aer liber la schimbul ștafetelor între anotimpuri, încât îmi spuseseam cu voce tare, pe graiul meu, ca să audă cine trebuie să audă. „Aflată aici, pe acest teritoriu unde totul aparține altora și există sub un sever control, Linaria trebuie înțeleasă și iertată. La fel, sunt convins că, și ea, ar fi procedat cu musafirii în țara sa. Legea ospetiei ne guvernează pe toți.”

Când rostogolirile frunzelor pe cărarea de sub arbori se-ntețeau, unele, de atâta goană, cădeau pe brânci, iarna de veste prindea și-și pregătea sosirea.

DESPRE (CEEAA CE NUMIM) RÂS

Este o eroare cu ispășire amară pentru actor, atunci când intră în scenă, să păstreze gândurile și tipicurile de afară, din cotidian sau din culise.

Orice efort ce lasă în suspendare lucrarea, iar pe ușa închisă a atelierului, în loc de anunțul „*Plecat, vin imediat!*”, se așază perdeaua dată într-o parte, parvine din nepriceperea pe care o învelește în paradox: limita de gândire călăuzește cuprinsul puterii de a ocârmui. Atunci rizibilul este la el acasă.

În vremurile noastre, preocupate de schimbări esențiale și ambițioase mutații (și sociale, amestecând sistemele politice, și individuale, amestecând sexele), deci angrenate în căutări ce cad pe alături sau în gol, hazul apare la tot pasul (probabil că amintirea naturii întemeietoare și a rigorilor stăruie), iar comedia nu poate fi diluată. Orice „lumină” venită din oriunde, din tehnologic, din virtual sau din cine știe ce mister înfricoșător, ce se vrea revelație, nu poate oculta lumina comediei. Publicul, pe un segment restrâns, ca și lumea, în general, râde spontan sau provocator. Libertatea râsului n-are stavilă. Contrazicându-l pe H. Bergson care spunea că „*Nu există comic în afara a ceea ce este cu adevărat omenesc*”, iată că efectul de comic există și-n lumea păsărilor. Natura organicului la întâlnirea cu strategia artificialului ambiționat să-și facă viabil produsul declanșează râsul. Am privit un porumbel așezat, din viteza zborului, pe un cablu în balans. Degetele picioarelor dispuse cu putere în jurul cablului, neputând să se desprindă, supuneau trupul păsării unor cazne pline de haz. Aripile se detașau de trup fără a realiza zborul, iar penajul cozii se desfășura în formă de evantai, asigurând păsării un suport din spate și împiedicându-i căderea. Acest caraghiozlâc s-a repetat de mai multe ori, spre amuzamentul meu, până ce pasărea, printr-un efort îndeaproape „pritocit”, s-a dezis de cablu, găsindu-și șederea și liniștea pe ramura unui arbore din apropiere. Timpul (ca percepție a duratei), trăit de fiecare dintre noi în adâncurile subiectivității ascunse, când transmite impulsuri din exterior ce se distribuie cu rapiditate și-n conflict cu firea, provoacă lezări trăirilor noastre. Atunci are loc o accelerare a trecerilor de la ceva ce ne este propriu la elemente străine, mecanice prin funcționare. În fragilitatea ei, firea ființei se apără de năvala mecanicului și-n pasta viului său se reface prin râs.

Cu cât exagerarea sau extremitatea au dat pe dinafară creșterea măsurată a fenomenului sau lucrului, atitudinea de frondă a devenit mai mult decât necesară

în stoparea abaterii și-n conștientizarea asupra ei. Mă gândesc, printre altele, că în zonele unde prinderea omului în limitele vieții și a tăinuirii a fost virulentă, mutilând înțelesurile sau creând alte înțelesuri convenabile, acolo au apărut cele mai sagace spirite critice. Iar din comoditate sau din oboseală, eticheta pentru abatere, lipită pe toate borcanele, are același înscris: corupție. Trebuie știut că și-n natură există corupție și desfrâu. Speciile vegetale se războiesc între ele, iar cele animale se dislocă până la nimicire. De la această tevdură, producțiile de gând au născut sloganurile: „*Peștele cel mare îl înghite pe cel mic*” sau „*Buturuga mică răstoarnă carul mare*”. Din ce-i prea mult și celui mare i se înfundă, iar din ce-i prea puțin, celui mic i se pun toate în cârcă. Și totuși, existentul se continuă! Contrariile germinează, neînceputul își intră în formă, iar mineralul dezinteresat se implică într-o nouă generație de cristal. Iar apoi, ca o ironie, „*prețioasele ridicole*” utilizează cristalul în confecționarea borcanelor pentru murături.

TRAVEL: PE UNDE MAI HOINĂRESC ROMÂNII (5)

BUȘTENI, LOC DE RESPIR ȘI POPAS, NOIEMBRIE 2016

Așezat de o parte și de alta a apei Prahova, ce prin ritmări de vălurile a dat nume și ținutului, diferențiindu-l în geografia românească, Bușteni atenționează, în „mărturisirea” de peisaj nepereche, asupra însemnelor de notabil popas. Acest loc, de care ne dăm seama că avem atâta nevoie, în ființa sa ocrotită de etern, ocrotind la rândul-i ființele noastre călătore, se-ntemeiază din trei dimensiuni existențiale distincte (unice pe făgașul de ființare):

1) *dimensiunea religioasă* sau Mănăstirea Caraiman, ctitorită de părintele Gherontie Puiu după un vis premonitor, de la poalele Bucegilor, aflată într-o „gură de rai” acoperită cu iarba mereu verde și cu roua ca de lacrimă;

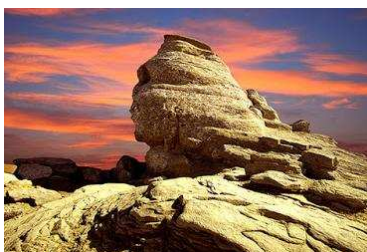
2) *dimensiunea aristocratică* sau Castelul Cantacuzino de pe versantul opus, depunând mărturie întru milenara istorie a ființei românești (readusă în matricea spiritualității de neam);

3) *dimensiunea naturii* sau Muntele, sălaș de spirite și de forme crescute (cu mister, aureolând cunoașterea) în stâncă: *Babele și*

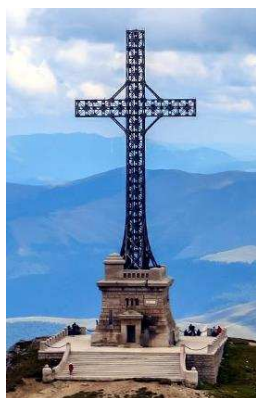

Sfinxul direcționând drumul spre Vârful Omul. Dar peste tot acest fără de sfârșit, arătându-se mereu altul vederii noastre, stăpânește prin măreție și înțelegere, întru spirit creștin cu ființa umană și ființa naturii, neclintita

Cruce.

M-am pornit, ca și altădată, dar acum la zi de Sobor al Arhangelilor Mihail și Gavriil, 8 noiembrie 2016, să fiu călător pe calea celor

trei dimensiuni. Dar fiind povățuit și păzit

întru credință creștină al cărei preaplecăt enoriaș sunt, am poposit un timp îndelungat, în grădina atinsă de culorile toamnei a Mănăstirii Caraiman. Pajiștea cu iarbă încă verde și cu flori, cu arbuști și bradul cu șase brațe, primind în dar ploaia ce părea curgere fără capăt, cu animale mici și păsări domestice, cu pești exotici în apa izvorând din munte, cu lebede scăldându-se în aceeași apă de izvor, arătată ca un colț de Paradis, respira prin vocile preoților și monahilor cântăreți, îndemnând

credincioșii, într-o laolaltă apartenență și regăsire întru același peisaj, la rugăciuni către Domnul.

Șederea în interiorul Mănăstirii Caraiman deslușea glasul Sfântului Duh venind din Înalt odată cu ploaia scurgându-se lin. Și apoi, când glasul Sfântului Duh înceta, retrăgându-se în Înaltul Său, la sol răsuna ca o bucurie sau trezie cântul Cocoșului în solia sa.

Sonorul vocilor atinse de har proslăvea Divinul, aprinzând sau refăcând ritmurile de vitalitate și de creație din fiecare (Prin facere, viețuirea omului înseamnă acumulare de energie și eliberare de energie spre a păstra echilibrul. Uneori, agoniseala de materie apasă și îngreunează sufletul. Și atunci, spre a se

tempera lăuntricul, apare nevoia rugăciunii și a reculegerii în incinta spațiilor de cult. „*Toată grija cea lumească aici s-o lepădăm*” – este înscrisul pus la vedere în pronaosul Bisericii „Nașterea Maicii Domnului”, o altă așezare creștinească întreținând în smerenie dimensiunea religioasă a Buștenilor).

Și apoi clopotele Mănăstirii Caraiman, enorme eliberări de energie! Clopotele, și ele, ca niște respirații ale naturii, umpleau pajiștea cu vibrații de sunet și răsunet venite cu voia și din binecuvântarea Domnului.

Poiana rotată cu *Mănăstirea Caraiman* crescută (și-n creștere) în prelungirea naturii și mai aproape de pământ (prin felul ei „*întregind natura înconjurătoare*”, Constantin Noica) îndreaptă privirea credinciosului și spre Vale, adică spre cotidianul cel cu prihană și fără de prihană din care fiecare venim cu mărinimiile de caracter, dar și cu abaterile de la firesc. Se prea spune în vorbele

duhovnicilor că „*mare este Grădina Domnului*” ce-i adună pe toți laolaltă. Prea multă mărinimie n-ar face mișcarea în suflet și nici sesizabilă n-ar fi în lipsa abaterilor de la firesc, dorite cât mai potolite și excluse, iar surplusul de abateri de la firesc n-ar fi observabil în absența mărinimiilor de caracter. Citându-l pe Sfântul Irineu, Părintele Galeriu, în cartea „*Jertfă și Răscumpărare*” (Harisma, 1991), menționează că „*oamenii au cu toții, prin aceeași natură, capacitatea de a posedea și de a face binele sau de-al respinge și de a nu-l face*”, pentru că „*sufletul omului e loc de întâlnire, de prezențe și confruntări*” (p. 135).

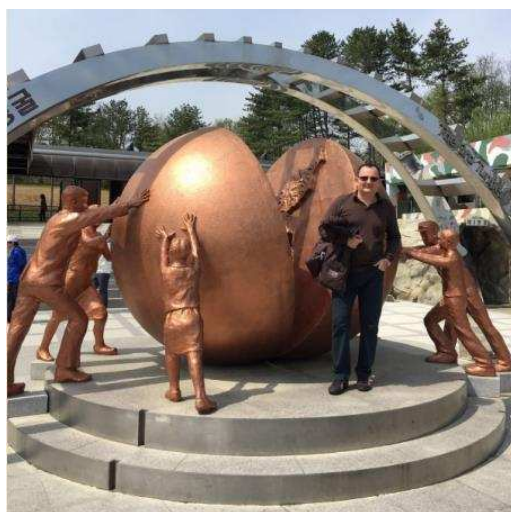
Îndreptându-mă spre planul din Vale, spre cotidianul cel zgomotos și dulce ispititor, pot spune că puncte de găzduire și de masă copioasă se găseau la tot pasul în Bușteni, dar pe gustul meu rămân bucatele pregătite cu sârg la Casa Ancuței, Iris House și Casa Țărănească.

Simțindu-mă cu pace, sănătate și încrezător în rodnică sporire de cuget, m-am întors la ale mele, nu înainte de a spune în gând: Așezarea Bușteni cu cele trei dimensiuni ale întemeierii sale de ființă face durabilă și blajină locuirea din noi.

ALȚI CĂLĂTORI HOINARI

LA
DINTRE
DOUĂ

GRANIȚA
CELE
COREI

VASILE CIUTACU

Poet comărnicean

VÂRSTA ALBĂ

Tu ce mai faci? Zăpada e cu tine?
Cine-ți mai taie pârtie și lemne?
Ți-e patul greu? În palmă simți suspine?
Și-n preajma ta nu-i nimenea, pesemne?

Te sună cineva? Ți-e cupa plină?
Ce zvonuri mai auzi înzăpezite?
Ce stele ning? Ce viscol le înclină?
Sau tu-l dobori cu tâmplele-nflorite?

E mare depărtarea? Mă mai vezi?
Fereastra ți se trage sub perdea?
De-atâta ger sticlos mai poți să crezi
Cum mi se scurg genunchii în podea?

E liniște sau poate vin schiori?
E-un foc de armă sau e-o avalanșă?
Cuvintele-s tăcerile scrisorii
Și iarna vămile ți le înfașă?

Mai poți să vii? Ești lacrimă sau rază?
E sufletu-mi în poartă ori sunt lupii?
Și neaua care curge ți-e amiază?
Și-a cui e umbra asta fără dubii?

E o fantomă sau e trupul meu?
Vezi, urma-i nu cumva-mi se potrivește?
Și nu auzi cum plânge Dumnezeu
Când crucea ce-o ridic mă arcuiește?

Ești mult pe-aproape sau mi se pare
Că ninge cineva peste ninsoare?
Îmi croșetezi din bine ori amarul?
Și cine, doamnă-mi fură iarăși jarul?...

COCA POPESCU

**Poeta cu cel mai lung păr
de la Gaudeamus**

DESCÂNTEC

Seara Sfântului Andrei
e seara ochilor mei.
Gândul zboară, ochii văd
lacul, țigăncile cu ghioc,
ce joacă pe lângă foc,
amestecând rar în fiertură
și mărunț zicând din gură
blesteme, descântece,
legături de dragoste.
Să se ducă și să vină,
să piară pe arătură,
amețit să se târască
după partea femeiască!
Și, de-o fi de uși mai multe,
să-i iasă deochiu-n frunte,
să rămână fără vlagă
când pune pasu-n ogradă!
Fără bani, fără noroc!
Trandafir și busuioc
întoarce carul în loc,
când dă baba în ghioc.

Și îl duce pe pustii
ca puful de pădăii
sau îl leagă
ca tăciunul lângă vatră.
Să tragă ca bou în jug
Pentru-n petec de-așternut.
Nouă lacăte încuie
inima lui pe vecie,
cu fir roșu de borangic
într-o oală de pământ
legată de nouă ori
cu nouă garoafe, flori.
Și cu ceara de albină
noua dragoste să țină
cât oala e îngropată.
Cusută să-i fie gura,
să uite și să nu vadă
ce-a avut, acum ce are!
Dragostea...
legată-n noapte
lângă foc, pe mal de ape.

TOAMNA ISPITEI NOASTRE

Toamnă târzie –
desfrâu de culoare
și poame aprinse
sub raze de soare.

Lascivă mireasă,
de tine aleasă,
în vraja iubirii m-arunci.

Toamnă de vise împlinite în lunci,
mustind în esențele dulci –
mă fascinezi, în brațe mă strângi
și plângi...

Anotimp arămiu!
Dezgolită-n frunziș,
Te iubesc pe furiș.

PE ULIȚA VECHE

Cărare am făcut cu pașii
peste omătul proaspăt cernit,
călcând apăsător până în ulița veche
ascultând iarna care din nou a venit.

Vântul ca o simfonie fără pereche
Se aude tot mai sus
acutele freacă sub chipul
copacilor,
ramuri înghețate serveau cântării
drept arcuș,
toamna s-a dus...
O vrabie sau poate două
s-au rătăcit în vârtejul de gheață,
natura s-a dezlănțuit,
totul e alb și fără viață.

Mă întreb ce caut
prin gerul năprasnic.
Sub bocancii imenși
se aud gemete ascunse de frig,

o nebulă ce mă face să strig.
Fulgii dansează
grațios, legănându-se rece.
E iarnă.
Ce caut afară?

În casă soba-i fierbinte,
iar focul mă ademenește.
O parte din mine visează
Sau poate ar trebui să vii?
O parte din tine e gheață,
dar ce să cauți la aceste ore târzii?
Ne căutăm reciproc prin anotimpuri
și sentimente,
mă ridic din fotoliu, închid ușa la
sobă,
ațipisem se pare...
Cu gândul la tine,
mă pierdusem
prin viscol, pe ulița mare.

UCID CU VORBE CÂND IUBESC

Îmi țin cuvintele în brațe
cu grija unui nou-născut
și nu aș vrea nicicând
să doară, să moară
atunci când, poate, le arunc.

Cu furie sau cu dojană,
fără să vreau provoc o rană,

căci una spun și alta gândesc,
ucid cu vorbe când iubesc.

Și simt pământul cum îmi fuge
de sub picioarele fragile
și inima se face praf,
în două zile,
când n-am cuvintele-n cearceaf.

INSOMNII

Nu am somn, nu pot dormi,
ascult glasul inimii.
Insomnii, insomnii, de ce nu vii?
Tulburată ies pe stradă
și pășesc încetișor,
printre stele mă strecor.
E o liniște deplină,
aud luna cum suspină,
nu de dor sau din iubire,
ci privindu-mă pe mine.
Eu mă plimb, nu-mi găsesc locul,
n-are cine-mi stinge focul,
ce arde fără-ncetare
pentru dragostea ce doare.
Chiar dacă nimeni nu crede,

luna-i singura ce vede,
zbuciumul prins de-ntuneric,
gândurile arămii
captive în ceasuri târzii.
Am călătorit prin noapte,
printre vise și prin șoapte
dulci-amare, fără soare,
am lăsat acasă oful,
dar tot nu îmi găsesc locul.
Zorile se încurcă-n ceață,
ridic ochii către cer
și trec pragul noapte-zi.
Am să vad ce va mai fi
cu prea-plinul inimii.

ROCHIA DE MIREASĂ

Cos cu ață albă petice din viață,
Vreau să-mi fac o rochie,
O rochie de mireasă,
Dar ceva nu mă lasă.

Nu găsesc broderia cuvintelor
Niciodată nu au fost pompoase,
Cu simplitate, pe rând, le-am
împletit pe toate,
Mânecele par strâmte, pe mâinile
osoase.

Sunt croite din vorbele altora,
Sunt ale celor ce au intrat în viața
mea plini de noroi
Cu fețele schimonosite de invidie,

Vor să îmi lege până și mâinile moi.

Nu ajung să-mi cos tivul,
Rochia se întinde pe pământ
îmbinându-se cu zodia, motivul,
Iar firele de ață-s luate din jurământ.

Decolteul îl voi face generos
Să-mi pot strecura la inimă tot ce-
am iubit,
și tot ce-a fost mai frumos,
și tot ce-am pățimit.

Privesc în timp și mă gândesc cu
dragoste la mama
Acum, când totul este gata.

FARMACIA INIMII

Cum aş putea să-ţi scriu ceea ce simt?

Cum aş putea să-mi pansez sufletul rănit?

Cuvintele de iubire s-au risipit în timp,
cât de uşor ţi-a fost să uiţi totul,
chiar şi al meu chip.

Mă plimb prin camera goală,
paşii mei obosiţi
calcă peste urma paşilor tăi.

Aştept în zadar să te aud,
iubitul meu, în fiecare seară,
pentru mine vocea ta ar fi o comoară.

Afară plouă, gândul e ud...

Un cuvânt de la tine... o întreagă farmacie.

Dar nu vreau medicamente compensate,
vreau dragoste pe săturate,
în vis sau în realitate
şi să-ţi aparţin doar ție.

CONTABILITATEA INIMII

Sunt femeia frunză sau nimfă,
poate mult prea pretenţioasă
sau, poate, puţin cam grasă...
Învingătoare şi învinsă.

Dintr-odată îmi descopăr atâtea defecte,

încât zâmbetul mi se lipeşte de perete.

De o singură stare nu mă dezmint:
sunt, am fost şi voi fi
unde iubirea va dori.

El este unicul contabil care-mi numără anii,

El adună şi scade emoţiile, şoaptele şi banii,

în contul inimii însumând la final o viaţă împlinită sau un eşec total.

GÂNDUL ALBASTRU

Vreau să-mi vând gândul albastru
Cerului înnourat,
Ca să-l prindă de-o cometă
Eu de el m-am săturat.

Timpul trece,
nu-i statornic micul zeu,
nu-i doar al meu,
iar din tolba aurită
pierde din săgeţi mereu.

Cine cumpără păcate?
Cine face ziua-noapte?
Nu e de vânzare gândul,
Hoinăreşte precum vântul.

CODRUȚ RADI

**Poet, pictor, cronicar
și librar de succes**

ECOURI NETERMINATE

Am uitat cum este să fii copil,
printre jucării
aș vrea să mai râd
cu toate amintirile,
dar mă trezesc mereu
între lacrimi de plâns,
ca și cum acesta
este singurul vis,
copilăria nu mai știu
când și dacă a început
vreodată
dacă s-ar fi sfârșit,

Și parcă păpușile
acum
plâng mai mult decât mine,
chiar în somn
spun ceea ce
eu n-aș fi îndrăznit mamei

nici măcar
la ureche,
Jucăriile astăzi
sunt poveștile mele neștiute
de nimeni,
prea multele chipuri
ce-ngrozesc libertatea
de-a mai fi inocent
într-o lume cu monștrii
la capăt,

Toate merg singure
înapoi ca-nainte,
avioane și bărci din hârtie
se mai fac ghemotoace
la scris
pe de-a dreptul
cărui vârful din creionul tocit
peste rând,
ca și mine.

ÎNTRE CAȚE

Vrajbele-ntâmpate,
ce mai tura-vura,
un război cu lumea
chiar între amici
ce-au ciocnit polemici
și-au plecat de-a dura,
neștiind cât bate
gândul băutura
în război cu lumea
cât suntem de mici,
dar, de frica luptei,
nu ne tace gura.

GABRIEL MIHAILOVICI

Cunoscutul astrolog-scriitor

GABRIEL MIHAILOVICI: PERSONALITATEA LUNII NOIEMBRIE

Interviu realizat de
Sergiu MIHALCEA

www.evotv.ro

(13.11.2016)

Gabi Mihailovici este poate cel mai mare astrolog al României. Un om cu o cultură impresionantă și o minte scilpitoare. Studiile sale de astrologie publicate (*Trilogia horoscopului personal: vol. I – ABC-ul Astrologiei, vol. II – Astrologia pe înțelesul tuturor, vol. III – Horoscopul personal, un pașaport pentru Planeta Pământ; Astrologia sfârșitului de mileniu: vol. I – Planete fără secrete, vol. II – Condiția exilatului pe pământ; Astrologia – Manual de inițiere și nu numai...*) sunt teze etalon ale acestei științe.

În viziunea mea, merită să fie personalitatea lunii noiembrie! Este mult prea rafinat, iar cunoașterea pe care o deține este mult prea înaltă pentru a fi apărut la televizor lângă oameni care să nu-l fi prețuit la adevărata valoare.

Acesta este primul interviu pe care mi-l acordă în cei peste 10 ani de când ne cunoaștem.

Stau în fața unei persoane pe care eu o pot numi ca una dintre cele mai importante personalități din astrologia românească. Aici este vorba de rezultate, domnule Mihailovici. O personalitate plină de modestie, care a scris și care a dat societății o operă foarte importantă în astrologie. Vreau să-mi spui de unde această modestie a ta, un fel de a sta în umbră și de a practica, dacă se poate, chiar mai puțin, ceea ce te face, de fapt, unic într-un aspect social și poate chiar esențial în această viață?

Mai trebuie să lucrez aici... Parțial, așa am fost tot timpul, dar nu s-a întâmplat asta. Gândiți-vă că am scris aceste cărți în momentul în care au apărut niște vise, niște revelații, influența familiei mele. Eu însumi sunt recunoscător celor care au stat atunci alături de mine în casă și în familie. Tuturor ființelor. Și sunt recunoscător tot timpul. Contează foarte mult mediul, condițiile care mi s-au creat, cine nu m-a incomodat, cine, poate, m-a degrevat de niște lucruri și mi-a creat o stare sufletească. Altfel nu se puteau face. Eu am căutat să mulțumesc întotdeauna, în prefață, tuturor, începând cu cei din casă. Al doilea „șoc” a fost creat de conștientizarea unor erori și în această existență. Unele se pot repara, altele nu. Unele se pot repara direct, altele indirect. Și atunci a trebuit să schimb.

Ce rezultă în viața unui om atunci când nu acceptă că a venit pe această lume pentru a evolua?

Pe cei mai mulți nici nu-i interesează. Probabil că dacă ați spune despre destin, v-ar întreba: „Este vreo aplicație pentru smartphone?”. Nu. Fiecare este liber să-și aleagă propria cale pe care o urmează. Închipuiți-vă o sferă în 3D sau un cerc în 2D. De pe orice punct al cercului, respectiv al sferei, se ajunge în centru. Fiecare pe calea pe care și-o dorește. Fiecare este liber să opteze așa cum își dorește. Am ajuns în situația în care nimeni nu mai dă sfaturi nimănui. De acord. Dar fiecare opțiune conține și consecințele și repercusiunile de rigoare. Adică mi-am asumat să merg pe drumul ăsta. Eu nu cred în cale, plan, chestii metafizice, astrologice. Nu mă interesează. Dacă este bine, sunt mulțumit. Înseamnă că faptele mele sunt în acord cu opțiunea mea. Dacă am dat greș, prima tendință a omului este să facă transferul de culpabilitate. Oricine e de vină în afară de mine. La un moment dat își dă seama că nu-i așa și atunci începe să caute în sine răspunsuri. Prima dată prin rațiune, iar a doua oară – „Măi, am încercat așa, nu merge; am încercat așa, tot nu merge. Ce este de făcut?”. Și atunci încearcă fiecare să se adapteze la ceea ce crede sincronizarea între aspirații și realitate. Și în felul acesta fiecare își construiește opțiunile, principiile și propriile convingeri. Este foarte greu să accept că aici am greșit față de mine sau față de altcineva. Și, totuși, am acceptat. Nu se ajunge din prima la modestie. Uite, am face un joc de cuvinte. Prima dată e conștientizarea, apoi este căința, apoi este umilința, care nu trebuie să ne deprime. Apoi e pioșenia, smerenia și în final cucernicia. Sigur, sunt pe calea de a le rezolva. Apoi, când conștientizăm calea, unde ne aflăm și unde ar trebui... Să știi că noi, ca oameni, avem foarte mult tendința să ieșim de pe carosabilul destinului. Mai derapăm! Uneori cu viteză prea mare.

Carosabilul destinului, dincolo de viteză sau de static, trebuie cunoscut. Unde l-ai cunoscut tu, Gabi Mihailovici?

Păi, este acest obicei de a compara. Eu consider meditația ultima fază a cunoașterii. Bilanțul zilei, bilanțul săptămânii. Unde am fost azi, cu cine m-am întâlnit, ce am vorbit, ce am spus, de ce și, mai ales, care sunt lecțiile de viață pe care trebuia să le învăț. Uneori am reușit, alteori nu. Ce trebuie să fac de aici înainte. Ce mă așteaptă de aici înainte. Unde greșim noi ca oameni. Avem tendința, ca oameni, la un moment dat, din locomotivă să devenim vagoane. Trecem pe pilot automat și totul merge de la sine, fără să ne dăm seama că sunt meandre, că sunt curbe ale destinului. Și astfel ieșim de pe carosabil. De exemplu: de ce a apărut omul Vineri în viața lui Robinson Crusoe? Și cartea, dar și filmul cu Peter O'Toole sunt legate de acest aspect. Într-un moment în care Robinson Crusoe a încetat să mai evolueze, a apărut acest imbold al destinului. Așa se întâmplă la noi. Avem tendința, de multe ori, să mergem din bordură în bordură. Și este foarte greu să acceptăm. Uite, a dispus de viață și condiția de start. Cum aș compara viața... Să zicem că avem de-a face cu un bloc, un cămin studentesc, că ne este, poate, foarte drag multora dintre noi. Cum intrăm în viață, am ajuns la ultimul etaj. Ni se alocă un anumit timp pentru a efectua diverse activități: o cameră, o cameră, o cameră. Avem liberul arbitru, că suntem în cameră, dar într-un anumit timp trebuie să rezolvăm anumite probleme. Dacă acționăm în sincron cu timpul, adică obiectiv, atunci e OK. Trecem dintr-o cameră în alta. Când trecem, când ni se cere să ieșim pe culoar, în momentul acela liberul arbitru e zero. După ce terminăm aceste praguri de schimbare, ni se spune „treceți și la etajul următor”. Și tot așa, coborâm...

Pe cine are în spate acest „ni se spune”?

Intuiția noastră. Nu putem exista fără intuiție.

Și ce are în spate intuiția?

Are, poate, niște presentimente. Poate veni și din instinctul de conservare.

De la cine pornește?

De la instinctul de conservare. Desigur, fiecare are o relație, fiecare este inspirat de ceva sau cineva, pentru că fiecare are convingerile lui. Nu există ființă care să nu fie inspirată, în exterior sau în interior. Și nu intru în capitol

pentru că asta depinde de intimitatea fiecăruia, dar are un arac nevăzut de care se ține ca să supraviețuiască.

În ce formă poate schimba horoscopul viața unei persoane?

Depinde foarte mult de nivelul de evoluție și de liberul lui arbitru. Hai să dăm un exemplu. Eminescu, trupa lui Pascali... Să ne gândim la un aspect și iar voiam să mă leg de condiția individuală de start. Contează foarte mult numele și prenumele. Sunt persoane care au și două prenume. Contează foarte mult cum i se spune. Fiecare folosire a unui diminutiv modifică foarte mult echilibrul numerologic al persoanei, vibrația proprie, energia proprie. De exemplu, el s-a numit Mihai Eminovici. I s-a schimbat numele, știm – Iosif Vulcan, *Familia* și așa mai departe. Ajunge la trupa lui Pascali, i se dă primul salariu și i se spune: „Pentru binele tău și al firmei și pentru – nu-i așa? – îmborsărea morală, m-aș bucura ca, din acest salariu, să-ți iei ghete și haine.”. Și Eminescu vine după un timp și spune: „Da, am rezolvat.”. „Cum ai rezolvat? Că te văd la fel îmbrăcat.”. „Păi, da, maestre”, zice, „am luat un volum de Goethe și unul de haine.”. Și acum, hai să numărăm, la întrebarea pusă de tine, câte variante are un om în situația asta, ca să înțelegem faptul că, până la urmă, un horoscop, o foaie matricolă a evoluției, este ca o carte de bucate. Același bucătar poate găti aceeași rețetă în mai multe feluri și fiecare în felul lui o gătește altfel, dar cartea de bucate e aceeași. Adică, în acest moment, la o maternitate se nasc mai mulți copii. Harta e aceeași, dar sunt zeci de diferențe – eu le-am precizat și în cărți – care ne diferențiază. Vorbeam de Eminescu, da? Prima variantă: latura spirituală. A luat un volum de Goethe, unul de haine. Va face foamea, cu tot cu hainele respective. Doi: ia un volum de Goethe și poate își ia ceva haine sau mănâncă. Bun. Varianta a treia: „Domne, am luat numai de mâncare și numai haine.” – hrană materială. Varianta a patra: investește. Varianta a cincea: dă cu dobândă. Iată! Sunt minimum cinci variante pe care omul le are la dispoziție. Până la urmă, liberul arbitru depinde de caracterul, conștiința și de nevoia de diversitate și de cunoaștere. Dacă merge pe o cale bătută sau dorește, pur și simplu, să aibă inițiativa lui.

Laitmotivul pe care îl expui atunci când vorbești, atât în studiile tale, cât și în public, când te adresezi oamenilor despre horoscop, spui că „horoscopul predispune, iar omul dispune”. Acest „a dispune” al omului, fapta, este esența a ceea ce o persoană sau un individ devine sau este.

Sigur.

Dar este foarte dificil să ajungi să faci într-adevăr faptele care te caracterizează cel mai bine.

Destinul reprezintă până la urmă filmul unei vieți. Noi, în dimensiunea 3D, spunem: omul e suma faptelor sale. Cei care sunt superiori nouă ca evoluție privesc și gândurile, și discuțiile cu noi înșine, ceea ce este invizibil. Ceea ce noi nu știm. În toate dimensiunile posibile, de la a patra, a cincea, a șasea, a șaptea și așa mai departe. Eu am plecat cu „horoscopul predispune, omul dispune” de la relația sentimentală. E o chestie franțuzească: *L'homme propose, la femme dispose* (Bărbatul propune, femeia dispune.). De ce spunem asta? Pentru că există mai multe variante. În mod normal, îi oferim unui om un evantai, dar nu avem voie să-i impunem niciodată. Putem lăsa o carte pe noptieră, dar nu putem obliga s-o citească. Pentru că noi nu ne naștem toți la aceeași vârstă spirituală și atunci fiecare are momentele lui, opțiunile lui, respectăm stilul de viață, modul de a gândi, felul în care se poate maturiza și ajunge la niște concluzii și la niște convingeri.

Astrologia are ca sinonim spiritualitatea?

Da.

În ce formă?

În sensul că ne ajută să ne cunoaștem pe noi, să cunoaștem ce se întâmplă în jurul nostru și să ne armonizăm cu ceea ce considerăm că ar fi calea pe care trebuie s-o urmăm. De exemplu, mie, cel mai drag vers din creația eminesciană este ultimul din *Odă în metru antic*: „Mie redă-mă.”.

Pentru că l-ai numit pe Eminescu, cu siguranță ai făcut astrograma și marilor creatori. Te-a atras Eminescu să îl analizezi astrologic?

Viața a făcut să găsesc la fondul interzis de carte pe atunci, în anii '80, lucrarea *Cer și destin*, și acolo se descria horoscopul lui Mihai Eminescu, cu ascendentul foarte aproape de ascendentul României. Este primul horoscop pe care l-am văzut, l-am citit, l-am explicat, pe care, prima dată sufletește l-am reluat. Pentru mine a fost un manual. Deci Eminescu nu este un portdrapel numai pentru tot ce înseamnă cultura și spiritualitatea românească, dar și pentru astrologia românească.

În ce sens? Asta înseamnă că, dincolo de geniu, este vorba și despre un moment propice în care o ființă umană se naște?

Sigur. Eu am dat și în cărțile mele acest aspect. Există o multitudine de criterii. Le-am numit repere identitare, care apar înainte de nașterea noastră.

În ce formă? Unde apar?

Momentul și locul nașterii. Felul în care se desfășoară evoluția sarcinii, evoluția gravidității. Momentul în care medicul anunță viitoarea mamă. Prima reacție a mamei. Prima reacție a tatălui.

Dar acestea nu sunt aspecte psihologice, psihosomatice?

Sunt, sunt. Dar psihologia și psihosociologia oferă alte perspective. La fel cum au folosit, de exemplu, hipnoza regresivă și respirația holotropică. Sunt tehnicile moderne de astăzi. Dar există și ceea ce se cheamă horoscopul prenatal. Este un element pe care eu l-am adus în ezoterismul astrologiei.

Practic, cunoașterea de sine pe care ți-a oferit-o astrologia ți-a dat și o temă de viață la nivel personal?

Da, da. În primul rând, a adus certitudine. Pe de altă parte, m-a făcut să conștientizez greșelile.

Ce fel de greșeli? Cele karmice sau cele din viața aceasta?

Și greșelile din trecut, și greșelile din viața asta. Îmi spun zilnic: îi iert pe toți cei care au greșit față de mine, îi rog să mă ierte pe toți cei față de care am greșit. Dau exemplu de două tipuri de erori, aparent banale. Atâta cât se poate, sigur ele au fost comise. Unu: nu putem grăbi maturizarea, coacerea nimănui, ca să nu fim procustieni. Și doi: Nu trebuie să judecăm după noi.

În funcție de ce se judecă? După o lege eternă?

Avem nevoie de o judecată subiectivă, de o judecată obiectivă. În momentul în care judec după mine și încerc să îl maturizez pe cel de lângă mine sau încerc să mă folosesc doar eu ca exemplu personal, fără să țin cont de toate datele persoanei din preajmă, este o greșală. Este momentul în care

conștientizăm că fiecare din noi este chiriașul țării în care s-a născut sau în care locuiește, dacă e țara adoptivă, dacă a emigrat și care este relația între noi și țara gazdă, țara în care ne aflăm.

Gabi Mihailovici, a fost o plăcere să realizăm unicul nostru interviu în atâția ani de când ne cunoaștem și sper să nu fie ultimul.

Mulțumesc pentru gest! Aș dori să închei tot cu Eminescu: „Vezi pe-un rege ce-mpânzește globu-n planuri pe un veac,/ Când la ziua cea de mâine abia cuget-un sărac.../ Deși trepte osebite le-au ieșit din urna sorții, Deopotrivă-i stăpânește raza ta și geniul morții.” (*Scrisoarea I*) și „Ei doar au stele cu noroc/ Și prigoniri de soarte,/ Noi nu avem nici timp, nici loc,/ Și nu cunoaștem moarte.” (*Luceafărul*).

Noi suntem trecători, România este eternă. Trăiască România și protectorii ei dintotdeauna și de pretutindeni! Mulțumesc!

ZODIACUL ARTIȘTILOR

CU STEA ÎN FRUNTE ȘI STELE DE CINEMA (7-9):

ZODIA SCORPIONULUI

Influența combativă a nativilor motivați de planetele Marte și Pluton se poate manifesta constant, fie pe toată durata implicării lor în actul artistic, fie după un „anotimp al liniștii aparente”, printr-o dezlănțuire (cel mai adesea) irezistibilă.

Când nu e revendicare sau revanșă, atunci se preliminară o schimbare din temelii a unei situații anacronice.

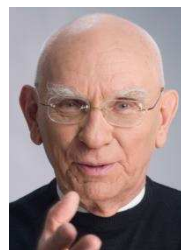
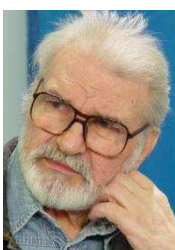
Temperamentul vulcanic oglindește faptul că nimic nu e câștigat definitiv, nimic nu e pierdut definitiv, în fiecare clipă se joacă totul pentru tot.

Se încheie spectacolul teatral/cinematografic, iar privitorii se întreabă dacă și disputa (uneori polemica purtată cu sine însuși) chiar a ajuns la final... În acest sens, iată câteva replici memorabile, avându-l drept protagonist pe Ilarion Ciobanu: 1) „*Îmi sunteți... fanatic*” (Pleoarcă spre comisarul Roman, în *Cu mâinile curate*); 2) „*Comisare, tu numai pe Semaca îl vezi! Și-n vis...*” (dialog cu șeful de partid, în *Ultimul cartuș*); 3) „*Cât m-or ține mâinurile astea două, talântul tău nu s-o pierde*”, „*Acum, pământurile sunt ale grofilor. Când vor fi ale oamenilor...*” (dialog Traian Brad – Domnuca Anabelle, în *Artista, dolarii și ardelenii*); 4) „*Eu nu glumești niciodată*” (lipoveanul din *Terente, regele bălților*).

Iată câțiva artiști reprezentativi și unul din filmele de referință:

Draga Olteanu Matei – 24 octombrie (*Patima*), **Anda Călugăreanu** – 24 octombrie (*Stop cadru la masă*), **Magda Catone** – 24 octombrie (*Dragoste și apă caldă*), **Dumitru Furdul** – 27 octombrie (*Împușcături pe portativ*), **Teodora Mares** – 27 octombrie (*Declarație de dragoste*), **Sanda Toma** – 27 octombrie (*Bădăranii*), **Ilarion Ciobanu** – 28 octombrie (*Lumini și umbre*), **Mircea Moldovan** – 3 noiembrie (*Toamna bobocilor*), **Radu Panamarenco** – 3 noiembrie (*Un echipaj pentru Singapore*), **Olga Delia Mateescu** – 6 noiembrie (*Tată de duminică*), **Dorina Lazăr** – 7 noiembrie (*Angela merge mai departe*), **Nicodim Ungureanu** – 7 noiembrie (*Cel ales*), **Gabriel Oseciuc** – 8 noiembrie

(Prin cenușa imperiului), **Lucian Pintilie** – 9 noiembrie (Reconstituirea), **Mircea Mureșan** – 11 noiembrie (Toate pânzele sus), **Ștefan Bănică** – 11 noiembrie (Cianura și picătura de ploaie), **Ioana Crăciunescu** – 13 noiembrie (Ion: Blestemul pământului, blestemul iubirii), **Geo Saizescu** – 14 noiembrie (Astă seară dansăm în familie), **Vasile Muraru** – 14 noiembrie (Păstrează-mă doar pentru tine), **Cornel Todea** – 18 noiembrie (Adio, dragă Nela), **Reka Nagy** – 19 noiembrie (Pistruiatul), **George Alexandru** – 21 noiembrie (Noi, cei din linia întâi), **Val Paraschiv** – 21 noiembrie (Liniștea din adâncuri).

ZODIA SĂGETĂTORULUI

Jupiter, planeta șansei, induce artiștilor născuți sub semnul Arcașului vocația extensiei motivate, de la deplasări și convorbiri la dominanța dreptății divine în cauza vieții lor, astfel că marginile limitelor omenești devin mai ample, mai complexe, mai abisale... Monologul rostit de Emil Hossu în *Secretul lui Bachus* devine, astfel, extrem de elocvent. În aceeași tendință intră și concluzia exprimată de Colea Răutu, în *Zile fierbinți*: „Noi nu vedem planificarea drept o frână a îndrăzelii, ci drept o pârghe a acțiunii”.

Aici, sinceritatea dezarmantă își lasă mult în urmă tactul, circumstanțele atenuante venind din necesitatea logică și legică de a „descleia” bigotismul și ipocrizia.

Verbul specific este „a înțelege”. Ori, „a înțelege” înseamnă „a egala”.

Iată câțiva artiști reprezentativi și unul din filmele de referință:

Emil Hossu – 24 noiembrie (*Iarna bobocilor*), **Dina Cocea** – 27 noiembrie (*Ștefan cel Mare* – Vaslui 1475), **Colea Răutu** – 27 noiembrie (*Facerea lumii*), **Mihai Mereuță** – 29 noiembrie (*Secretul cifrului*), **Mitică Popescu** – 30 noiembrie (*Gustul și culoarea fericirii*), **Ștefan Radof** – 1 decembrie (*Oglinda – Începutul adevărului*), **Ion Haiduc** – 3 decembrie (*Divorț... din dragoste*), **Tanți Cocea** – 7 decembrie (*Răpirea fecioarelor*), **Alecu Croitoru** – 8 decembrie (*Am o idee*), **Valeria Gagealov** – 9 decembrie (*Singurătatea florilor*), **Leopoldina Bălănuță** – 10 decembrie (*Bietul Ioanide*), **Szabolcs Cseh** – 11 decembrie (*Trandafirul galben*), **Monica Bârlădeanu** – 12 decembrie (*Despre oameni și melci*), **Radu Beligan** – 14 decembrie (*Singurătatea florilor*), **Gheorghe Ifrim** – 18 decembrie (*București NonStop*), **Titus Muntean** – 18 decembrie (*Caravana cinematografică*), **Dan Bădărău** – 19 decembrie (*Moromeții*), **Ruxandra Sireteanu** – 20 decembrie (*Divorț... din dragoste*), **Marian Râlea** – 20 decembrie (*Cuscii*).

ZODIA CAPRICORNULUI

Planeta cu inele Saturn imprimă creativilor acestui semn zodiacal consecvența de a atinge (nu o dată) piscul performanței maxime plus abilitatea de a se menține „acolo unde ajung vulturii”.

Obsesia perenității, confruntarea cu mișcarea nisipului din clepsidră, „lupta cu inerția”, ambiția (din start mărturisită nu doar sieși) de a crea ceva durabil, de a fixa niște repere conduc spre fortificarea în realizări a mentalității și vârstei artistice specifice acelei epoci.

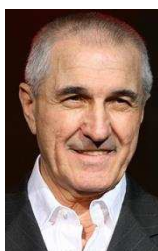
Judecățile de constatare și de valoare se îmbină, astfel că fiecare izbândă poartă amprenta unui sistem politico-economic, a conexiunii acestuia cu individul, familia și statutul social, cu nevoia de a respecta și de a fi respectat. Chiar și idilele, dragostea par invadate de o subtilă testare a rezistenței celuilalt, de provocări cerute tocmai de nevoia autoprotecției.

Tipologiile indică autocunoaștere temeinică, în care a ști ce să ceri de la tine reprezintă preambulul pentru a ști ce să ceri de la colaboratori. Iar maniera în care se exercită puterea este direct proporțională cu restricțiile îndurate și austeritatea asumată.

Ultimul test devine și cel mai important, de aceea retragerea la timp chiar este o artă...

Iată câțiva artiști reprezentativi și unul din filmele de referință:

Adela Mărculescu – 21 decembrie (*Alo, aterizează străbunica!*), **Stela Popescu** – 21 decembrie (*Nea Mărin miliardar*), **Mircea Diaconu** – 24 decembrie (*Filip cel Bun*), **Rodica Negrea** – 25 decembrie (*Mult mai de preț e iubirea*), **Gheorghe Dinică** – 25 decembrie, în acte 1 ianuarie (*Felix și Otilia*), **Carmen Maria Strujac** – 29 decembrie (*Fiul munților*), **Ovidiu Iuliu Moldovan** – 1 ianuarie (*Horea*), **Mihai Pălădescu** – 5 ianuarie (*Meandre*), **Ioana Bulcă** – 7 ianuarie (*Mihai Viteazul*), **Florentina Mosora** – 7 ianuarie (*Dragoste la zero grade*), **Catrinel Paraschivescu** – 16 ianuarie (*Răpirea fecioarelor*), **Radu Gheorghe** – 16 ianuarie (*Grăbește-te încet*), **Stela Furcovici** – 17 ianuarie (*Ecaterina Teodoroiu*), **Vasile Cojocaru** – 17 ianuarie (*Furtună în Pacific*).

ANUL 2017

Data de 28 ianuarie 2017 indică schimbul de ștafetă al influențelor astrale dintre Anul Maimuței de Foc și cel al Cocosului de Foc. Începe să se dărâme *The Wall* (Zidul), astfel că se întrezărește *The Dark Side of the Moon* (Fața nevăzută a Lunii) și, prin asta, ce-o mai fi *Behind the doors closed* (În spatele ușilor închise).

INDIVID

Ne îndreptăm spre un 2017 în care interesul echidistant pentru detalii și ansamblu îi poate face pe angajați și pe șomeri să fie deopotrivă mai calculați și mai practici la negocieri. Un fel de *Lungul drum al zilei către noapte*.

Relația șef-subordonat poate aglomera responsabilitățile specifice resurselor umane din numeroase instituții, inclusiv corporatiste, mai ales că fișa postului ar trebui reevaluată, cu consecințe financiare directe și reciproce. Un fel de *Clasa muncitoare merge în Paradis*, coroborat cu *Bani de dus, bani de întors*.

SISTEM

Raportul dintre acumulare și consum ar putea începe să se încline tot mai mult spre „win-win”, chiar dacă nu neapărat în părți egale, un fel de *Doi pe-un balansoar*. Altfel, orice bonus s-ar resimți ca *Efectul razelor gamma asupra anemonelor* sau *Zbor deasupra unui cuib de cuci*.

Redistribuirea capitalului ar putea intra pe un nou făgaș, cu o notă aparte pentru reinvestirea profitului și spre *Ținutul uitat de timp*. Ceva între *Orașul văzut de sus* și *Cu mâinile pe oraș*, urmat de *Apoi s-a născut legenda...*

Obsesia re tehnologizării tinde să devină un efect al devizei „Noi nu educăm, ci vindem produse”. Chiar așa, „valorăm cât câștigăm”? Iar când *Omul nu-i supus mașinii*, parcă îl revedem pe Chaplin trăgând la șaibă în *Timpuri noi*, desigur cu meniul automatizat inclus în memorabila pauză de masă sau rostindu-și vizionarul discurs din finalul capodoperei numite *Dictatorul*.

Vrând-nevrând, ne amintim că *Așa s-a călit oțelul*, inclusiv *Pendulul lui Foucault* când e vorba de balansul cuvântului „național”, între „suprastatal”, „federal”, „autonom” și „regional”... *Faleze de nisip*, nu altceva...

În fine, când regulile postbelice sunt tot mai contrazise de realități, semn că și-au atins limitele, iar termenul de garanție se apropie, ne recapitulăm

convingerile intime, fiecare cu rugăciunile lui. Un fel de *Oglinda*. *Începutul adevărului* plus *Lumea ca voință și reprezentare*, în care-și caută locul *Soarta unui om*, în fond a tuturor creațiilor dumnezeiești... *Salvați sufletele noastre...*

Iată principalele repere astrologice:

- Jupiter va tranzita zodia Balanței până pe 10 octombrie, iar apoi pe aceea a Scorpionului;
- Pe 20 decembrie, Saturn trece din semnul Săgetătorului în cel al Capricornului;
- Lilith străbate Scorpionul până pe 13 februarie, iar ulterior Săgetătorul;
- Nodul Nord (menirea, sensul existenței) continuă în Fecioară. După 28 aprilie, progresează în Leu.

2017 – Anul Cocoșului de Foc

TREI MEDICI VETERINARI ȘI UN FARMACIST

**...dedicați pacienților
cuvântători și necuvântători,
dar și cuvintelor**

GEORGE BEJAN

NEPĂSARE

Aud o stea bătând în geam:
E steaua sufletului meu.
Ar vrea să intre, dar nu poate,
Nu-i pot deschide că-s departe.

Sunt cufundat în visurile mele,
Te văd plimbându-te prin ele,
Cu pași ușori călcând culorile
albastre,
Stingând încet și ultimele astre.

Iar ea – ultima stea a mea.
Dar stai! N-o stinge și pe ea,
C-ar vrea să intre și nu poate.
Tu însă n-o ferești, calci mai
departe.

NOAPTE ALBĂ

Pe pânza cea neagră
Cristale de aur lucesc
Și-o pepită imensă
Ce străjuie noaptea
Cu aburi ce zboară
Mărețe corăbii cerești...

Absurdă liniște colorată
În capul golit
De gânduri vuieste
Dintr-odată...

FEERIE

Pe aripi de vânt m-apropii de tine,
Îți fur un sărut și-ți las alte o mie.
Cu lacrimi în ochi privești către mine,
Îmi spui c-aștepti să revin și mâine.
Te mai privesc o dată, te mângâi pe păr
Ș-apoi în zbor mă înalț către cer,
Plonjez printre nori, pe-o rază de soare,
Și cuprins de dorință m-avânt în mare.

TE IUBESC

În ochii tăi văd visele mele,
În părul tău – speranțe adunate,
Pe buzele tale – frumoase cuvinte,
Ce sufletul vin încet să-mi alinte.
Și toatea acestea mă fac să-ți
șoptesc,
Cât de mult, dragă, eu te iubesc.

Ajung pe o insulă din mijlocul
mării, visării –
Tărâm virgin și plin de verdeață
Al cărui paznic e luna măreață.
Nisipul e cald și-n brațe mă ia,
O briză de seară îmi mângâie
fruntea
Și aduce cu ea miros de mare
Și fluturi cu aripi ușoare.
Adorm și te visez alături de mine,
Te strâng în brațe și-ți spun:
— Noapte bună, iubito, pe mâine!

PSEUDOFABULĂ

Un șarpe mic și plin de plete,
După ce s-a gândit pe îndelete,
S-a transformat în om cu plete
Să vadă, dom'le, cum e să fii cu
fete,
Să ai prieteni mulți și buni,
Să vadă oameni buni – nebuni,
Să intre-n inimă la toți,
Să vadă cam ceea ce poți.
Într-un cuvânt – să fie om,
Să nu mai stea în jurul unui pom,
Dar chipul nou ne-a înșelat,
Căci șarpele nu s-a schimbat
De reaua fire de-a mușca
Pe cel ce-n sân l-adăpostea.

PARADIS

Bine ai venit! Aici ai găsit calea spre Paradis,
Să nu crezi că te mint și nici că-i un vis.
Te afli în România, țară înfloritoare și îmbelșugată,
Fiecare casă e o casă bogată,
Românii au bani și mâncare încât le prisosește,
Politica scumpilor conducători le priește.
Și pentru că noi am dorit să-i votăm,
Nu putem dacă am vrea să-i împușcăm?
Ba chiar ne oferim spinările să se ridice pe ele,
Le punem la dispoziție chiar și averile,
Că ei sunt niște oameni blajini și subțiri,
Noi nici n-avem idee cum e să transpiri
Când ai grijă de o țară întreagă,
Când te preocupi ca fiecare să-i meargă.
Nu mai au grijă de ei, săracii, n-au nici casă
Și-s tare slabi pentru că n-au ce pune pe masă.
Lumea zice că au vile, mașini și piscine,
Dar nu e adevărat, o știm prea bine.
Dacă ar fi așa și peste noi s-ar îmbogăți,
Ne-am revolta și asupra lor ne-am asmuți,
Dar așa, stăm liniștiți, eventual comentăm,
Dar, ca oameni deștepți, nu ne răsculăm.
Numai proștii se spune că se bat și se ceartă,
Noi știm doar două cuvinte – speranță și iartă.
Românu-i om tare deștept
Și nu se ia deloc cu viața-n piept.
E mai frumos s-aștepți să fie bine
Decât să faci ce se cuvine.
Și, ca încheiere, ceva să țineți minte:
DATORITĂ VOUĂ, ROMÂNIA PROSPERĂ ȘI MERGE ÎNAINTE!

VLAD LUNGU

DEBUT DRAMATURGIC:

CRIMĂ CU GUST DE HERĂSTRĂU

Comedie polițistă într-un act

- fragment -

PERSONAJELE (în ordinea apariției):

MATILDA LUNGOCI – inspector criminalist din cadrul Serviciului Omoruri al Poliției Capitalei

CĂPITANUL BARABULĂ – comisarul-șef al Serviciului Omoruri al Poliției Capitalei

MAZZEO – numele de cod al afaceristului interlop Matei Frunte

LUCIANO – numele de cod al infractorului român Lucian Spartu, stabilit în Italia

BETIVICĂ – un cerșetor care trage la măsea

SULTÂNICA și AFRODITA – două măturătoare din Parcul Herăstrău

MATAHALĂ – paznic pe timp de zi în Parcul Herăstrău

PLĂCINȚEL și PANICĂ – criminaliști de la Serviciul Cercetare la Fața Locului

MANUELA – medic legist de la INML „Mina Minovici”

MIRELUȘ – fotograf criminalist

GORILĂ – un șmecher de la service-ul auto „Pârlitu Motors” din Chitila

JOLLY – un costumier de la TNB

LENTILĂ – de la laboratorul foto „Kotcodak”

CAMELIA FLUTURAȘ – reporter la „Gândirea României”

Și două voci (înregistrate): Un ROBOT TELEFONIC și o OPERATOARE DE LA SERVICIUL 112.

Comedia se petrece toamna, în mai multe locuri din București – într-o vilă din Dorobanți, în Parcul Herăstrău, la service-ul auto „Pârlitu Motors” din Chitila, la sediul Serviciului Omoruri, în TNB, în laboratorul foto „Kotcodak”, dar și la Vama Calafat.

SCENA 1

LUNGOCI și BARABULĂ

Interiorul luxos al unei vile din Dorobanți. În mijlocul încăperii, în semiobscuritate, se remarcă o siluetă feminină, așezată pe un scaun. Un proiector luminează scaunul în care stă inconștientă Inspectoarea Lungoci.

LUNGOCI: Ah! Ce durere cumplită am la mansardă! Brutele alea mi-au reamenajat-o fără să le-o cer. Da’ și eu mi-am căutat-o. (*mirată*) Ce-mi veni să-i filez, în loc să stau la *maison*?! Doar nu se scrie singur ultimul capitol din viitorul meu roman, „Inspectorul Carapace se închistează”?! Unde mi-e telefonul?

Caută în buzunarele pantalonilor. Scrutează toată camera, fără a se ridica de pe scaun. Apoi se ridică, se uită cu atenție în jurul scaunului și sub acesta găsește telefonul.

LUNGOCI (entuziasmată): Ah, l-am găsit! Activez funcția vocală. (apropie telefonul de buze) Apelează Barabulă!

O voce feminină din fundal: Apelez Basculă.

LUNGOCI: Nu Basculă! Ba-ra-bu-lă!

O voce feminină din fundal: Apelez Branulă.

LUNGOCI (nervosă): Smartphone nerod!!! BA-RA-BU-LĂ!!!!

Într-un final reușește conexiunea telefonică.

LUNGOCI : Alo! Bună seara, domnule Căpitan!

Cum se stabilește legătura telefonică, apare Căpitanul Barabulă în partea stângă a scenei. I se aude doar vocea și i se vede vag silueta.

BARABULĂ: Ce vrei la ora asta, Lungoci?! O fi bună pentru tine, că m-ai deranjat de la partida de poker cu băieții! Din cauza ta am pierdut mâna!

LUNGOCI: Și ați găsit-o?

BARABULĂ (iritat): Lungoci, sper că nu-ți arde de glume!

LUNGOCI: Nu, sunt cât se poate de serioasă! Mă află într-o vilă... în Dorobanți...

BARABULĂ: Și ce mă interesează pe mine unde îți muți tu existența?! Totuși, ce naiba cauți în Dorobanți?!

LUNGOCI: Am o problemă... mare... cu Frunte!

BARABULĂ: Cred că-ți arde fruntea!

LUNGOCI: Nu, nu! Știți... Nu-mi ieșea din minte cazul „Frunte”...

BARABULĂ (nervos): Mă scoți din minți!!! Ce treabă ai tu cu Matei Frunte?!!

LUNGOCI: L-am filat în seara aceasta și mi-am luat-o... direct în moalele capului.

BARABULĂ (mirat): Ce?!!!!

LUNGOCI: Am fost puțin sechestrată... de el și de un individ dubios... Da' doar puțin, că pe urmă am pătruns într-o gaură neagră... De-abia acum am ieșit din ea.

BARABULĂ (nervos): Tu chiar vrei să-mi scoți peri albi!

LUNGOCI: Cu tot respectul, domnule Căpitan. Dar deja aveți o plantație de bumbac destul de zdravănă. Nu sărăciți fără unul, două mănunchiuri. Da' stați liniștit că sunt bine!

BARABULĂ: Tot timpul vrei să fii în frunte! De câte ori să-ți spun? „Frunte” e-un caz închis! Nema dovezi, nema acuzare!

LUNGOCI: Dați-l dvs. în urmărire generală pe Matei Frunte pentru sechestrare.

BARABULĂ: Da, da... (*iritat*) Și tu ar trebui să-ți dai demisia! (*calm*) Deși, față de neisprăviții ăia din secție, mă pot baza pe tine. Da' să știi că-i ultima oară când îți apăr spatele! Hai, dă-mi adresa completă! Am notat-o. Ți-i trimit pe zăpăciții de la Fața Locului! (*se adresează partenerilor de poker*) Plăcînțel, Panică, strângeți-vă catrafusele și în pas alergător pe Calea Dorobanți, la nr. 44. În cazul în care vă întrebați de ce... Uite, de-aia! Lui Lungoci îi plac vizitele nocturne în zonele rezidențiale și are nevoie de companie. Și-acum să-mi recuperez mâna.

POEZII MONTANE

ȘCOALA VIEȚII

Urc pe-abrupte vârfuri montane,
Mă avânt cu mult curaj în viață.
Mă încarc la ozon cu energii diafane,
În oceanele sublime de verdeață.

Străvechile creste pe loc învață
Pașii ascensiunii, trăirii umane.
Iubesc muntele – școală de viață,
Cu ale sale abrupturi, creste montane.

ODĂ MUNȚILOR MEI

Munții falnici ce se-nalță
Sunt acoperiți de ceață.
Magice sclipiri de soare
Pun natura în valoare.

Timpuł trece în neștire,
Totul este o feerie:
Apele ce curg la vale,
Norii care fierb în oale,

Brazii și a lor coroană,
Muntele cu a lui toană,
Ploile ce vin cascadă
Din a norilor plămadă.

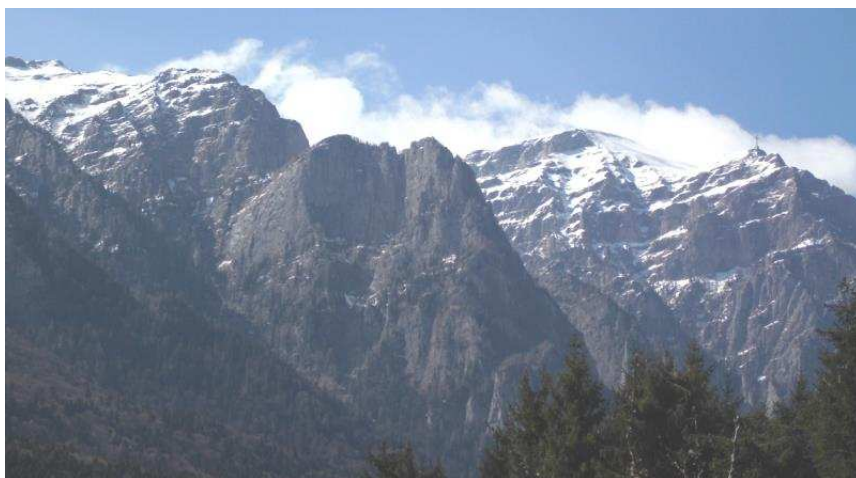
Zile de vis, albastre,

Cu seninul lor de sticlă.
Margaretele – în glastre,
Urci pe creste fără frică.

Odă muntelui ridic
Și când plouă pic-pic-pic.
Nu mai stai cu noi un pic?

Ceața vine, ceața pleacă,
Ea cuprinde vast decor.
Munții mei ea îi înecă,
Doar oleacă,
Păsărele cântă-n cor.

Din brădet până în vale
Iese iarăși mândrul soare.

Muntele – școală de viață

PERIPEȚIILE HIBERNALE ALE UNUI GHINIONIST

Dacă te consideri creștin, în preajma Sărbătorilor de iarnă simți nevoia să postești de la trei zile până la o săptămână și, în cazul cel mai spectaculos, 40 de zile. Până la Crăciun te spovedești, mărturisind păcatele săvârșite de-a lungul anului – nu chiar pe toate; trebuie păstrate și pentru următoarea confesiune – și te împărtășești, sperând să nu apară nicio problemă cu Cel de Sus...

Însă Universul are un alt plan pentru tine. Ți creează condițiile optime pentru perturbarea qi-ului: „înfernul” cumpărăturilor pentru care pierzi vreo cinci-șase ore în hipermarketuri, la cozi interminabile. După această mică șotie, îți mai găsești și mașina lovită în parcare, iar asta este doar începutul.

În momentul în care ai ajuns în fața blocului, îți iei cumpărăturile din portbagaj, faci câțiva pași și... surpriză! Te trezești la sol, culcat lângă o grămadă de sacoșe, vinovată fiind o piatră care a stat în locul în care nu trebuia, iar, de la o mică distanță, niște vecini „buni” te privesc râzând, neacordându-ți niciun ajutor. Până să intri în bloc, constăți că ți-ai uitat cheile în mașină. Revii în parcare și te împiedici iar în acea piatră buclucașă. Ți strângi sacoșele și sesizezi evaporarea cheilor de la mașină. Te întorci, le localizezi vizual în fața blocului, te apleci, le ridici și observi că ți-ai agățat un petic de material din noua ta haină. Faci încă o dată drumul până la automobil, descui, recuperezi cheile de la apartament și te îndrepti spre intrarea în bloc. După ce reușești să deschizi ușa, urci scările și îți dai seama că nu ai încuiat mașina. Te mai și întâlnești cu un vecin arogant de la etajul cinci, schimbi câteva vorbe cu el și, într-un moment de neatenție, câinele său se repede la piciorul tău. Din fericire, scapi doar cu niște mici zgârieturi și cu pantalonii rupti parțial. Vecinul, aflat cu mintea într-un univers paralel, deschide ușa, intră și o trănțește în nasul tău, uitând că mai faci și tu parte din decor. Te scotocești după chei, deschizi și în sfârșit ajungi în fața liftului.

O altă surpriză! Este pană de curent, deci liftul nu funcționează. Începi să urci treptele până la etajul șapte, dar te împiedici și aluneci. Pierzi 10 minute să-ți strângi cumpărăturile. Pe la etajul trei, după îndelungate calcule de ghicire a etajului la care te afli, constăți că ai uitat o plasă în mașină. Nevrând să mai faci încă un drum – să urci, să lași cumpărăturile în locuință și să te întorci –, cobori scările cu plasele după tine. În momentul în care ajungi, găsești un geam întredeschis, destul de înghețat, pe care precis ai uitat să-l închizi. Recuperezi plasa din mașină, refaci traseul și ajungi în sfârșit în casă. Tocmai atunci revine curentul electric. Imediat ce deschizi ușa, observi cum o baltă te înconjoară. Era robinetul de apă rece de la chiuveta din bucătărie, uitat deschis. Îl închizi și te

apuci de curățenie. Pe masă găsești un bilet galben fosforescent, plasat strategic astfel încât să îți atragă atenția de cum pătrunzi în teritoriul culinar. Soția ta este plecată la tanti Florica, vecina de la etajul doi, pentru a lua o rețetă de cozonac. Când vine, te găsește ud leoarcă, cu hainele rupte, dar cu lista de cumpărături materializată în plan real, și-ți adresează replica plină de ironie: „*Da'ce, dragă, ai venit de la război?!*”. După ce îi povestești prin câte ai trecut, te ia în continuare peste picior, dar are grijă să te anunțe și că peste două zile ai invitate toate rudele la tine pe cap.

Pentru a intra în spiritul Sărbătorilor, trebuie să te lupți singur cu un brad, pe care îl procuri a doua zi din Târgul de Brazi de Crăciun, „la ofertă”. Bineînțeles că, în momentul în care vrei să plătești, se aprinde o luminiță în mansardă, care te anunță că ai uitat portofelul pe scaun, în mașină. Faci un drum suplimentar, în cazul în care ți-era dor de automobilul tău drag, recuperezi portofelul, achiți superba sumă compusă „doar” din cifra unu urmată de un cinci și un zero și încarci în mașină bradul împachetat între timp de vânzător. În momentul în care ajungi acasă, constăți că vânzătorul ți-a schimbat bradul și ți-a dat unul strâmb, cam golaș și pe alocuri uscat. Soția îți dă cu el în cap și te obligă să mergi urgent la un hipermarket pentru a cumpăra un brad artificial. Îl cumperi, după ce stai la coadă la casă încă o oră, ajungi cu el în fața liftului și, cu surprindere, constăți că ambalajul este mult prea mare și nu încapă în cabină. Urci scările și proiectezi cutia magică direct în casă. Asamblezi suportul și bradul propriu-zis, după ce îți bați capul cum, timp de vreo două ore. Urmează o activitate de design interior: împodobirea bradului. Aduci cutiile cu globuri și cu beteală din debara, dar te împiedici și aluneci pe covor; globurile sunt sparte mai mult de jumătate, iar beteala este înfășurată în jurul picioarelor. Soția este iarăși cu gura pe tine și trebuie să mergi repede înapoi la magazin să înlocuiești globurile sparte. Alegi cele mai frumoase globuri și decorațiuni și, după celebra oră de stat la coadă, casiera te înștiințează că a închis casa. Găsești repede o altă casă, unde mai așteaptă 12 persoane. Plătești, ieși din magazin, ajungi în parcare și observi că un deștept te-a blocat, parcându-și mașina perpendicular cu a ta. Nu poți face nicio manevră. Aștepti o jumătate de oră și, după un schimb „drăgălaș” de replici, poți pleca liniștit.

Sosești în fața blocului, iei plasele cu decorațiuni, urci și îți dai seama că nu ai stins farurile. Te întorci și rezolvi problema, rugându-te ca totul să fie în regulă. De fapt, nu totul. În fața ușii tale este un grup de colindători, format din vreo 10 persoane. De rușine, îi primești și pierzi cam toți banii pe un colind cam tras de păr, cu râsete și pauze. Soția te anunță că plictisitoarele ei rude vor sta la tine pe *toată* perioada Sărbătorilor de iarnă.

După lungi pregătiri, vine ziua în care îți primești rudele. Acestea te amețesc cu tot felul de povești, de bârfe și de curiozități. La masă, ca fond muzical, din apartamentul de dedesubt auzi plânsete de copil, din apartamentul vecin auzi muzică populară dată la volum maxim, iar de sus manele la greu. Și tot ceea ce îți dorești este simpla liniște sufletească...

În final, după toate aceste peripeții, ajungi să manifesti SIR – Sindromul Interogator Retoric, pereții fiindu-ți martorii telepatici: *Cum poți să mai pătrunzi în atmosfera de sărbătoare și unde este norocul atunci când ai nevoie să te însoțească?*

UNIVERSUL

CURIOZITĂȚI ÎNARIPATE (6)

5 PĂSĂRI ÎNSCRISE ÎN CARTEA RECORDURILOR

CEA MAI MICĂ PASĂRE DIN LUME

Este pasărea-colibri albină (*Mellisuga helenae*). Masculul măsoară mai puțin de 5 cm, iar femela 5,6 cm. Ambii cântăresc 2 grame. Se hrănesc în principal cu nectarul dulce al florilor, extras cu ajutorul perișorilor speciali aflați pe limbă (ce are forma literei „W”), dar și cu mici insecte pentru acoperirea necesarului proteic de hrană.

CEA MAI MARE PASĂRE DIN LUME

Este struțul (*Struthio camelus*). La maturitate, masculul măsoară 2,1-2,8 m în înălțime și cântărește 100-150 kg, iar femela are înălțimea de 1,7-2 m și cântărește 90-110 kg.

Struții locuiesc pe continentul african și sunt încadrați în categoria ratitelor – păsări care nu pot zbura.

Sunt vertebratele terestre cu cei mai mari ochi, diametrul acestora fiind de 5 cm.

Musculatura picioarelor este puternic dezvoltată, iar, în timpul alergării, pentru evitarea inamicului, ating o viteză de 70 km/oră, fiind cele mai rapide păsări din lume.

Oul struțului este cel mai mare ou al unei păsări, ajungând la o înălțime de 15 cm și cântărind 1,4 kg, fiind echivalentul a 24 de ouă de găină; comparativ cu mărimea adultului, este cel mai mic ou din lumea păsărilor.

Modul său de hrănire este omnivor, consumând frunze, semințe, rădăcini și ocazional insecte, șopârle și mici mamifere.

Este singura pasăre care prezintă doar două degete la fiecare picior. Creierul său are dimensiunea unei mingi de golf.

CEA MAI INTELIGENTĂ PASĂRE DIN LUME

Este papagalul gri african (*Psittacus erithacus*), întâlnit în centrul și în vestul Africii. Este un foarte bun imitator al vocii umane; poate să facă corelații și să construiască propoziții simple.

De asemenea, este capabil să recunoască 50 de obiecte, 7 culori, 5 forme geometrice diferite și să numere până la 6. Poate determina cu ușurință poziția anumitor obiecte, dar și dimensiunea acestora.

CEA MAI PERICULOASĂ PASĂRE DIN LUME

Este cazuarul (*Casuarus casuarus*). Din cauza agresivității sale, mai ales față de oameni, este considerat a fi cea mai de temut specie de pasăre cunoscută până în prezent.

Picioarele sale sunt foarte dezvoltate, având câte trei degete prevăzute cu gheare puternice ce ating o lungime de 10 cm și care, în caz de atac, pot deveni arme periculoase.

Habitatul natural al păsării îl reprezintă pădurea tropicală australiană și Papua Noua Guinee. Descinde din dinozauri, se hrănește și cu carne, nu poate zbura și prezintă pe cap o creastă cornoasă cu rol de organ fonator.

CEA MAI RAPIDĂ PASĂRE DIN LUME

Este drepneaua neagră (*Apus apus*). Însă cea mai iute vîietate din întregul regn animal este șoimul călător (*Falco peregrinus*), specie de pasăre de pradă care poate atinge, în picaj (când plonjează după pradă, folosindu-se din plin de forța gravitațională), viteze uluitoare de peste 400 km/oră. Zborul de linie orizontal este mult mai dificil pentru orice specie de pasăre, deoarece efortul fizic și biomecanica mișcării sunt cu totul diferite și mult mai solicitante.

În cadrul experimentelor, viteza de zbor orizontal înregistrată a drepnei negre a fost de 111,6 km/oră, în timp ce drepneaua cu coada în formă de ac (*Hirundapus caudacutus*) a atins viteza record de 169 km/oră.

CIRIPITUL ? ENIGMISTIC

PUZZLE-UL, UN JOC INTELIGENT

Puzzle-ul este un joc de perspicacitate, sub formă de mozaic, compus din mai multe piese de forme diferite ce alcătuiesc o imagine. Scopul jocului constă în reconstituirea imaginii din aceste piese. De obicei, piesele sunt confecționate din carton sau din lemn, puzzle-ul având formă și mărime standard de 47 x 33 cm. Există puzzle-uri cu 6, 9, 12, 16, 20, 24, 30, 32, 50, 54, 100, 200, 300, 500, 550, 700, 750 de piese, dar și mai mari, pentru adulți, cu 1000, 1500, 2000, 3000, 5000, 6000, până la zeci de mii de piese. De exemplu: puzzle-ul „Viața: Marea provocare” (*Life: The Great Challenge*), creat de artistul neozeelandez Royce B. McClure (n. 1956) în anul 2007 și produs de compania spaniolă Educa Borrás, conține 24.000 de piese (428 x 157 cm), „Retrospectivă dublă” (*Double Retrospect*), bazat pe 32 de lucrări ale artistului american Keith Haring (1958-1990) și produs în 2010 de compania germană Ravensburger, este alcătuit din 32.256 de piese (544 x 192 cm), iar „Natură sălbatică” (*Wildlife*), creat de artistul englez Adrian Chesterman (n. 1955) în anul 2015 și produs de compania spaniolă Educa Borrás, conține 33.600 de piese (560 x 170 cm).

Anual, milioane de oameni de toate vârstele și de pe tot Globul petrec ore în șir încercând să asambleze aceste puzzle-uri.

Istoric

Jocul a fost inventat în anul 1761 de către cartograful englez *John Spilsbury* (1739-1769), căruia i-a venit ideea de a crea un nou material didactic pentru elevi. El a lipit o hartă a lumii pe lemn de cedru și de mahon și a tăiat-o cu

fierăstrăul exact pe linia de graniță a țărilor (denumirea în limba engleză a jocului este *jigsaw puzzle* = puzzle-decupaj). Astfel, elevii puteau studia geografia îmbinând piesele hărții. Manualul a cunoscut un mare succes și Spilsbury a decis să-l patenteze.

La începutul secolului al XIX-lea, puzzle-urile au devenit foarte răspândite în SUA și în Europa, datorită tehnologiei de ștanțare a cartonului. În 1909, compania americană Parker Brothers a conceput puzzle-ul așa cum îl știm azi, asamblarea pieselor devenind mult mai ușoară și mai atractivă.

Adevărata manie a puzzle-urilor a lovit SUA și apoi lumea întreagă în anii '30, în timpul Marii Crize. În perioada șomajului, venitul din vânzarea acestui joc a atins 10 milioane de dolari săptămânal. În Marea Britanie, la începutul secolului al XX-lea, paginile revistelor și ziarelor includeau și jocuri de puzzle care puneau la încercare mintea cititorilor.

În prezent există peste 50 de companii care produc anual milioane de puzzle-uri, cu o varietate incredibilă de forme de piese și de imagini. Au apărut chiar și puzzle-uri sferice, 3D, 4D, puzzle-uri cu imagini holografice sau iluzii optice, cu două fețe, dar și puzzle-uri din materiale moi, pentru copii mici. Un nou concept îl constituie versiunile on-line ale puzzle-urilor, având ca avantaje: refacerea acestora de la zero în cazul plasării greșite a uneia/mai multor piese, rotirea pieselor, alegerea imaginii și a dimensiunii dorite, dar și imposibilitatea pierderii vreunei piese.

Cuvântul „puzzle” mai are și următoarele sensuri: ghicitoare, enigmă, cimilitură, careu, joc de cuvinte încrucișate, nedumerire, încurcătură, perplexitate.

Tipuri de puzzle-uri

Există trei mari categorii de puzzle-uri:

♦ *Puzzle-uri de cuvinte*, care cuprind:

- ghicitori;
- enigme: rebus textual, criptorebus textual, criptografie, criptotal, rebo, rebo-metagramă, rebo anagramat, rebus eliptic, monoverb, biverb, triverb;
- șarade;
- anagrame;
- acrostihuri;
- palindroame;
- careuri de cuvinte: rebus, integramă, diagramă, retroanagramă, reintegramă, metagramă, extragramă, reconstituire clasică, retrobloc, retrogrilă, aritmogrif, careu fantezie, careu surpriză, scarturi;
- scrabble;
- spânzurătoarea;

♦ *Puzzle-uri matematice și logice*, care cuprind:

- pătrate magice;
- puzzle-uri cu numere (criptograme);
- probleme de matematică distractivă;
- probleme de logică, de perspicacitate și de gândire laterală, logigrame;
- jocuri logice: găsirea diferențelor dintre două imagini, găsirea unor imagini ascunse, unirea punctelor, labirinturi, nonogramă, Sudoku (mini Sudoku – grile de 4x4, 5x5, 6x6; Sudoku mediu – grile de 7x7, 8x8; Sudoku clasic – grile de 9x9; maxi Sudoku – grile de 16x16, 25x25, 36x36; Sudoku gigant – grile de 49x49, 64x64, 81x81, 100x100; Sudoku clasic + diagonale; Sudoku scoțian; Sudoku superstițios; Sudoku zgârie-nori; Sudoku sume marginale; Sudoku sume marginale + diagonale; Sudoku sectorizat; Sudoku sectorizat + diagonale; Sudoku par; Sudoku repetitiv par; Sudoku impar; Sudoku Ken Ken; Sudoku chinezesc; Sudoku XV; Sudoku alandala; Sudoku cu săgeți interioare; Sudoku min, MAX; Sudoku consecutiv; Sudoku consecutiv + diagonale; Sudoku $2\pi R$ – sume; Sudoku cu puncte; Sudoku duplicat – sumă; Sudoku duplicat – sumă + diagonale; Sudoku SP combinat; Sudoku cu eroare ± 1 ; Sudoku

suma 15 + diagonale; Sudoku exclusivist + diagonale; Sudoku cu ferestre; Sudoku produse marginale și patrulatere pare; Sudoku killer), Fillomino, Hashiwokakero, Heyawake, Hitori, Kakuro, Kuromasu, Masyu;

- puzzle-uri geometrice: Pentomino, Sangaku, Tangram, Tantrix;

♦ *Puzzle-uri mecanice*: Cubul Rubik clasic (3x3x3) și cu variațiile sale – Cubul de Buzunar (2x2x2), Răzbunarea lui Rubik (4x4x4), Cubul Profesorului (5x5x5), V-Cube (6x6x6, 7x7x7), Cubul Rubik 8x8x8, 9x9x9, 10x10x10, 11x11x11, 12x12x12, 13x13x13, 14x14x14, 15x15x15, 16x16x16, Cubul Over The Top (17x17x17), Cubul Rubik 22x22x22, Cubul Void (3x3x3-7), Cubul Rubik pentru nevăzători (3x3x3), Cubul Magic (3x3x3), Cubul Sudoku (3x3x3), Cubul Skewb (3x3x3), Tetraedrele Pyraminx (3x3x3), Pyramorphix (2x2x2) și BrainTwist (2x2x2), Octaedrul Skewb Diamond (3x3x3), Dodecaedrele Megaminx (3x3x3), Gigaminx (5x5x5), Teraminx (7x7x7), Petaminx (9x9x9) și Pyraminx Crystal (3x3x3), Marele dodecaedru Steaua lui Alexandru (3x3x3), Icosaedrele Impossiball (2x2x2) și Dogic (4x4x4), Sfera Magic Ball (3x3x3), Rubik 360, Magia Rubik, Ceasul Rubik; Cubul Soma; Klotski; Puzzle-ul 15; Puzzle-ul Burr; puzzle-uri 3D.

Creatori celebri de puzzle-uri au fost: Sam Loyd (1841-1911, SUA), Henry Dudeney (1857-1930, Marea Britanie), Boris A. Kordemsky (1907-1999, Rusia), Martin Gardner (1914-2010, SUA), în prezent remarcându-se: Raymond Smullyan (n. 1919, SUA), Will Shortz (n. 1952, SUA), Scott Kim (n. 1955, SUA), Gianni A. Sarcone (n. 1962, Elveția), David J. Bodycombe (n. 1973, Marea Britanie), Lloyd King (n. Marea Britanie).

Din pasiune pentru acest joc, editorul și creatorul american de puzzle-uri *Will Shortz* (n. 1952) a înființat în anul 1992 Campionatul Mondial de Puzzle. În perioada 16-23 octombrie 2016, cea de-a 25-a ediție a Campionatului s-a desfășurat în Senec, Slovacia, unde au participat reprezentanți din 29 de țări. Deși este membră a Federației Mondiale de Puzzle, România nu a participat anul acesta (nu a câștigat niciodată vreun titlu; în anul 1995 a fost țară gazdă, organizând Campionatul la Poiana Brașov).

Câștigătorii la individual au fost: germanul Ulrich Voigt – locul întâi (obținând pentru a 11-a oară medalia de aur), americanul Palmer Mebane – locul al doilea și japonezul Ken Endo – locul al treilea. La proba pe echipe, Germania a obținut primul loc (câștigând de 7 ori medalia de aur, de 5 ori pe cea de argint și de 2 ori pe cea de bronz), Japonia – al doilea loc (o medalie de aur, 8 de argint și 5 de bronz), iar SUA – al treilea loc (14 medalii de aur, 6 de argint și 5 de bronz).

Curiozități și recorduri

„*Cel mai mare puzzle din lume*” a fost creat de compania Great East Asia Surveyors and Consultants Co. Ltd. din Hong Kong, conținea 21.600 de piese și avea o suprafață de 5428,8 m². 777 de persoane l-au asamblat în spațiul fostului Aeroport Kai Tak, în data de 3 noiembrie 2002.

În anul 2008, cetățenii orașului german Ravensburg au asamblat un puzzle uriaș alcătuit din 4000 de imagini, având peste 1 milion de piese și o suprafață de 600 m².

Un alt puzzle impresionant a fost realizat în anul 2010, în Nürnberg; suprafața sa era de 20 x 15 m și reprezenta pictura lui Albrecht Dürer (1471-1528) – „Autoportret în mantie cu guler de blană”.

Însă, conform Cărții Recordurilor Guinness, „*Cel mai mare puzzle cu cele mai multe*

piese” a fost completat în data de 24 septembrie 2011 de către 1600 de studenți de la Universitatea de Economie din Ho Și Min, Vietnam, și conținea 551.232 de piese, măsurând 14,85 x 23,20 m.

Puzzle-ul „Momente Disney memorabile” (Memorable Disney Moments), produs în septembrie 2016 de compania germană Ravensburger, deține două recorduri Guinness:

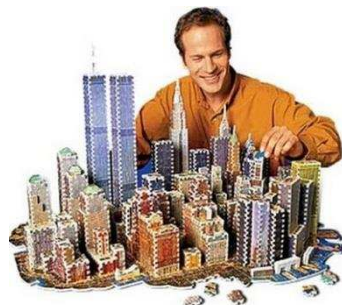
„*Cel mai mare puzzle comercial cu cele mai multe piese*” (40.320 de piese) și

„Cel mai mare puzzle comercial cu cea mai mare suprafață” (6,80 x 1,92 m; suprafața totală = 13 m²).

„Cel mai mare puzzle 3D” este alcătuit din 531 de piese și are forma unui dinte, cu înălțimea de 2,56 m și diametrul de 1,28 m. A fost creat de compania slovacă FONA Dental s.r.o. în data de 11 septembrie 2015, în incinta Muzeului Ciocolatei din Köln.

„Cel mai mare puzzle 3D comercial” este produs de compania americană Wrebbit3D, fiind alcătuit din 3575 de piese care reproduc cartierul Manhattan din New York.

„Cel mai mare puzzle sferic” a fost produs de compania Unima Industrial (HK) Ltd. din Hong Kong, în 2005, avea o circumferință de 4,77 m și îl reprezenta pe ursulețul Winnie de Pluș.

„Cea mai mare colecție de puzzle-uri” îi aparține filipinezei Georgina Gil-Lacuna (1952-2014), fiind alcătuită din 1028 de puzzle-uri diferite, colecționate și rezolvate timp de 26 de ani. Recordul Guinness a fost omologat în data de 29 noiembrie 2012, puzzle-urile fiind expuse în pensiunea Georginei – „Conacul Puzzle” din orașul Tagaytay.

„Cel mai mic puzzle din lume” este alcătuit din trei piese care au mai puțin de 1 mm și a fost realizat în anul 2013 de un grup de cercetători germani de la Institutul de Tehnologie Karlsruhe.

„Cel mai mic puzzle comercial cu cele mai puține piese” este produs de compania americană TDC Games și conține 234 de piese, având dimensiunea de 10,16 x 15,24 cm.

„Cel mai mic puzzle comercial cu 500 de piese” este produs încă din 2010 de compania Tomax din Hong Kong și are dimensiunea de 21 x 29,6 cm.

„Cel mai mic puzzle comercial cu 1000 de piese” este produs încă din 2008 de compania Standard Project Limited din Hong Kong și are dimensiunea de 18,2 x 25,7 cm.

„Cel mai rapid timp obținut pentru rezolvarea puzzle-ului Guinness World Records Hasbro” a fost de 13 minute și 7 secunde. Puzzle-ul, de formă ovală și cu 250 de piese, a fost rezolvat de indianca Deepika Ravichandran (n. 1999) la Universitatea de Știință și Inginerie din Hartford, SUA, în data de 9 mai 2014.

„Cel mai scump puzzle vândut la o licitație” a fost creat de autoarea americană Rachel Page Elliott (1913-2009). Puzzle-ul – confecționat din 467 de piese din lemn, cu tematică zoologică – a fost vândut pentru suma de 27.000 \$ în cadrul unei licitații caritabile de artă, organizate de Fundația „The Golden Retriever” în data de 28 septembrie 2005.

În anul 2001, în Liberia au fost emise monede cu imagini ce reprezintă piese de puzzle.

În anul 2003, logoul enciclopediei on-line Wikipedia s-a actualizat, reprezentând o sferă tridimensională alcătuită din diferite piese de puzzle, dar cu piesa de deasupra lipsind, ceea ce simbolizează o enciclopedie aflată în expansiune; din 2010 s-a adoptat un nou design, bazat tot pe conceptul de puzzle.

Simbolul campaniei internaționale de conștientizare a autismului este o fundă alcătuită din piese de puzzle de diverse culori. Puzzle-ul reflectă misterul și complexitatea autismului, iar culorile și formele variate reprezintă diversitatea oamenilor și a familiilor care se confruntă cu această afecțiune.

Puzzle-urile pot fi considerate și o formă de artă, prin lipirea pieselor cu un adeziv special, înrămarea imaginilor completate și expunerea acestora.

Nu reprezintă doar un joc vesel, ci și un important instrument didactic. Acest joc de perspicacitate antrenează atenția copiilor, gândirea logică și inteligența nativă. Multe școli din lume îl folosesc și azi la studierea geografiei.

Așadar, în luna magică a cadourilor le puteți oferi copiilor, nepoților, dar și cunoștințelor dvs. puzzle-uri cu diferite tematici (personaje din desene animate, personalități, peisaje, clădiri, monumente, opere de artă celebre, mijloace de transport, obiecte, forme geometrice, simboluri/logouri, animale, plante,

alimente), prin rezolvarea acestora antrenându-le inteligența, gândirea strategică, atenția, dexteritatea, răbdarea, în final culminând satisfacția personală de a reconstitui imaginile respective.

ENIGME ÎN HAINE DE SĂRBĂTOARE

1. Este-un oraș mititel,
Ce are aur în el
Și are numele-n comun
Cu un simbol de Crăciun.
2. Ce este verde în anotimpul rece,
Nu necesită apă
Și răspândește arome plăcute în casă?

3. Despre ce cântau americanii Bing Crosby (1903-1977), în 1941, și Elvis Presley (1935-1977), în 1957, în două cântece foarte cunoscute datorită tematicii acestora: „..... alb” și „..... albastru”?

Bing Crosby

Elvis Presley

4. Cu ocazia sărbătorilor de iarnă, un tânăr foarte chipeș îi oferă iubitei sale un obiect găurit, care este destinat să cuprindă carne, oase și sânge. Ce i-a dăruit tânărul iubitei sale?
5. Ce anume nu se poate mânca niciodată și sub nicio formă la cina de Crăciun?

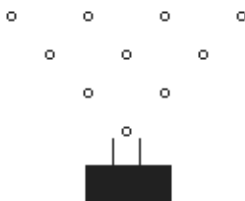
6. Anagramați cuvintele din fiecare serie pentru a obține două mesaje de sărbători:

- REYMR HMSSCRTIA!
- PAYPH EWN ERYA!

7. Descoperiți soluția reboului (2, 3):

8. Mutând doar trei dintre ornamentele din imaginea alăturată, rearanjați bradul cu vârful în sus.

9. Rezolvați următorul criptaritm, înlocuind fiecare literă cu câte o cifră (aceleași litere se înlocuiesc cu aceeași cifră, iar literele diferite – cu cifre diferite), astfel încât adunarea respectivă să fie adevărată. Găsiți 4 soluții.

$$\begin{array}{r}
 M E R R Y + \\
 X M A S \\
 \hline
 T O A L L
 \end{array}$$

10. Virgil a primit de Crăciun un set de lego din ale căruia piese a construit mai multe turnuri.

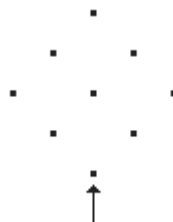
a) Găsiți numele turnurilor construite de Virgil, bazându-vă pe indiciile de mai jos:

- △ Oraș cu turn înclinat;
- △ Turn în Paris;
- △ Turnul bisericii;
- △ Turn de pompieri;

- △ Turn la şah;
- △ Turn unde s-au încurcat graiurile.

b) Selectând câte o literă din fiecare denumire a turnurilor, veți descoperi un cuvânt care are legătură cu următoarele trei: autor, modestie, politețe. Ordinea literelor selectate este: prima literă din primul cuvânt descoperit, ultima literă din al doilea cuvânt, a doua literă din al treilea, ultima literă din al patrulea, ultima literă din al cincilea și ultima literă din al șaselea.

11. Uniți cele 9 globulețe din desenul alăturat, prin patru linii drepte, fără a ridica pixul/creionul de pe foaia de hârtie. Indiciu: porniți din locul indicat de săgeată.

12. Moș Crăciun, trebuind să plece într-o expediție lungă, a luat cu el un lup, un ren și un sac cu licheni. Cât timp era în preajma lor, nici lupul nu putea să mănânce renul, și nici renul să mănânce lichenii. Tot mergând, a ajuns la un râu. Lângă mal era legată o barcă. La o traversare, nu putea lua cu el decât pe unul dintre cei trei „însoțitori”, pentru a-l duce pe malul celălalt. Cum a procedat Moș Crăciun pentru a trece râul, în siguranță, cu lupul, renul și sacul cu licheni?

13. Pe drumul meu spre Laponia am întâlnit un bărbat cu 7 soții. Fiecare soție are 6 geți. Fiecare geantă conține 5 pisici. Fiecare pisică are 4 pisoii. Fiecare pisoii are 3 șoareci. Fiecare șoarece are 2 bucăți de brânză. Fiecare bucată de brânză are o scobitoare. Pisicile și pisoii nu mănâncă șoarecii, iar șoarecii nu mănâncă bucățile de brânză.

a) Câte scobitori sunt în total?

b) Câte picioare ajung în Laponia?

14. Vă mai amintiți ce a fost în data de 25 decembrie 2009?

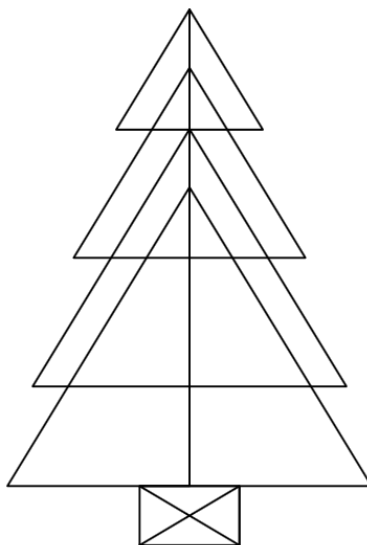
15. În ce epocă a umanității această egalitate a fost verificată:

$$31 \text{ oct} = 25 \text{ dec?}$$

16. Găsiți în diagrama de mai jos numele celor 9 reni ai lui Moș Crăciun: Blitzen, Comet, Cupid, Dancer, Dasher, Donner, Prancer, Rudolph, Vixen.

M	R	M	B	T	J	R	L	P	Z
E	M	R	E	L	U	M	O	R	L
B	A	M	E	D	I	P	R	A	Q
T	O	H	O	C	H	T	U	N	R
C	P	L	A	I	N	E	Z	C	E
C	P	R	E	H	S	A	D	E	N
H	U	V	I	X	E	N	D	R	N
C	Q	P	G	F	S	E	C	R	O
L	R	S	I	X	A	K	H	X	D
X	G	K	Y	D	X	W	I	Q	P

17. Din câte triunghiuri este alcătuit bradul din imagine?

18. Moș Crăciun și-a pierdut ochelarii și îi caută de zor în toată casa: în buzunare, pe birou, în șifonier, în dulapuri, pe noptiere, sub mobilier, în bucătăria Doamnei Crăciun, în atelierul de jucării al elfilor, în grajdul renilor, în sanie, în fața casei, chiar și în zăpadă, însă tot nu îi găsește. Unde credeți că erau ochelarii lui Moș Crăciun?

19. În timpul liber, Moș Crăciun adoră jocurile logice care îi pun mintea la încercare. Pricepându-se foarte bine și la cifre, acceptă oricând provocarea Doamnei Crăciun, care constă în special în rezolvarea careurilor sudoku. De data

aceasta i-a propus următorul sudoku, care se completează după regula: Orice rând, orice coloană și oricare pătrat de 3x3 căsuțe trebuie să conțină o singură dată fiecare cifră cuprinsă între 1 și 9. Demonstrați-i Moșului că și dvs. vă pricepeți la cifre!

		8				4		
2			7		9			8
	1		6		5		2	
1		3	4		2	7		6
9		7	3		6	2		1
	7		5		8		9	
4			1		3			5
		5				3		

20. La un concurs american de decorare a caselor cu luminițe de Crăciun participă cinci bărbați care:

- locuiesc în case de culori diferite;
- au profesii diferite;
- preferă o altă băutură;
- sunt pasionați de un alt gen de muzică;
- au un alt animal de companie.

Despre ei se știu următoarele:

- a) inginerul stă în casa cu fațada vopsită în roșu;
- b) locuitorul casei din mijloc consumă cafea;
- c) cel ce locuiește în casa vopsită în portocaliu bea apă plată;
- d) casa cu fațada galbenă se află în dreapta celei portocalii;
- e) vecinul celui ce preferă muzica rock are un papagal;
- f) profesorul are un câine;
- g) avocatul este un mare consumator de ceai;
- h) vecinul celui ce îndrăgește muzica pop are o pisică;
- i) cel ce agreează muzica country bea suc de portocale;
- j) vecinul din dreapta inginerului ascultă doar muzică rock;
- k) medicul stă în prima casă;

- l) cel ce ascultă zilnic arii din opere are un acvariu cu pești;
- m) arhitectul ascultă doar folk;
- n) vecinul medicului stă în casa verde;
- o) în casa albastră se ascultă doar muzică pop.

Cunoscând toate aceste informații, determinați:

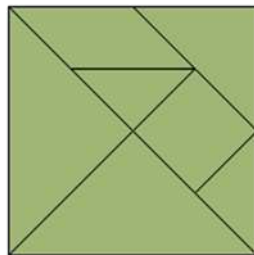
- cine consumă ciocolată caldă (fiind și câștigătorul concursului);
- cine are o broască țestoasă ca animal de companie.

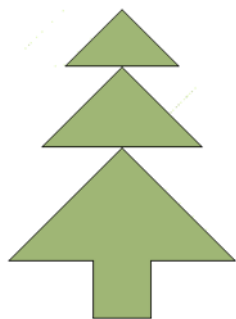
21. Conectați în imaginea alăturată 12 globuri-steluțe, astfel încât să formați o cruce, în interiorul căreia să existe 5 steluțe neunite, iar în exterior să rămână 8 steluțe neunite.

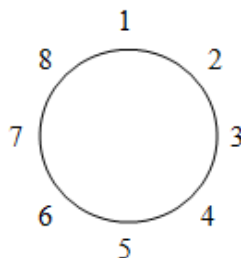
22. Mi-aduc aminte cu plăcere de următoarea întâmplare: aflându-mă în București, colegul meu Tache m-a invitat la cina de Crăciun. Neștiind exact câți copii are, dar dorind să le ofer acestora câte un cadou, l-am întrebat pe Mirel, prietenul său cel mai bun: „— Mirele, câți copii are Tache?”. Acesta, pus tot timpul pe glume, mi-a răspuns: „— Înmulțind numărul copiilor lui Tache cu înălțimea exprimată în metri a blocului în care locuiesc, cu anul nașterii bunicii și cu vârsta ei, obții numărul 10 955 751.”. În ce an am avut insolitul dialog cu Mirel?

23. Pătratul alăturat este alcătuit din 5 triunghiuri de dimensiuni diferite (două triunghiuri mari, două triunghiuri mici și unul mijlociu), un pătrat și un paralelogram. Utilizând toate aceste 7 piese (denumite tanuri) de tangram (joc cu decupări tip puzzle, originar din China), dar fără a le suprapune, obțineți cei trei brazi de Crăciun din imaginile următoare:

24. Octav și Georgeta îi au invitați la masa de Crăciun: pe fiica lor cea mare – Crina, pe soțul ei – Victor, pe fiul lor – Radu și pe părinții Georgetei – Mihai și Smaranda. Fiica lor cea mică, Sanda, este mai capricioasă și a zis că nu vrea să stea la masă nici lângă sora ei, Crina, nici lângă Radu, fratele ei. Masa din sufragerie are 8 locuri. Scaunul cu numărul 1 este întotdeauna al lui Octav, capul familiei. El a așezat-o pe soacra sa, Smaranda, la dreapta sa, iar pe socru în fața ei. Georgeta a luat loc la stânga tatălui ei, iar lui Radu i-a revenit scaunul dintre Mihai și una dintre surorile sale. Care este ordinea fiecărui membru al familiei la masa de Crăciun?

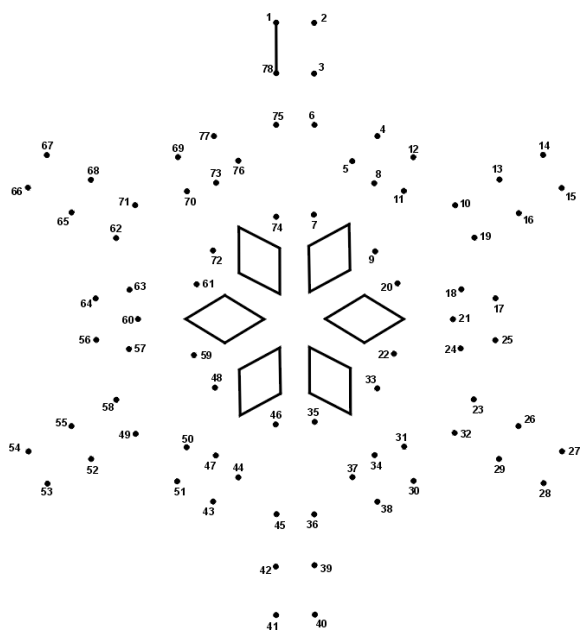
25. Ornați bradul din imagine cu globurile numerotate de la 1 la 6, astfel încât pe fiecare latură care conține trei globuri, suma acestora să fie 12.

26. Găsiți drumul prin labirint până în dreptul stelei din vârful bradului.

27. Uniți punctele din imaginea de mai jos și aflați ce reprezintă aceasta:

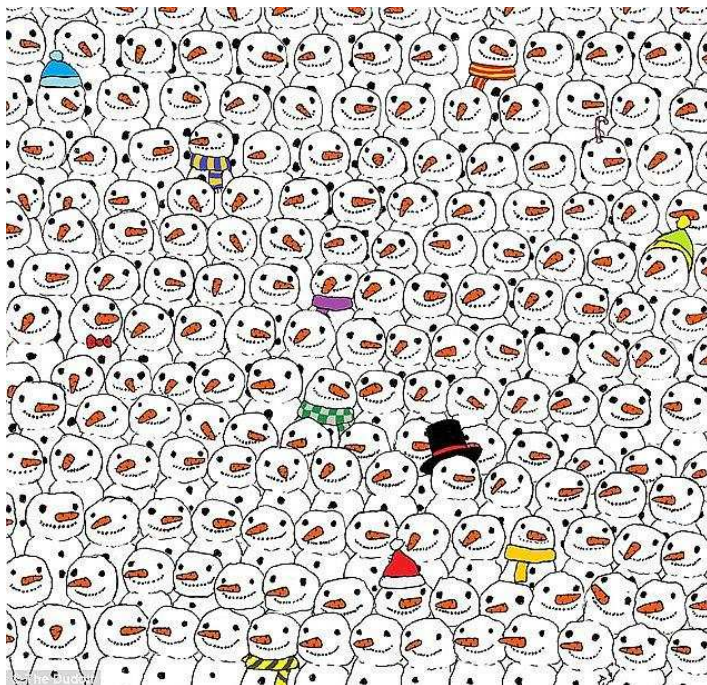
28. Știind că Doamna Crăciun este destul de obosită în perioada pregătirilor pentru Sărbători, Moș Crăciun i-a făcut o surpriză: o după-amiază relaxantă la un centru spa din Laponia. Cum va arăta Doamna Crăciun după petrecerea câtorva ore de relaxare la spa?

29. Toți oamenii de știință, indiferent de religie, cultură, convingeri politice, au ajuns la concluzia că un lucru căutat se află între Crăciun și Anul Nou. Ce anume?

30. Formația de muzică irlandeză Celtic Woman, alcătuită din 4 tinere talentate, se află în turneu în SUA. În concert, cele 4 vor interpreta, în 4 minute, și colindul „Adeste Fideles”. Dacă formația se va mări la 6 persoane, în cât timp vor interpreta membrii ei aceeași melodie?

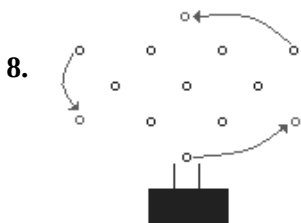
31. Alfred și soția lui, Bertha, petrec Revelionul acasă. Pentru a intra în atmosfera de sărbătoare, Alfred a cumpărat o sticlă de șampanie care a costat 20 \$. Știind că șampania costă cu 19 \$ mai mult decât sticla, cât costă șampania și cât costă sticla?

32. Descoperiți în desenul alăturat, creat de artistul maghiar Dudolf, un urs panda – ascuns printre oamenii de zăpadă:

RĂSPUNSURI

1. Brad (oraș; pom de Crăciun).
2. Bradul.
3. Despre un „*Crăciun alb*” și un „*Crăciun albastru*”.
4. Un inel.
5. Micul dejun sau prânzul (de Crăciun).
6. MERRY CHRISTMAS! ; HAPPY NEW YEAR!
7. Înger (in + ger).

9.
$$\begin{array}{r} 85772 + \\ \underline{4861} \\ 90633 \end{array}$$

A = 6, E = 5, L = 3, M = 8, O = 0, R = 7, S = 1, T = 9, X = 4, Y = 2

$$\begin{array}{r} 85771 + \\ \underline{4862} \\ 90633 \end{array}$$

A = 6, E = 5, L = 3, M = 8, O = 0, R = 7, S = 2, T = 9, X = 4, Y = 1

$$\begin{array}{r} 84772 + \\ \underline{5861} \\ 90633 \end{array}$$

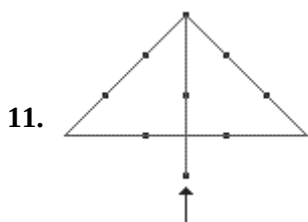
A = 6, E = 4, L = 3, M = 8, O = 0, R = 7, S = 1, T = 9, X = 5, Y = 2

$$\begin{array}{r} 84771 + \\ \underline{5862} \\ 90633 \end{array}$$

$$A = 6, E = 4, L = 3, M = 8, O = 0, R = 7, S = 2, T = 9, X = 5, Y = 1$$

10. a) Pisa; Eiffel; Turlă; Foișor; Tură; Babel;

b) Plural (pluralul autorului = pluralul folosit în locul singularului în opere științifice, publicistice și oratorice; pluralul modestiei = plural [folosit mai ales în vorbirea populară] de referire la persoana proprie în discuția cu cineva considerat superior; pluralul politeții = pluralul folosit în locul singularului în formule de adresare respectuoasă către cineva).

12. Moș Crăciun a dus renul și s-a întors. La următorul drum a dus lupul și a luat renul înapoi. L-a lăsat pe ren la locul de plecare, apoi a dus sacul cu licheni lângă lup. La ultimul drum s-a întors și a luat renul.

13. a) Sunt 5040 de scobitori. O geantă conține 5 pisici, 20 de pisoi, 60 de șoareci, 120 de bucăți de brânză și 120 de scobitori. O soție are 6 geți, care conțin: 30 de pisici, 120 de pisoi, 360 de șoareci, 720 de bucăți de brânză și 720 de scobitori. 7 soții au 42 de geți, care conțin: 210 pisici, 840 de pisoi, 2520 de șoareci, 5040 de bucăți de brânză și 5040 de scobitori.

b) În Laponia ajung doar 2 picioare, ale mele.

14. Crăciunul.

15. Egalitatea nu se referă la date calendaristice, ci la sistemele matematice de numerație octal și zecimal. Astfel, 31 în sistemul octal va fi întotdeauna 25 în sistemul zecimal: $31_{(8)} = 3 \times 8 + 1 = 25_{(10)}$.

16.

M	R	M	B	T	J	R	L	P	Z
E	M	R	E	L	U	M	O	R	L
B	A	M	E	D	I	P	R	A	Q
T	O	H	O	C	H	T	U	N	R
C	P	L	A	I	N	E	Z	C	E
C	P	R	E	H	S	A	D	E	N
H	U	V	I	X	E	N	D	R	N
C	Q	P	G	F	S	E	C	R	O
L	R	S	I	X	A	K	H	X	D
X	G	K	Y	D	X	W	I	Q	P

17. Din 32 de triunghiuri.

18. Pe nasul său.

19.

5	9	8	2	3	1	4	6	7
2	3	6	7	4	9	1	5	8
7	1	4	6	8	5	9	2	3
1	5	3	4	9	2	7	8	6
6	4	2	8	1	7	5	3	9
9	8	7	3	5	6	2	4	1
3	7	1	5	2	8	6	9	4
4	2	9	1	6	3	8	7	5
8	6	5	9	7	4	3	1	2

20. Se va întocmi următorul tabel în care se vor completa datele cunoscute:

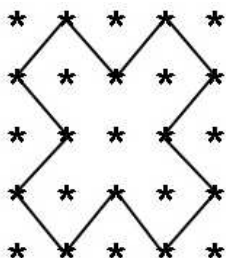
Specificare	Casa 1	Casa 2	Casa 3	Casa 4	Casa 5
Culoare	albastră	verde	roșie	galbenă	portocalie
Profesie	medic	avocat	inginer	profesor	arhitect
Băutură		ceai	cafea	suc de portocale	apă plată
Muzică	pop	rock	operă	country	folk
Animal	papagal	pisică	pești	câine	

În casa 3 se consumă cafea (b), medicul stă în casa 1 (k), casa 2 este verde (n). Casa 1, în care stă medicul, nu este roșie (a); nefiind nici galbenă, nici portocalie, este albastră, deci aici se ascultă muzică pop (o). Proprietarul casei 2 are o pisică (h). Dacă inginerul ar locui în casa 5, din condițiile a), c), d), g), i), j), l) și m) ar rezulta că arhitectul și avocatul locuiesc în casa 2. Înseamnă că inginerul locuiește în casa 3, casa cu fațadă roșie (a). Rezultă că în casa 2 se ascultă muzică rock (j); casa 5 este portocalie și casa 4 este galbenă (d). Din (c) rezultă că în casa 5 se bea apă plată. În casa 4 se bea suc de portocale și se ascultă muzică country (i). În casa 5 locuiește arhitectul pasionat de muzică folk (m). Profesorul din casa 4 are câine (f). Avocatul din casa 2 consumă ceai (g). Inginerul ascultă muzică de operă și are un acvariu cu pești (l). Medicul are un papagal (e).

Din toate acestea rezultă că:

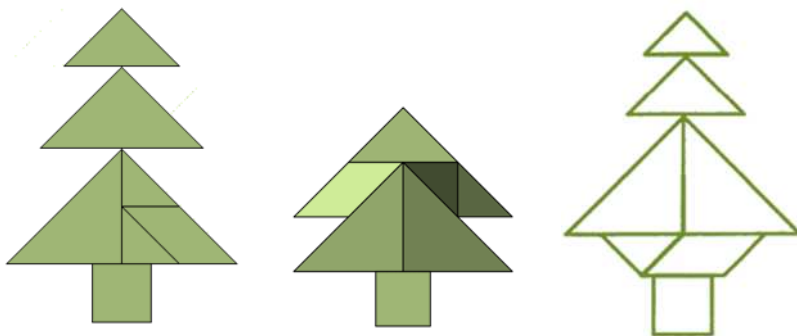
- medicul (câștigătorul concursului) consumă ciocolată caldă;
- arhitectul are o broască țestoasă.

21.

22. Mai întâi am descompus în factori primi numărul 10 955 751 și am obținut: $3 \cdot 23 \cdot 83 \cdot 1913$. Evident, anul nașterii bunicii poate fi 1909 ($23 \cdot 83$) sau 1913. Cum 1913 nu poate fi nici numărul de copii ai lui Tache, nici înălțimea în metri a unui bloc din București, și nici vârsta bunicii, rezultă că numai acesta este anul de naștere al bunicii. Bunica ar putea avea $3 \cdot 23 = 69$ de ani sau 83 de ani. Cum în București nu sunt blocuri cu mai mult de 23 de etaje, deci mai înalte de 70 m, rezultă că 83 este vârsta bunicii. Deci 23 m este înălțimea blocului în care locuiește Mirel, iar numărul copiilor lui Tache este 3. Anul în care bunica avea 83 de ani este $1913 + 83 = 1996$, fiind și anul în care am avut acea neobișnuită conversație cu Mirel.

23.

24.

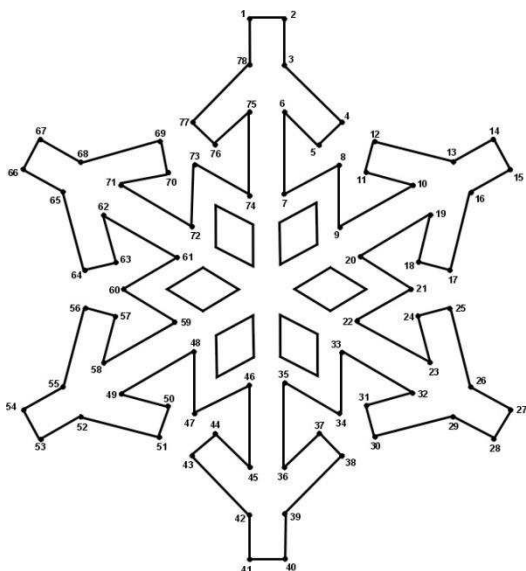
1 – Octav;
2 – Crina;
3 – Radu;
4 – Mihai;

5 – Georgeta;
6 – Victor;
7 – Sanda;
8 – Smaranda.

25.

26.

27. Un fulg de zăpadă.

28.

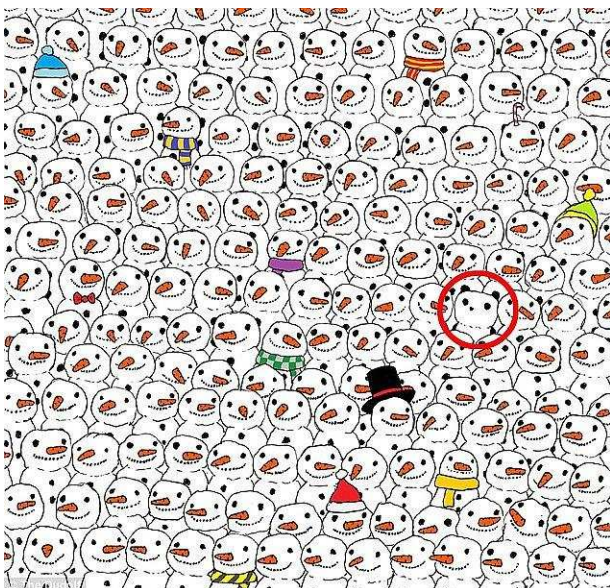

29. Conjunția „și”.

30. Tot în 4 minute, deoarece melodia rămâne aceeași, indiferent de numărul interpreților.

31. Șampania costă 19,50 \$, iar sticla 50 ¢.

32.

RĂVAȘE PENTRU UN 2017 PLIN DE CIRIPITURI

Întâmpinăm anul ce vine
Cu multă, multă voioșie,
Cu vin spumant și băutură,
Bucate alese, tort, prăjitură,
Cu muzică, jocuri de lumini,
Noroc din lozuri, artificii mii.
Pentru tot ce-avem să fim
recunoscători,
Să primim la ușă colindători,
Sănătatea să ne sporească
Și tot ce-am visat să se împlinească!

*

În noaptea de Revelion
Totul este de bonton.
În casă se-aud veselie mesenilor,
Clinchetul paharelor,
Muzică de Sărbători.
La ușă sunt colindători.
Pe masă sunt numai delicii,
Pe cerul nopții – artificii.
Cu toții-acum strigăm în cor:
2017 să fii un an cu mult spor!

*

Noul An să v-aducă de toate:
În suflet – pace și bunătațe,
În casă – câștiguri binemeritate,
Pe masă – bucate gustoase,
În pahare – băuturi spumoase,
La muncă – succese garantate,
În concedii – călătorii mult visate

Și în familie – înțelegere, respect și
unitate!

*

Primim cu drag venirea Noului An,
Luminițe colorate vedem acum la
geam.
Ne bucurăm de-această sărbătoare:
Lansăm spre cer săgeți asurzitoare.
Șampania curge veselă-n pahar,
Iar ABBA ne-ncântă sufletele
muzical.

*

Vin, șampanie, băutură,
Cârnați, tobă, răcitură,
Tort, banane, mandarine,
Tartă, cozonac, plăcinte,
Muzică, artificii, lozuri,
Pocnitori, poze, cadouri.
Toate astea le adori
Cu prilej de Sărbători
Și atunci când ceasul bate
Ora 12 din noapte
Și anunță c-a venit
Anul Nou cel fericit!

*

Pune mâna pe pahar
Și soarbe-o gură de nectar
Din șampania – simbol al Noului
An!

Mâncăruri gustoase-s puse pe mese,
Dulciuri, alune și fructe – pe alese,
Băuturi spirtoase, răcoritoare și
spumoase
Toate sunt indicate, dar fără excese!
Distrați-vă, fiți voioși și bucuroși,
Iar Anul Nou vă va găsi sănătoși!

*

În Noul An ce-o să sosească
Boala să nu intre-n casă,
Speranța de viață să crească,
Banii să nu ne lipsească,
Necazurile să ne ocolească,
Cultura să ni se întărească,
Iar munca să ne priască!

*

Iubiți-i pe cei de lângă voi
Care vă sunt alături de Sărbători.
Purtați-i în suflet mereu
Și rugați-vă ca venirea Anului Nou
Să-i găsească sănătoși, cu ajutorul
lui Dumnezeu!

*

S-aveți un Revelion de mare
anvergură,
Să savurați gustările din casă,
Dar s-aveți grijă să beți cu măsură
Pentru a nu vă trezi sub masă.

*

Nu abuza-n această noapte
De lichide cu prea multe grade.
2017 să te găsească
Vesel, însă nu sub masă!

*

Anul Nou e cu noroc
În patima lozurilor – joc,
Cu un câștig la fiecare
În această zi de sărbătoare!

*

Pentru Noul An din calendar
„Ciripitul” cultural
Vă îndeamnă de zor
La dezbateri într-un vast decor
Muzical, literar, teatral,
Cu cronici, poezii, opinii și umor.
Vă oferim informații multe,
Pentru ca mintea să vi se ascute!
Citiți, zâmbiți,
Fiți fericiți
Intelectual, spiritual
Și emoțional!

KARINA LAZĂR

BOTOȘEL

Strada părea ruptă dintr-o poveste. Mașinile parcate dormitau sub pătura grea a omătului și pretutindeni se zăreau semne ale sosirii Crăciunului. Oamenii alergau încoace și încolo, înfוליți și cu diferite cumpărături pentru cei dragi. Rar vedeai câte o pungă fără vreun ren sau vreun Moș Crăciun zâmbitor pe ea.

Rosie privea trecătorii cu ochii ei de smarald, acceptând bucuroasă orice mângâiere. Ghemuită în cutia pe care o doamnă binevoitoare o căptușise cu niște pături groase, special pentru ea, aștepta răbdătoare, în vreme ce pisoii fără astâmpăr se hârjoneau neîncetat. Spre deosebire de mama lor, care nu era vreo mare frumusețe, micuții aveau o blăniță albă minunată, ce îi făceau să semene cu niște bulgări de zăpadă. Totodată, culoarea le oferea aerul unor pisici de rasă și Rosie îi urmărea cu tristețe cum plecau pe rând, în haina ori în buzunarul cuiva, însă simțea că îi aștepta un cămin iubitor și, când oamenii se opreau pentru a-i lua un pui, își freca obrazul de mâna lor. „Să ai grijă de el” părea că spunea gestul ei.

La lăsarea serii, în cutie mai rămăsese doar ea. Ațipise, încolăcită pe pătură, când o mână caldă îi atinse creștetul. Își înălță capul pentru a-l adulmece pe cel care o mângâia și bărbatul o luă în brațe.

— Haide! O să-ți placă mai mult sub brad decât aici, îi spuse cu drag, iar Rosie începu să toarcă fericită.

Zorile Ajunului luminară cutia goală, doar păturica șifonată mai păstrând amintirea felinelor, însă, nu departe, un bulgăre de omăt se mișcă. Tremură puțin, apoi strănută și din el se iviră doi ochi albaștri. Pisioul se întinse fără grabă, își aranjă blănița și privi în jur cu un aer somnoros. Frățiorii lui nu se zăreau nicăieri. Dispăruseră. Și ei, și mama lui.

Cu un mieunat plângător, se grăbi să adulmece păturica în căutarea unui indiciu, cât de mic. Nu găsi nimic, așa că porni de-a lungul străzii, continuând să miaune. De ce rămăsese singur? Rosie era mereu acolo să-l alinte și să-l curețe. Tânjea după căldura pe care ea i-o oferea, după desmierdările ei.

Trecătorii grăbiți abia observau un ghemotoc alb ce se strecura pe lângă picioarele lor și în curând acesta se refugie sub o mașină. Mieunatul lui slab deveni mai puternic. „Mi-e foame. Nu îmi dă nimeni mâncare?” Era pentru prima dată când nu i se răspundea la cerere. Rosie obținea mâncarea prin giumbușlucurile ei. Curajos, se avântă afară din ascunzătoare, făcând un salt și întorcându-se pe spate, așteptând și o scărpinare pe burtică. Se uită în sus plin de speranță, către oamenii care îl ocoleau sau pășeau pe deasupra lui. Cineva chiar măsură greșit distanța, călcându-l pe vârful cozii. Se ridică imediat, mânios. Era prea mic. Asta trebuia să fie problema. Deodată, un troian îi atrase atenția.

De la înălțime, cu siguranță va fi observat. Fugi într-acolo și sări, pregătit să se cațere, dar ghearele nu i se înfipseră în zăpadă, așa cum își imaginase. Căzu la baza mormanului de omăt, într-o băltoacă murdară. Disperat, își trecu limba prin blăniță, regretând aproape imediat gestul. Avea un gust îngrozitor. Se scutură și plecă, miorlăind amărât. Unde era Rosie, cu mâncarea pe care i-o aducea în fiecare dimineață? Tot ce-și dorea era să se ghemuiască lângă ea, să îndure modul aspru în care îl curăța și chiar mârâielile ei muștrătoare.

Un lătrat scurt îl făcu să întoarcă privirea. Dând din coadă energic, un cățel maroniu se uita fix la el. Curios, pisioul vru să-l adulmece, dar se pomeni lovit cu botul și tăvălit prin zăpadă. Furioasă, mica felină sâsâi, iar după ce câinele bătu în retragere temător, o rupse la fugă. Patruredul se luă pe urmele ei. La gât îi atârna un medalion. „Pe-asta nu-l caută nimeni?” își zise pisioul în timp ce se strecura pe sub un gard, unde câinele nu-l mai putea ajunge. Deodată, se opri brusc, iar blănița i se ridică pe spinare. Ajunsese între două blocuri, unde fuseseră îngrămădite mai multe tomberoane. Lângă ele, la fel de uimit, se găsea un șoricel cenușiu.

Nu mai văzuse niciodată un astfel de rozător. Rosie nu se obosisese să vâneze, dar instinctele îi spuneau micuțului că în fața lui se afla mâncare. Cum

ar fi trebuit să procedeze? Pași cu grijă, încordat, până ce ajunse lângă șoricel. Înălță precaut lăbuța să-l atingă, dar celălalt scoase un chițait ascuțit.

Speriat, pisoiul se năpusti înapoi pe sub gard. Nu-i mai trebuia șoricel. Asemeni mamei lui, nici el nu era făcut pentru vânătoare. Se uită în grabă după câine și, din neatenție, se lovi de piciorul unui copil.

— Ce-i ăsta? Întrebă fetița.

Purta o căciuliță roșie, cu ciucuri, și întinse o mână înmănușată să-l mângâie, dar mama o îndepărtă imediat.

— Nu-l atinge. Nu vezi ce murdar e? Poate și mușcă!

Se îndepărtară amândouă, urmărite de cei doi ochi albaștri, frumoși și părăsiți. Totuși, când zări o coadă târcată în pragul unui magazin, pisoiul se grăbi într-acolo, uitând de tot. Dar coada dispăru înăuntru înainte de a o ajunge. Intră după ea, găsind un univers cu totul nou.

Jucăriile erau pretutindeni, pe zeci de rafturi împodobite cu beteală multicoloră. Pe podea un trenuleț descria cerculețe în jurul unui urs, iar o maimuță rozalie se odihnea lângă niște cadouri frumos aranjate. Pisoiul trecu pe lângă ea cu o privire sceptică și îi trebuiă câteva clipe bune pentru a-și face curaj să se aventureze prin fața unui câine uriaș și galben. Animalul nu se mișcă și nu încercă să-l fugărească, iar ochii lui erau sticloși. Mica felină îl adulmecă. Nu mirosea la fel cu cel întâlnit pe stradă. Îl ocoli, uitându-se în urmă pentru a vedea dacă o urmărea.

Văzu din nou coada târcată pe creanga unui brad încărcat de globulețe. Pisoiul fugi până ce ajunse sub ea și miorlăi cât de tare putu, pe o notă rugătoare. Un cap se ivi din spatele unui con argintiu. Nu era Rosie. Pisica pe care o vedea era tigrată, dar complet străină și foarte grasă. Mama lui îl învățase să se țină departe de teritoriul altor feline, însă cea după care alergase nu părea să vrea să-i facă rău. Îl privea leneșă, iar creanga se îndoise puțin sub greutatea ei.

Rosie era suplă și elegantă. Nu înțelegea de ce pisica aceea semăna cu o minge. Se dădu câțiva pași înapoi, călcând pe un întrerupător. Instalația se aprinse pe neașteptate, o explozie de lumini orbitoare, iar într-un globuleț zări o imagine oribilă: aceea a unei creaturi mici și murdare, ce aducea izbitor de bine cu șoricelul. Scânci de frică și alergă înapoi în stradă, fără să știe că el era de fapt monstrul.

Se lăsase întunericul când ajunse la cutia atât de cunoscută. Se ghemui pe pătura moale, ce încă mai păstra mirosul mamei lui, și adormi, în speranța că Rosie se va întoarce. Astfel, nu o simți pe bătrână și nici nu se trezi când ea îl luă și îl ascunse în buzunarul hainei ei călduroase.

După o baie bună – nu bănuise niciodată cât de înfricoșătoare putea fi apa – fu înfodolit într-un prosop și primi niște supă caldă într-un castronel. O lipăi înfometat, apoi se ghemui în noul lui culcuș și adormi în doar câteva clipe.

Dimineța de Crăciun îl găsi odihnit și înviorat. Căscă, se linse pe bot și se ridică. Prosopul căzu, lăsându-i la vedere blana mătăsoasă, ca de zăpadă. Casa avea un miros plăcut, de cozonac, dar și un brad precum cel din magazin, cu o instalație aprinsă. Luminile, însă, erau mai blânde și scliffeau rar. Pisoii le cercetă, apoi zări un ciorap agățat lângă șemineu. Era decorat cu numeroase modele ce înfățișau fulgi de nea, reni și sănii. Se încordă, făcu un salt și ateriză înăuntru.

— Ce cauți acolo? chicoti bătrâna, apropiindu-se cu pași mici.

El mieună scurt, scoțându-și doar capul afară. Ea râse, scărpînându-l după urechi.

— Botoșel. O să te cheme Botoșel.

— Bunico!

Ușa casei se deschise, iar o fetiță cu o căciuliță roșie dădu buzna înăuntru, trăgând de ciucuri pentru a o da jos. Bătrâna se aplecă să o îmbrățișeze, în timp ce Botoșel ieși din ascunzătoare, curios. Copila îl observă imediat și îl ridică.

— Ce frumos e, bunico! Și tati ne-a adus o pisică ieri, dar nu la fel de frumoasă. Unde l-ai găsit?

Bătrâna se așeză într-un fotoliu, cu un zâmbet larg pe chipul împovărat de ani, și fetița i se urcă în poală.

— Mai ții minte ce ți-am povestit despre stele?

Ea încuviință energic.

— Da. Strălucesc mai puternic de sărbători.

— Unele coboară, fata mea. Moș Crăciun le trimite oamenilor pentru a avea grijă de ei. Aseară, una s-a transformat într-un Botoșel.

Ca răspuns la noul lui nume, Botoșel începu să toarcă fericit la pieptul fetiței, în timp ce bunica îi legăna pe amândoi. În pragul camerei, o pisică târcată privea ghemotocul alb din brațele copilei. Luminile instalației se reflectau în ochii ei verzi, iar la gât avea un medalion auriu, cu cinci litere inscripționate pe el. „Rosie”.

MĂDĂLINA ALEXANDRU

FLUTURELE DE ZĂPADĂ

Nu știa de unde vine și nici încotro se îndreaptă. Nu își amintea de cât timp vântul îl purta pe aripile lui, rotindu-l ușor dintr-o direcție în alta. Deși stranie, senzația nu îi dis plăcea. Se simțea ușor și levitația îl binedispunea peste măsură.

Luminile ce se aflau la fiecare fereastră și pe fiecare ușă îl colorau în diferite nuanțe de roșu, albastru și verde, sporindu-i starea euforică. Boarea înghețată îl conduse mai departe, ridicându-l mai sus și răpindu-i controlul asupra sa. Mânat de o curiozitate intensă, atenția i se opri asupra persoanelor ce se grăbeau în părți opuse.

Aceștia erau atât de absorbiți de ceea ce aveau de făcut încât nu observau nimic în jurul lor, ciocnindu-se unii de alții. Se îndepărtau apoi bombănindu-se reciproc, de parcă atmosfera sărbătorilor nu i-ar fi învăluit în mantia ei gentilă. Peste tot se auzeau colinde și căciulile roșii cu blăniță împodobeau capetele unui grup numeros de Moși Crăciun.

De ce erau atât de mulți? El știa de existența unui singur Moș Crăciun, blând și bun, darnic și înțeleghător. Tocmai când se pregătea să se așeze pe una dintre acele pălării, vântul îi modifică planurile și îl smulse de acolo, schimbându-i din nou direcția.

Frații lui erau la fel de încântați ca el, răsucindu-se și dansând în jurul lui, râzând și cântând, pătrunși în întregime de ambianța festivă. Deși majoritatea se

atingeau de asfalt sau de hainele oamenilor, pierzându-și astfel fericirea, acest lucru nu avea darul de a-i descuraja pe cei rămași.

Se abandona în întregime destinului, agățându-se de imaginea prietenilor săi, brazil, pe care reușea să îi întâlnească doar în anotimpul de gheață. Aceștia nu mai trăiau în habitatul lor natural, găsindu-se în schimb în interiorul caselor și magazinelor, îmbrăcați în munți de beteală și instalații strălucitoare cu becuțe ce se luminau fugitiv asemenea stelelor, în vreme ce fiecare ramură a lor susținea globuri de sticlă pictate manual. Peste tot în jurul acestor pomi magici se găseau copii ce zburdau veseli și părinți ce zâmbeau binevoitori în fața spectacolului oferit de odraslele lor.

Pasărea frigului își rotea aripile de jur împrejur și mușca lacom tot ceea ce putea atinge, împingând bărbați, femei și copii să se refugieze în căminele ce promiteau căldură și intimitate, servind drept adăpost în fața viscolului. Chiar și așa, el iubea frigul! Acesta îl scotea întotdeauna la iveală și îl mângâia, făcându-l să se simtă ocrotit. Nu înțelegea de ce oamenii se fereau din calea prieteniei pe care vântul rece încerca să o ofere. Putea fi de acord că modalitățile de a-și demonstra intențiile nu erau tocmai clare, însă se străduia să se exprime în felul său propriu.

Brusc, de parcă asta ar fi fost plănuț cu mult înainte să apară pe lume, își simți trupul plutind ușor spre cei pe care îi studiasse doar cu câteva clipe în urmă. Adierea nu îl mai umfla și nu îl mai ridica, iar el se simți cuprins de panică pe măsură ce se îndepărta de însoțitorii săi. Frații lui nu părură să-i observe absența, cântând și dansând mai departe, prinși într-o horă voioasă din care făcuse și el parte până atunci.

Cu fiecare centimetru pe care îl ceda văzduhului, era din ce în ce mai înstrăinat. Tristețea îl cuprinse, căci nu dorea să își sfârșească călătoria așa de rapid. Mai avea atât de multe locuri de văzut și încă atâta energie. Pământul se apropia cu repeziciune de el, iar asfaltul întunecat și umed i se părea un mod nepotrivit de a-și încheia ciclul vieții. Îi era frică. Era singur și se temea de ceea ce urma. Întunericul creștea și se măria până când nu mai fu capabil să se concentreze pe altceva.

O palmă cu degete lungi și subțiri se întinse pe neașteptate și deveni barieră între el și trotuarul care îl înspăimântase mai devreme. Atinse în curând pielea ce nu era protejată de vreo mână și emana o răceală binefăcătoare. Să se odihnească în acea mână bună și protectoare nu i se părea deloc o idee rea. Pe măsură ce trupul i se topea încetișor, încetișor, micuțul fulg de nea dispăru în neant într-o stare profundă de calm și resemnare, zâmbind acum larg necunoscutului.

— Bietul de tine... șopti plină de compasiune tânăra, cercetându-și melancolică degetele înghețate.

Soarta steluței topite îi amintea izbitor de fluturii ce pluteau în lume în voia vântului pentru o perioadă scurtă, încântând natura cu aripile lor pline de irizații pastelate, doar pentru a pieri în neant la fel de curând precum au apărut.

Crivățul înțeți ninsoarea ce continua să se aștearnă peste tot, acoperind orașul cu o inocență uitată. Colindele umpleau atmosfera, iar cei ce le cântau nu țineau cont de frigul care doar creștea în intensitate. Brazii împodobiți de pretutindeni stârneau bucurie și veselie în rândurile tuturor. Noaptea învălui orașul cu promisiunea unui Crăciun de poveste.

VARIETĂȚI

UTILIZĂRI NEOBIȘNUTE PENTRU LUCRURI OBIȘNUTE

Mulți șoferi se confruntă cu problema geamurilor aburite în interiorul mașinii pe timp de iarnă. Temperaturile scăzute de afară conduc la formarea condensului pe geamuri, ceea ce afectează serios vizibilitatea și transformă condusul într-o activitate periculoasă. Pentru a scăpa de această problemă, fără a avea permanent căldura sau aerul condiționat pornite, canalul *davehax* de pe YouTube vă propune o metodă ingenioasă; prin aceasta, geamurile mașinii dumneavoastră vor rămâne mereu uscate și perfect transparente.

Veți avea nevoie de:

- o șosetă din bumbac;
- nisip special pentru pisici, pe bază de cristale de siliciu;
- un inel de carton, de la un scotch sau o bandă adezivă.

Tehnica este foarte simplă:

- întindeți deschizătura șosetei peste inelul de carton;

- turnați nisipul pentru pisici în interiorul șosetei;

- îndepărtați inelul de carton și legați bine șoseta cu un nod strâns;

- așezați șoseta în mașină, în spațiu deschis.

Nisipul special pe bază de siliciu va absorbi umezeala din mașină și va împiedica astfel aburirea geamurilor, care vor rămâne perfect transparente!

(www.eva.ro)

BUNELE MANIERE LA MASA DE CRĂCIUN

Crăciunul este cea mai frumoasă și magică sărbătoare din an. Ne oferă posibilitatea de a trage o linie asupra anului ce urmează a se încheia și de a reflecta asupra lucrurilor importante din jurul nostru. Este perioada în care suntem acasă cu cei dragi, reuniți în fața unei mese festive. Chiar dacă la mesele de zi cu zi în familie nu suntem atenți să respectăm regulile de etichetă, la mesele festive avem câteva reguli de bun-simț pe care nu ar trebui să le încălcăm niciodată:

1. Punctualitatea este deosebit de importantă

Se acceptă să întârziati cu până la 15 minute după ora stabilită, dar nu mai târziu, altfel riscați să puneți gazda și restul invitaților să vă aștepte pentru a începe masa. Nu este indicat nici să ajungeți mai devreme. Este foarte nepoliticos și veți pune gazda într-o poziție incomodă, așa că, orice ați face, încercați să nu ajungeți înainte de ora stabilită. Pentru acest lucru nu există nicio excepție.

2. La masa de Crăciun nu mergeți fără cadouri pentru gazde

Nu este necesar să cumpărați ceva extravagant. În general, se respectă regula de aur a cadourilor: flori pentru doamne, o sticlă de alcool pentru domni și dulciuri pentru copii. Florile vor fi oferite întotdeauna fără ambalaj și cu tija în jos. Dulciurile oferite copiilor vor fi proaspete și de calitate.

3. Nu vă descălțați la intrare, mai ales dacă gazda insistă asupra acestui aspect

În „Codul bunelor maniere” este specificat că musafirii nu trebuie să se descălțe la intrarea într-o casă, în schimb, trebuie să folosească covorașul de la intrare.

4. Darurile se deschid în fața persoanei de la care le-ați primit

Niciodată nu se protestează că este prea scump sau că nu trebuia respectivul cadou; trebuie doar să fiți cordiali unii cu ceilalți sau, în cel mai rău caz, puteți să spuneți că nu vă place sau că nu îl puteți accepta.

5. La masă se aplică Regula Gheișei

Nu suflați în mâncare sau în lichide! Așteptați să se răcească!

*

Niciodată să nu așezați coatele pe masă!

*

Nu vorbiți cu gura plină! Chiar dacă aveți ceva de povestit, trebuie să așteptați până terminați de mestecat. Este dezagreabil să vorbiți cu gura plină!

6. Fumatul la masă nu este de bun-simț, atât timp cât cei prezenți nu au terminat de mâncat

Fumătorul trebuie să aștepte să termine toți de mâncat, după care să ceară voie să fumeze de la cei prezenți!

7. Este nepoliticos să petreceți mai mult timp decât este necesar

Nu vă anunțați plecarea în gura mare pentru a vă lua rămas-bun de la toată lumea! Politicos este să vă retrageți discret.

Respectarea unor reguli de bun-simț în timpul mesei de Crăciun conferă o atmosferă de vis atât gazdei, cât și invitaților

(www.zugo.md)

CIRIPITUL UMORISTIC

- ☺ — Ce cadou ți-a adus Moș Crăciun, dragă?
— Un mixer...
— Și merge bine?
— Mda... merge... Ieri i-am făcut proba, preparând suc de roșii... Numai că, după ce trec Sărbătorile, va trebui să zugrăvim bucătăria.
- ☺ — Dragul meu, hai să ne cumpărăm și noi, de Sărbători, o mașină, ca să vedem lumea.
— Asta sau cealaltă?
- ☺ Soții Popescu pleacă să petreacă noaptea de Revelion împreună cu familia fiului lor. Pe drum, doamna Popescu îl instruiește pe domnul Popescu:
— Fii atent! Dacă tortul e luat de la cofetărie, mâncăm amândoi. Dacă e făcut de nora noastră, va trebui să te sacrifici tu!
- ☺ — De Revelionul trecut m-am trezit dimineața ciocnind un pahar de vin cu caloriferul.
— Eu nu-mi amintesc. Am dormit liniștit sub masă.
- ☺ — Eu, se laudă Gigel la petrecerea de Revelion, după ce băuse bine, am adus la această masă curcanul, păstrăvii, băutura și tortul. Tu, Ionele, ce-ai adus?
— Nevasta, copiii și pe soacră-mea...
- ☺ La petrecerea de Revelion, Nelu și Costel fac cunoștință și se simpatizează reciproc. Beau, glumesc, schimbă impresii, bârfesc. La un moment dat, Nelu întreabă:
— Da' pocitania aia de pe canapea a cui o fi?
— E nevastă-mea.
— Te rog să mă scuzi! Am greșit.
— N-am de ce să te scuzy. Eu am greșit!
- ☺ — John, vezi că diseară avem musafiri! Să pregătești masa pentru patru persoane.
— Doriți să mai vină și altă dată?

- ☺ La urgență, în noaptea de Anul Nou, este adus un pacient beat mort.
 — Nu pot preciza diagnosticul, zise doctorul de gardă, probabil e din cauza băuturii.
 — Nu vă faceți griji, domnule doctor, am să aștept până vă treziți!
- ☹ La ușa familiei Tudor, în prima zi după Anul Nou, a sosit familia Costea. Madam Costea era fardată și îmbrăcată foarte strident.
 — Eee, zise Tudor, ia te uită cine a venit! Domnule Costea, ai venit cu sorcova?
 — Nu. Așa se îmbracă de obicei nevastă-mea.
- ☺ — Toată noaptea n-am putut să dorm! Tu sforăiai și câinele lătra.
 — Și dormeai mai bine dacă sforăia câinele și lătram eu?
- ☹ — Tatăl tău era sub influența alcoolului când l-a lovit maică-ta cu făcălețul?
 — Nu, era sub masă, în bucătărie.
- ☺ — Cine a spart geamul, puișor?
 — Mama, dar vinovat e tata că s-a lăsat pe vine când farfuria a zburat spre capul lui.
- ☹ — Pentru răceala asta, v-aș sfătui să beți un coniac și pe urmă o baie fierbinte.
 — Bine, doctore, dar dacă e prea fierbinte și n-am să pot s-o beau?
- ☺ — Fii atent că era să intrăm într-un copac!
 — Cum, nu conduci tu?
- ☹ — Iubito, ți-am adus flori! Pune-le în vaza chinezească.
 — Ai uitat că ți-am spart-o în cap ascară?
- ☺ — Te porți cu mine ca și cum aș fi bucătăreasa ta! Nu peste mult timp, toți prietenii tăi or să creadă asta..
 — Nicio grijă, cei ce au luat masa la noi, cu siguranță că nu!
- ☹ — De ce te interesează cum se cheamă mâncarea pe care ți-am gătit-o?
 — Să știu ce le spun celor de la Salvare.

- ☺ — Alo, Salvarea? Soția mea are 45 de grade!
— Atunci chemați pompierii!
- ☹ — Am înțeles că porți ochelari pentru vedere la distanță și de aproape, dar a treia pereche la ce-ți folosește?
— Să-mi găsesc ceilalți ochelari când îi pierd!
- ☺ — Ești bolnav? Te-am văzut ieșind de la doctor.
— Ei, așa? Păi dacă ieșeam de la cimitir, eram mort?
- ☹ — Fiți liniștit, vă aflați în camera 12!
— Salon sau celulă?
- ☺ — Țigări, cafea, whisky sau droguri?
— O cafea aș dori, vă rog, domnule vameș.
- ☹ Ospătarul: — Am limbă fiartă, ficat prăjit și picioare de porc.
Clientul: — Nu mă interesează suferințele duminică! Mie să-mi aduci un sandwich cu brânză și un pahar cu lapte!
- ☺ — Domnule director, asistenta dvs. m-a trimis la dracu’!
— Atunci de ce-ați venit la mine?
- ☹ — Am cunoscut un poet care promite.
— Și ce ți-a promis?
- ☺ — Un miliardar îi face o declarație logodnicei sale:
— Draga mea, nu mai am cuvinte!
— Atunci treci direct la cifre!
- ☹ — Ce profesie ai?
— Sunt asistent... Asist când alți hoți operează...
- ☺ — Domnule, mă înspăimântă ce ușor promovează azi proștii!
— Păi nu ți-am spus același lucru când te-au numit director?
- ☹ — N-am nicio pregătire. Mă angajați?
— Îmi pare rău, domnișoară, dar funcțiile bine plătite sunt deja ocupate.

REVELION CU HORAȚIU MĂLĂELE

„Bună seara! Numele meu este... Nu contează.

M-am întâlnit cu unul de la Cotroceni. Mi-a spus să vă comunic că trăiți bine! M-am bucurat. Și eu trăiesc bine. Nu numai că trăiesc bine, dar am văzut și luminița de la capătul tunelului. Apoi mi-am dat seama că, de fapt, era lumina trenului care se apropia. Mi-a mai spus că trebuie să muncim. Sau, mai exact, mi-a spus că trebuie să

muncim. Deși, dacă ne gândim bine, omul nu e făcut pentru muncă; dovada că și-l obosește! Dacă muncești ca un cal, dacă ai o sănătate de bivoli și vii acasă obosit ca un câine, trebuie neapărat să consulți un veterinar, pentru că ai toate șansele să fii un bou! Asta e viața: o boală grea, mortală, cu transmisie sexuală! L-am întrebat de ce suntem totuși așa săraci. Mi-a spus că suntem prea mulți. Oameni mulți, puține mese.

În lume, la fiecare șase secunde, o femeie naște. Trebuie s-o găsim pe această femeie și s-o oprim imediat! În ciuda aparențelor, și pe mine m-a născut o femeie. Eu m-am născut în România. Întrebarea e de ce? Răspunsul e simplu: am vrut să fiu cât mai aproape de mama. Toată copilăria mea am crezut că sunt vietnamez. Toată copilăria mea am crezut că numele meu este «Ia mâna, n-ai voie!».

Când mi-am început viața sexuală, cineva mi-a șoptit: «— Bărbatul deasupra, femeia dedesubt.». Cu prima soție, trei ani am dormit în paturi suprapuse. Am avut ghinion cu ambele soții: prima m-a părăsit, a doua nu. Culmea e că prima m-a părăsit când a aflat că mă culcam cu ea. Cu a doua e bine: dormim în camere separate, ne luăm masa pe rând, facem concediile fiecare în altă parte, nu ieșim niciodată împreună, adică facem tot posibilul să ne salvăm căsnicia. Ultima oară când am ieșit și eu cu nevastă-mea din casă a fost când ne-a explodat apartamentul. Asta e viața, trebuie să te și însori. Nu poți trăi doar din plăceri. Am un prieten care zice că a dus-o bine cu toate cele 17

căsătorii, din care au rezultat 34 de copii care-l vizitează și de două ori pe zi la casa de nebuni. Noi copii n-avem, deși-mi plac foarte mult. Mai ales când plâng, pentru că vine cineva și-i ia de-acolo. Am fost chiar la o petrecere a copiilor. Am fost singurul supraviețuitor. Bine, nu avem copii și pentru că nevastă-mea ia anticoncepționale, deși, de la o vârstă, cel mai bun anticoncepțional este să lași lumina aprinsă. Vecinii mei au fost surprinși de copil în timp ce făceau dragoste cu lumina aprinsă: «— Ce faceți acolo, mama?»/ «— Nimic!»/ «— Cum nimic? Dar v-am văzut!»/ «— Nu, nimic!»/ «— V-am văzut!»/ «— Nu, tata are burta mare și, din când în când, mă sui pe el ca să i-o nivelez!»/ «— Degeaba i-o nivelezi, pentru că, după ce pleci tu, oricum vine vecina de sus și i-o umflă la loc!». Eu, ultima oară când am avut relații cu o femeie a fost la New York, când am intrat în Statuia Libertății.

Ce ciudățenie! Unii spun despre femeie: «— Ce cap frumos are femeia asta!». Alții, din contră, zic: «— Ce glezne frumoase are femeia asta!». Eu, personal, cred că adevărul este undeva la mijloc. Asta-i viața!

În viață trebuie să fii sănătos. Eu sunt. Am corpul unui tânăr de 20 de ani. Îl țin în frigider. După ultimul consult, doctorul mi-a mai dat de trăit trei ani. Când a văzut că n-am cu ce să-l plătesc, mi-a mai dat trei. Astăzi chiar m-a certat: «— Dumneata ai îndrăzni să-mi pui aici în buzunar 300 de euro?». Zic: «— Nu!». Zice: «— De ce?». Mie mi-a recomandat să țin regim. Am încercat să mă las de băut. În două săptămâni am pierdut 14 zile. Oricum nu sunt un mare băutor. De fapt, bețivii sunt niște nenorociți care beau la vedere cât beau ceilalți pe ascuns. Acum sunt la cură de grepfrut. Adică mănânc orice în afară de grepfrut. Am pierdut odată chiar 80 de kg. Asta când a plecat prima soție. Atât avea: 80. Prima soție sau a doua... nici nu mai știu; am început să uit. Am fost la doctor: «— Doctore, am început să uit.»/ «— De când?»/ «— De când, ce?»". Așa se întâmplă: întâi uiți nume, apoi uiți chipuri, apoi – să mă ierți – uiți să te închei la șliț și apoi – mai grav – uiți să te deschei la șliț.

Ca să rămâi sănătos, trebuie să faci sport. Bunicul meu avea 60 de ani când s-a apucat să meargă câte 8 km pe zi. Astăzi are 90 și habar n-avem pe unde e. De fapt, moartea este felul naturii de-a spune să o lași mai moale. Unuia i-a bătut moartea la ușă: «— Cine e?»/ «— Eu, Moartea! Ce te-ai speriat așa?»/ «— Credeam că-i Garda financiară!».

Ierți-mă! Văd acolo, la niște mese, niște tipi care nu râd deloc. Să știți că seriozitatea este refugiul omului cu o inteligență mediocră.

Dacă mai este ceva în această țară pe care nu l-am jignit, îl rog să mă ierte! O seară bună!"

SUPERSTIȚII DE ANUL NOU

♦ De Anul Nou nu e bine să mănânci carne de găină, pentru că aceasta scurmă cu ghearele și aruncă totul înapoi, deci pierzi tot ceea ce câștigi. E bine, în schimb, să mănânci carne de porc, pentru că porcul rămă înainte și lucrurile îți vor merge bine în acel an. De asemenea, e bine să mănânci pește, pentru a avea noroc tot anul.

♦ E bine să ai pe masa de Anul Nou crenguțe de vâsc, pentru că vâscul aduce noroc și bogăție.

♦ Se spune că acel obiect pe care îl ții în mână de Anul Nou, la 12 noaptea, sau cel pe care pui mâna imediat după ora 12, va fi cel mai important aspect al vieții tale în anul care vine. Dacă ții bani în mână, vei avea bani tot anul, dacă îți ții iubita/soția sau iubitul/soțul de mână, îți va merge bine cu dragostea tot anul, dacă ții paharul în mână, va fi un an vesel.

♦ Se spune că, atunci când gongul bate ora 12 fix, la cumpăna dintre ani, dacă îți pui o dorință, ea se va împlini cu siguranță în acel an.

♦ E bine să ai usturoi în buzunar, la trecerea dintre ani, ca să alungi spiritele rele.

♦ Aduce ghinion să intri în noul an fără niciun ban în buzunar.

♦ E semn rău să spargi ceva în noaptea de Anul Nou.

♦ E semn rău dacă strănuți în noaptea de Revelion.

♦ E bine să primești colindătorii în noaptea Anului Nou, ca să-ți ureze de bine și belșug pentru anul care vine.

♦ Primul om intrat în casă după miezul nopții trebuie să fie un bărbat. Acesta poate aduce cu el grâu, pe care îl împrăștie prin casă și îl lasă până a doua zi, pentru ca în acea casă să fie belșug tot anul.

♦ În ziua de Anul Nou nu se scoate gunoiul din casă.

♦ În ziua de Anul Nou să nu dai bani împrumut, căci vei fi păgubit tot anul.

♦ Dacă dormi în ziua de Anul Nou, vei fi somnoros și leneș tot anul.

♦ Între Anul Nou și Bobotează nu se gătește fasole, pentru a nu face bube în acel an.

♦ Nu e bine să agăți calendarul pe perete înainte ca noul an să înceapă.

♦ Nu e bine să întorci fila de calendar înainte ca ziua sau luna în curs să se încheie.

2017

JANUARY

Dave Watts

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA	SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31											

FEBRUARY

Gary Bell: oceanwidemages.com

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA	SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28											

MARCH

Dave Watts

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA	SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31								

APRIL

Peter Marack: Lushman Transparencies

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA	SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
1	2	3	4	5	6	7	8						
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30						

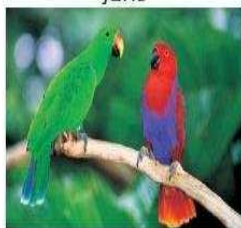
MAY

Jill Lockman: Lushman Transparencies

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA	SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31										

JUNE

Pavel German

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA	SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30								

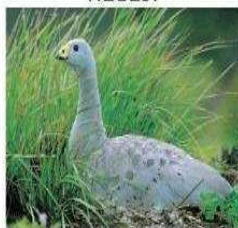
JULY

Sallyanne Cousins

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA	SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
1	2	3	4	5	6	7	8						
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31					

AUGUST

Jean-Paul Ferrero: Auscape

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA	SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31									

SEPTEMBER

M.P. Kalk: Auscape

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA	SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
1	2	3	4	5	6	7	8	9					
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30							

OCTOBER

Gary Bell: oceanwidemages.com

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA	SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31											

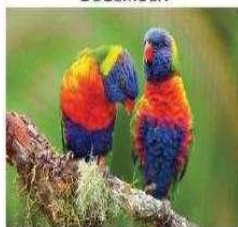
NOVEMBER

John Shaw: Auscape

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA	SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30									

DECEMBER

Gary Bell: oceanwidemages.com

SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA	SU	MO	TU	WE	TH	FR	SA
1	2	3	4	5	6	7	8	9					
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30	31						

